

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЧЕРКАСЬКИЙ
ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

**ЧИТАЦЬКА ГРАМОТНІСТЬ ЯК
СКЛАДОВА НАВЧАННЯ УПРОДОВЖ
ЖИТТЯ**

Черкаси
2020

Рекомендовано до друку вченою радою КНЗ «Черкаський обласний інститут
післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»
Протокол № від 2020 року

Автори-упорядники:

Архипова Валентина Петрівна, методист лабораторії гуманітарних дисциплін.

Пахомова Тетяна Геннадіївна, методист лабораторії гуманітарних дисциплін,
кандидат педагогічних наук.

Савицька Галина Іванівна, методист лабораторії гуманітарних дисциплін.

Січкач Світлана Іванівна, завідувач лабораторії гуманітарних дисциплін.

Юрчак Валентина Анатоліївна, методист лабораторії гуманітарних дисциплін.

Рецензенти:

Лісова Наталія Іванівна – проректор із питань зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти, кандидат педагогічних наук.

Вакуліна Людмила Миколаївна – учитель української мови і літератури, учитель-методист Червонослобідської загальноосвітньої школи I-III ступенів №2 Черкаської районної ради.

Читацька грамотність як складова навчання упродовж життя / [Архипова В.П., Пахомова Т.Г., Савицька Г.І., Січкач С.І., Юрчак В.А.]. – Черкаси, 2020. – 98 с.

Сьогодні, в епоху електронної інформації, загального прискорення темпів життя книга переживає складний період. Сучасна ситуація з читанням у світі характеризується як системна криза читацької культури. На жаль, не всі розуміють, що читання має всебічний вплив на особу, надає великі можливості для її розумового, етичного й мовленнєвого розвитку. Безумовно, вивчення літератури в освітніх закладах необхідне у першу чергу для того, щоби формувати естетичні смаки школярів, насолоджуватися мистецтвом прекрасного, та найголовніше завдання – це збагачення досвіду й формування життєсвіту старшокласників.

Пропонований посібник покликаний донести до читачів важливі аспекти процесу формування читацької грамотності у школярів, цікаві методики оволодіння різними способами роботи з текстом, основні особливості та прийоми оцінювання читацької грамотності.

Посібник містить сім розділів: «Читацька компетентність як складова навчання впродовж життя», «Міжнародне дослідження читацької грамотності PISA: ключові аспекти», «Методики формування в учнів читацької грамотності на уроках української літератури», «Практична робота з текстом: зразки завдань з української літератури», «Формування читацької грамотності на уроках зарубіжної літератури», «Набуття читацької компетентності з іноземної мови як складова набуття текстологічних знань», «Робота з текстом: практичні завдання з англійської, французької та німецької мов».

Матеріали посібника розроблені відповідно до вимог Державного стандарту, містять висновки Національного звіту за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018 й рекомендовані для вчителів-словесників, студентів, учнів, а також усіх, хто хоче бути компетентним читачем.

ЗМІСТ

Передмова	4
РОЗДІЛ I. Читацька компетентність як складова навчання впродовж життя	5
РОЗДІЛ II. Міжнародне дослідження читацької грамотності PISA: ключові аспекти	9
РОЗДІЛ III. Методики формування в учнів читацької грамотності на уроках української літератури	11
РОЗДІЛ IV. Практична робота з текстом: зразки завдань з української літератури	16
РОЗДІЛ V. Формування читацької грамотності на уроках зарубіжної літератури	32
РОЗДІЛ VI. Набуття читацької компетентності з іноземної мови як складова набуття текстологічних знань	39
РОЗДІЛ VII. Робота з текстом: практичні завдання з англійської, французької та німецької мов	52
Список використаних джерел	98

ПЕРЕДМОВА

Щороку, працюючи в комісії, яка перевіряє завдання відкритого типу, педагоги замислюються над запитанням про те, чому не всі діти можуть побудувати власне висловлення на запропоновану тему, а це ж потенційні абітурієнти, тобто молоді люди, які прагнуть називатися елітою суспільства, до їхніх же послуг школа, маса підручників, посібників, довідників, Інтернет, учителі ж, застосовуючи різноманітні сучасні технології, цікаві форми й методи навчання, витрачають масу зусиль, часу, здоров'я, а результат, м'яко кажучи, бажає бути кращим?!

То хто ж винен – сім'я, заклад освіти, конкретний учитель, чи, може, суспільство в тому, що в наших дітей не сформувався культ знань, що вони віддають перевагу чому завгодно, але тільки не книзі?

Добре те, що цікавий твір є в навчальній програмі і він запам'ятовується, погано, що діти мало читають, а якщо й читають, то одиниці. Звичайно, причини тут різні. Можливо, одна з них полягає в тому, що в декого з дітей книга є уособленням шкільного навчання, а це викликає неприємні асоціації: тиск батьків, низькі оцінки, кпини однокласників, незадоволення вчителів і т.п. Чи дорослі в сім'ї не читають (культ телевізора або комп'ютера) і дитина не має належного прикладу в родині. Буває, що батьки, бажаючи зробити дитину конкурентноспроможною, завантажують її музикою, іноземною мовою, танцями, спортом. Дитина звикає до метушні, а читання потребує тиші, спокою, самозаглиблення.

Крім того, нинішнє «комп'ютерне» покоління звикло до швидкого отримання інформації з нетекстових джерел. Чим старшою стає дитина, тим менше вона читає, бо не звикла читати для душі або обмежується читанням лише програмових творів.

На жаль, крім «нечитаючих» учнів, уже виросло й покоління «нечитаючих» батьків. Суть проблеми сьогодення полягає у тому, як привернути увагу учнів до книги та викликати бажання читати. І саме вчителі покликані розвинути читацькі уміння, докласти всіх зусиль, щоб сформувати читацьку грамотність, і таким чином виховати читача, який би не лише отримував задоволення й насолоду від читання, а й навчився формувати власний життєсвіт.

РОЗДІЛ І.

ЧИТАЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Зміни, що відбуваються в суспільстві, зумовили пошук нових освітніх концепцій. Нині випускники потребують не тільки ґрунтовних знань із предметів, а й високого рівня розвитку різних типів компетентностей, що сприятимуть формуванню обдарованої особистості, здатної до життєвого самовизначення, спроможної ухвалювати неординарні рішення й ефективно налагоджувати взаємини у швидкоплинній реальності. Наразі докорінні зміни в освіті орієнтують учителів на відмову від авторитарного стилю навчання, натомість пропонують гуманістичний підхід та застосування методів, що сприяють розвитку творчих засад особистості з урахуванням її індивідуальних особливостей. Майбутній спеціаліст має вміти вчитися, вільно застосовувати новітні технології, працювати в команді, оперативно знаходити необхідну інформацію й використовувати її для розв'язання нагальних проблем. Відтак за умов модернізації української школи актуальним стає **компетентнісний підхід** в освіті, який пов'язаний передусім з особистісно орієнтованим та діяльнісним підходами до навчання, оскільки ґрунтується на особистості учня й може бути реалізованим тільки під час виконання певного комплексу дій.

Завдання реалізації компетентнісного підходу відображені в нормативних документах про освіту: Державному стандарті базової і повної загальної освіти, Критеріях оцінювання навчальних досягнень учнів, навчальних програмах із предметів освітньої галузі. Запровадження компетентностей у шкільну практику дозволяє розв'язати типову для української освіти проблему: коли учні добре опанували теоретичні знання, але не здатні застосувати ці знання у конкретній життєвій ситуації. Сьогодні ж важливо сформуванню людини – компетентну особистість, здатну критично мислити, ухвалювати відповідальні рішення, творчо розв'язувати проблеми, самореалізовуватися. Компетентнісне ставлення особистості до життя означає потребу в самопізнанні, саморегулюванні в різних видах творчої діяльності. Саме на формування освіченості, культури, соціальної адаптації та творчої самореалізації спрямований компетентнісний підхід у навчанні.

У Концепції Нової Української Школи наведено **10 ключових компетентностей**, необхідних для формування школяра в сучасних умовах: спілкування державною мовою; спілкування іноземними мовами; математична компетентність; компетентності в природничих науках і технологіях; інформаційно-комунікаційна компетентність; уміння вчитися впродовж життя; ініціативність і підприємливість; соціальна й громадянська компетентності; загальнокультурна грамотність; екологічна грамотність і здорове життя. Удосконалення вищезазначених компетентностей сприяє інтелектуальному й культурному розвитку особистості, формуванню здатності швидко реагувати на запити часу.

Компетентнісний підхід є особливо актуальним для розробки сучасних систем технологічної підготовки старшокласників, адже сутність цього підходу полягає в переважанні особистісно значущих знань і вмінь над предметними. Досвід свідчить, що найбільш соціально адаптованими є люди, які володіють не комплексом академічних знань, а сукупністю особистісних якостей – ініціативністю, підприємливістю, творчим підходом до справи, умінням самостійно ухвалювати рішення.

Отже, **компетентності** – це динамічна комбінація знань, умінь, цінностей та ставлень на їхній основі, які визначають здатність особистості успішно розв'язувати життєві проблеми, провадити професійну освітню діяльність.

Зауважимо, що формування ключових компетентностей неможливе без набуття суто предметних компетентностей. Стосовно української літератури предметною компетентністю, за Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти, є літературна. Її трактуємо як готовність і здатність працювати з текстами різних художньо-естетичних систем, культурно-історичних епох, світоглядних орієнтирів, традицій і стилів, що передбачає розуміння змісту прочитаного, з'ясування авторської позиції і донесення її до читача, висловлення власної позиції щодо прочитаного, сприйняття художнього твору як чинника формування життєвого досвіду. Тож **основне завдання сучасної літературної освіти** – формування уважного читача з розвинутими творчими, розумовими, пізнавальними здібностями, який готовий до критичної, виваженої оцінки, обстоювання власної думки, при цьому врахувавши й інші точки зору. Водночас зауважимо, що у змісті Стандарту початкової освіти читацька компетентність трактується як ключова.

Доцільно розглянути й зміст Програми української літератури для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів за суспільно-гуманітарним напрямом (профіль – філологічний), у якому передбачено вивчення літератури як мистецького явища та визначено стратегічну мету літературної освіти: засобами предмета допомогти учневі у його самопізнанні, життєвому самовизначенні, саморозвиткові. Програма дає пояснення, що читацька компетентність є водночас предметною й загальнонавчальною. На предметному рівні вона реалізується в художньо-читацькій та інформаційно-читацькій предметних компетентностях. **Художньо-читацька (літературна) компетентність** виявляється в готовності і здатності особистості застосовувати й здобувати пов'язані з читацькою діяльністю знання й уміння для зрозуміння змісту художнього чи публіцистичного твору, налагодження діалогічної взаємодії з ним із метою розкриття авторського й творення особистих смислів. **Інформаційно-читацька компетентність** передбачає роботу з науковим, науково-популярним, навчальним текстами, метою прочитання яких є визначення важливості викладеного матеріалу для суспільного й особистісного розвитку. Суб'єктом навчальної діяльності, що передбачає усвідомлення власних психолого-фізіологічних особливостей, прагнень, мотивів, бажань тощо, здатність до самостійної організації, здійснення й оцінювання читацької діяльності, а також до самореалізації, самовдосконалення і самотворення є компетентний учень-читач. Такий учень володіє **читацькою компетентністю** – якістю, яка проявляється в готовності й здатності самостійно здобувати й застосовувати пов'язані з читацькою діяльністю знання і вміння для розв'язання актуальних завдань, здійснення читацького й особистісного саморозвитку.

Окрім того, Програмою з української літератури передбачено проведення **читацького практикуму** із метою ґрунтовного осмислення того, що твори художньої літератури – це єдність насолоди й пізнання, спосіб самореалізації особистості. Наскрізна рубрика «Читацький практикум», як зазначено в програмі, покликана розкрити учневі «секрети художньої творчості», сприяти виробленню умінь прочитання текстів, що належать до різних естетичних систем та різних жанрів, спрямована на формування практичних навичок усних і письмових роздумів над прочитаним у різних стильових формах, оволодіння уміннями вираження думок про прочитане в усній і письмовій формах.

Як бачимо, зміст літературної освіти не можна уявити без уміння учня сприймати й осмислювати художній твір, без здатності повноцінного сприймання

його емоційнообразної специфіки, логіки думок автора, адже формування компетентностей ґрунтується на знаннях, досвіді, цінностях, здобутих у процесі навчання.

Саме педагоги мають забезпечити формування такого учня-читача, здатного творити себе і своє життя. Безумовно, велику роль у цьому процесі відіграє книга. Візьмемо до уваги й те, що книга сьогодні переживає складний період. Це пов'язано із тим, що XXI століття – це епоха електронної інформації, загального прискорення темпів життя. Сьогодні школярі читають менше, бо в їхніх очах людина з книжкою належить до цінностей не його світу, а зовсім іншого, часто незрозумілого. Водночас соціологи і психологи зазначають, що діти, яких не цікавить книга, частіше за інших не знаходять виходу зі складних ситуацій, слабше орієнтуються в складнощах дитячого сприйняття світу, частіше потрапляють в антисоціальні ситуації, відчують дискомфорт у процесі спілкування з однолітками, відчують самотність, замкнутість, розгубленість тощо. Тому пріоритетними напрямками спільної діяльності педагогів, бібліотекарів, батьків є пропаганда читання, виховання читацької культури, формування вміння користуватися бібліотекою, книжкою, розвиток пізнавальних інтересів, тобто формування в учня читацької компетентності.

Зупинімося докладніше на конкретизації **загальної мети навчання української літератури, яка реалізується через такі завдання:**

- поглиблення інтересу до читання, зміцнення потреби читати, використання досвіду читацької діяльності для розв'язання життєвих проблем;
- розвиток емпатії, творчої уяви, художнього й образного мислення;
- оволодіння вміннями діалогічної взаємодії з текстом, аналізу й інтерпретації художнього твору;
- збагачення читацького досвіду, опанування здатності орієнтуватися у світі класичної та масової літератури;
- усвідомлення літературного процесу як цілісної системи, що має свої закономірності;
- формування переконаності в багатстві та значущості української художньої літератури;
- формування здатності сприймати художній твір з естетичних позицій, розглядати його у єдності змісту й форми;
- вироблення умінь самостійно формувати індивідуальну навчальну траєкторію, керувати читацькою діяльністю, особистісним і читацьким розвитком.

Саме набуття таких умінь сприяє сформованості загальної читацької компетентності, модель якої містить наступні компетенції:

- **загальнокультурну літературну компетенцію**, що передбачає сприймання літератури як невід'ємної частини національної культури (мистецтва), розуміння її специфіки як мистецтва слова, знання особливостей історико-літературного процесу та вміння оцінювати художній твір в широкому літературному контексті, історико-культурні знання та вміння характеризувати соціокультурний контекст творчості письменника;
- **власне читацьку компетенцію**, спрямовану на формування знань із теорії літератури як основи читацької діяльності учня, основних фактів життя і творчості українських письменників, змісту й проблематики художніх творів, обов'язкових для текстуального вивчення, здатність ефективно взаємодіяти з художнім текстом, вміння вести діалог з автором твору, давати особистісну оцінку прочитаному на основі аналізу читацьких вражень та авторської позиції, тобто вміння характеризувати ідею, тематику, конфлікт, проблематику, сюжет, композицію, систему образів художнього твору та способи вираження авторської позиції;

– **ціннісно-світоглядну компетенцію**, яка розвиває емоційну й почуттєву сфери учнів, уміння висловлювати оцінні судження щодо прочитаного, розуміння моральних цінностей і світоглядних категорій, що знайшли художнє відображення у творах українського письменства, уміння визначити й обґрунтувати своє ставлення до них, дотримуватися гуманістичних моральних позицій;

– **комунікативно-мовленнєву компетенцію**, що передбачає формування й розвиток мовленнєвих умінь і навичок, розуміння специфіки мови художнього твору, володіння основними видами мовленнєвої діяльності, здібність до написання письмових робіт різного жанру;

– **інформаційну компетенцію**, що розвиває уміння учня працювати з книгою, періодичними виданнями як джерелами отримання інформації, знання бібліотечно-бібліографічних понять, навички самостійно й продуктивно працювати з довідково-бібліографічним апаратом бібліотеки та іншими сучасними джерелами інформації.

Таким чином, **читацька компетентність** – це вміння, що впливають на розвиток емоційної сфери учнів, сприяють розвитку інтелектуально-образного мислення учнів, тобто уміння розуміти і сприймати образну природу мистецтва, працювати зі словом як першоелементом художнього тексту, усвідомлювати логіку твору як розвиток авторського задуму, формувати особистісну оцінку прочитаного. Якщо вона сформована, то це означає, що учень здатний розуміти прочитаний твір, розмірковувати над його змістом, аналізувати та критично оцінювати отриману інформацію, узагальнювати її, використовувати читання як засіб здобуття нових знань для подальшого навчання, співвідносити текст із особистим життєвим досвідом, висловлювати власну думку, ставлення до прочитаного, формулювати гіпотези та висновки. З упевненістю можемо зазначити, що такий учень володіє читацькою грамотністю, що передбачає високий рівень розвитку як інтелектуальних, так і творчих, художніх здібностей людини.

Передумовою для плідної участі в більшості сфер дорослого життя є високий **рівень читацької грамотності**. Сучасна людина живе у світі, де все змінюється з блискавичною швидкістю. Визначення читацької грамотності змінювалося з часом, відображаючи зміни в суспільстві, економіці, культурі й техніці. Нині читання розглядають як складник навчання впродовж життя. Це означає, що особистість формує знання й уміння шляхом взаємодії з іншими. Читач вдається до різних процесів, навичок, щоб знайти інформацію й зрозуміти, а також критично оцінити її актуальність і достовірність, спираючись на попередні знання. Ці процеси будуть відрізнятися відповідно до контексту та цілей читання як у друкованому, так і в електронному вигляді із застосуванням цифрових технологій.

РОЗДІЛ II.

МІЖНАРОДНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЧИТАЦЬКОЇ ГРАМОТНОСТІ PISA: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ

Читацька грамотність як складова навчання упродовж життя – це розуміння, використання, оцінювання, осмислення писемних текстів і виявлення зацікавленості ними з метою досягнення певних цілей, розширення своїх знань і розвитку читацького потенціалу, готовності до активної участі в житті суспільства.[4.11] Саме таке сучасне розуміння читацької грамотності як сукупності читацьких умінь висвітлено міжнародною спільнотою науковців в дефініції, поданій у **Рамковому документі з грамотності читання міжнародного дослідження PISA**. Відповідно до цього тлумачення до читацьких відносять такі групи вмінь:

- знаходити інформацію й інтерпретувати її (виявляти розуміння безпосереднього значення як окремих відомостей, так і тексту загалом; перекодувати відомості, подані різними способами фіксування інформації – числовим, схематичним, графічним, вербальним); інтегрувати, зіставляти й узагальнювати думки, висвітлені в тексті; формувати на основі прочитаного різні типи міркувань;

- осмислювати й оцінювати тексти (критично осмислювати зміст і форму тесту відповідно до основної думки та способу її вираження автором; виявляти суперечливу інформацію; визначати надлишкову й неправдиву інформацію, оцінювати якість і достовірність висвітлених відомостей за низкою лексичних одиниць – заголовків, вихідної інформації (наприклад, авторство, походження або джерело публікації, час публікації), обґрунтованості наведених даних тощо;

- добирати й застосовувати необхідні й доцільні для розв'язання певного завдання читацькі стратегії.

Зрозуміло, що усю сукупність перелічених умінь оцінити за допомогою тестових завдань закритого типу неможливо. На думку науковців, найбільш точно визначити рівень сформованості читацької грамотності дають змогу тестові завдання відкритого типу, незважаючи на проблеми об'єктивності й складності оцінювання таких завдань.

У 2018 році Україна вперше взяла участь у дослідженні PISA, яке проводиться кожні три роки в багатьох країнах світу. Провідною предметною галуззю дослідження було читання. Під час проведення анкетування учні мали змогу визначити вплив різних чинників на формування їхньої читацької грамотності. Аналіз досліджень щодо розвитку в учнів читацьких умінь, необхідних для успішного оперування інформацією як у процесі навчання, так і в позашкільній і подальшій професійній діяльності, дав змогу зробити висновок про доцільність навчання учнів аналітичному читанню шляхом вивчення інформаційних текстів, що зумовлено з одного боку поширеністю їх у сучасному інформаційно-комунікаційному просторі, а з іншого – змістовою та варіаційною складністю їх порівняно з художніми текстами. На сьогодні результати міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018 засвідчують, що «поки що кожен четвертий учень в Україні має низький рівень сформованості читацької грамотності, тобто досить значна частка 15-річних підлітків має низький рівень сформованості читацької грамотності» [6.247]. На жаль, навіть **базового рівня сформованості читацької грамотності не досягли 25,9% українських підлітків.**

Результати виконання завдань PISA із читання показали сильні й слабкі сторони українських учнів. Так, вони легко розпізнають основну думку тексту,

можуть робити висновки, проводити різні порівняння й зіставлення між інформацією в тексті та інформацією із суміжних знань. Однак **«менше 30% українських учнів можуть упоратися із завданнями, де потрібно розпізнати спорідненість інформації, наданої в кількох уривках або в кількох частинах тексту, інтегрувати зміст частин тексту, щоб визначити основну ідею його й призначення, зрозуміти контекстний смисл слова або фрази, оцінити формальні особливості тексту. Учні відчувають труднощі, коли необхідно знайти потрібну інформацію в тексті, особливо якщо вона розпорошена в різних, часто не сусідніх, його частинах»**[6.248]. Як бачимо, підліткам складно критично мислити, виявляти розуміння відомих їм категорій в новому контексті, висувати припущення, критично оцінювати тексти. **«Менше 4% учнів володіють стійкими навичками детального аналізу незнайомого тексту, у роботі з яким необхідно висувати припущення в умовах відсутності очевидної інформації, критично мислити й робити передбачення, звертати увагу на деталі й знаходити інформацію, що прямо не наведена»** [6.249].

Загалом, дослідження подає не лише результати виконання завдань, а й аналіз чинників, що сприяють формуванню високого рівня читацької грамотності. Це засвідчує, що кращих результатів у тестуванні PISA з читання досягають ті учні, які читають не тільки художню, а й публіцистичну літературу, часто читають для задоволення, цікавляться так званими складними перерваними текстами із вміщеними таблицями, графіками, посиланнями. Також високий рівень читацької грамотності продемонстрували підлітки, які працюють в інтернеті, щоб знайти потрібну інформацію, активно читають, використовуючи електронні носії інформації.

Отримані за підсумками PISA-2018 результати показали, що **рівень грамотності із читання у значної частини учнів недостатній**, а між навчальними досягненнями різних категорій спостерігається суттєвий розрив. Тож проблема підвищення рівня грамотності учнів є однією з основних у сучасній освіті й потребує якнайшвидшого розв'язання. З огляду на це, аналіз результатів міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018 дає можливість окреслити основні **пропозиції, які стануть доцільними для підвищення рівня читацької грамотності учнів:**

1. Оновлення освітніх програми з мовно-літературної освітньої галузі, що має бути орієнтована на формування компетентного читача, здатного працювати з різними видами текстів у паперовому й цифровому форматі.

2. Упровадження в практику технік та методик розвитку вмінь учнів працювати з інформацією у вигляді таблиць, діаграм, графіків.

3. Упровадження в практику різних технік та методик активного читання, специфіки роботи з текстами різними стилів, типів, жанрів, форматів (художні й інформаційні; цілісні, перервані; множинні; паперові, цифрові тощо).

4. Розробка ефективних методик підвищення інтересу до читання.

5. Використання цифрових технологій під час занять із метою формування в здобувачів освіти стійких навичок пошуку, відбору потрібної інформації, критичного її аналізу й оцінювання на достовірність.

6. Розробка нових програм та методик розвитку читацької грамотності учнів.

Додаткового вивчення потребує також проблема **методики викладання читання**, яка дасть можливість запропонувати гнучкі диференційовані підходи для роботи з різними категоріями учнів під час занять. Окрім того, слід зауважити, що й позитивне емоційне тло в родині сприяє досягненню учнями вищих результатів у навчанні. Тому ще однією рекомендацією, за підсумками PISA-2018 стосовно цього питання, є «**посилення поінформованості батьків щодо необхідності підтримки ними своїх дітей у навчанні, сприяння будь-яким заходам, що спрямовані на мотивацію батьків із повагою ставитися до своїх дітей і підтримувати їх у навчанні»** [6.261].

РОЗДІЛ III.

МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ЧИТАЦЬКОЇ ГРАМОТНОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Безумовно, читання є дуже важливим чинником. Саме рівень сформованості навичок читання є передумовою інтелектуального й духовного зростання. Зрозуміло, що неможливо сформувати читацьку грамотність без правильно організованої і серйозно поставленої роботи. Формування учня-читача – складне завдання. Читацькі інтереси залежать і від ставлення до книжки в сім'ї, від віку читача й рівня його літературного розвитку, від книжок, якими він цікавиться, від однолітків і товаришів. Але незважаючи на все це, провідна роль належить вчителю-словеснику й уроку літератури. І саме урок української літератури у сьогоденній освітній системі набуває особливої актуальності й вагомості, адже формування компетентного читача з добре розвиненими творчими, розумовими, пізнавальними здібностями – найголовніше завдання **сучасного уроку української літератури**.

Для того, щоб сформувати читацьку грамотність, учителям літератури необхідно, у першу чергу, зацікавити учнів читанням, а потім навчити вибирати літературу для себе, удосконалюючи естетичні смаки, розвивати постійну потребу в читанні, навчати розуміти й оцінювати прочитане, забезпечити певні знання учнів з теорії та історії літератури, літературної критики, формувати в них навички аналізу художнього твору. Адже художній твір – це не просте повідомлення про події та героїв, а явище певного етапу розвитку культури народу, тому робота з книгою змушує працювати мислення, розвиває здатність учня осмислювати отриману інформацію, інтерпретувати її та оцінювати художні явища на основі власних почуттів. Учитель-словесник має підготувати читача, здатного висловлювати власну думку, бо читачів не можуть не хвилювати світоглядні питання, характерні особливості різних епох і країн, цікаві відомості з галузі людинознавства і культурології, можливість пізнати сутність людини. І саме **вчитель покликаний розвинути читацькі навички**, виховати читача, який би отримував задоволення від цього виду діяльності, який би врешті зрозумів, що читати потрібно, щоб повноцінно жити: пізнавати світ, отримувати освіту, спілкуватися, вирішувати складні життєві проблеми, переживати різні психологічні стани, радіти, співпереживати, дивуватися.

Глибоко переконані, що привернення уваги дітей до високохудожніх літературних творів української та світової літератури, відродження читання як духовної потреби – це не менш важлива робота, ніж виховання, навчання дітей та турбота про їхнє здоров'я.

Яким же чином слід побудувати урок літератури, щоб діти не тільки навчилися «правильно» читати художній твір, але щоб і урок став цікавим, творчим і максимально результативним? Як відомо, **тексту на уроках літератури відводиться пріоритетна роль**: його читають, переказують, аналізують, трансформують, інтерпретують, складають. Програма з української літератури для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів за суспільно-гуманітарним напрямом (профіль – філологічний) пропонує **алгоритм роботи учнів із текстом**:

1. Етап передчитання: формулювання цілей читання, організація читання (вибір читацьких стратегій), висловлення припущень щодо змісту твору та порушених проблем на основі розгляду назви, епіграфа, актуалізації суб'єктного досвіду й опорних знань.

2. Етап читання: первісне прочитання, рефлексія вражень, відтворення в уяві прочитаного, формулювання запитань до тексту (автора, героїв), висловлення здогаду щодо авторського задуму, повторне прочитання, інтерпретація (аналіз) тексту.

3. Етап післячитання: розгляд твору в контексті творчості різних авторів, епох, суміжних видів мистецтва, формулювання авторських і творення власних смислів, рефлексія й оцінювання результатів читання.

Загалом, поняття «текст» трактується сьогодні дуже широко: це і письмовий текст, і мова вчителя та учнів, електронні матеріали, відеоматеріали. Тож на уроці робота з текстом має будуватися на інтерпретації та певному порядку дій. Тут важливий і емоційний аспект, і ґрунтовна робота над текстом, коли вчитель демонструє різні види аналізу тексту: культурологічний, літературознавчий, лінгвістичний, смисловий, символічний, комплексний. Зауважимо також, що будь-який авторський задум завжди спрямований на діалог із читачем, тому робота на уроці літератури має вибудовуватися на засадах діалогічності. Головна місія учителя – допомогти учням налагодити діалог із текстом і поміж собою. Філософи вважають, що діалогічність – це органічна внутрішня сутність буття і першоджерело будь-якої мистецької діяльності. Узагалі, творчість – це завжди переосмислений, перетворений, художньо усвідомлений діалог світу і людини. Тому не слід забувати, що під час діалогу між автором твору та читачем вирішуються філософські, естетичні та етичні питання. Письменник вірить, що його читатимуть, зрозуміють, можливо, візьмуть його думки за основу свого світогляду, зроблять своєрідним дороговказом. Також під час читання відбувається не тільки передача інформації від літератора до читача, а часто спостерігається й зворотній зв'язок, коли читацьке сприйняття художнього тексту впливає й на творчий задум автора, і на формування характерів його героїв.

Сьогодні досягненню визначених цілей щодо формування компетентного читача сприяють **інноваційні технології**, а саме: технологія особистісно орієнтованого навчання, технологія розвитку критичного мислення, технологія акмеологічного читання, мультимедійні та інформаційно-комунікаційні технології, проектні методики, методи ситуативного моделювання, ейдетичний, дебатів, прийоми інтерактивного навчання. Учителями-словесниками розроблено чимало новітніх методик, вибір яких обумовлюється специфікою навчання у школі, віковими та індивідуальними особливостями учнів, рівнем їхнього літературного розвитку, життєвого й читацького досвіду. Методичний арсенал педагогів поповнюють **методи і прийоми організації читацької діяльності**, які враховують її специфіку в інформаційну епоху: перевернутий клас, робота з хмарними технологіями, створення буктрейлерів, коміксів, постерів, буклетів, логотипів, комп'ютерних презентацій, моделювання індивідуальної навчальної програми тощо. Пропонуємо до розгляду найбільш актуальні: інтригуючий початок, коментоване читання, постановка проблемних завдань; ґрунування або «асоціативний куш»; розгадування кросвордів; літературні диктанти, вікторини, конкурси, сценарії; проблемні запитання; евристичні бесіди; написання листів письменникові чи герою; зіставлення прототипу й художнього образу; читацькі відгуки; зіставлення твору з його екранізацією або театральною виставою; проведення диспутів, семінарів, практикумів безпосередньо в бібліотеці. Майстерність учителя полягає в тому, щоб грамотно й точно вибрати та запропонувати такий вид діяльності і сформулювати завдання таким чином, щоб робота з текстом допомогла учневі глибше і точніше зрозуміти його зміст.

Важливим чинником формування читацької грамотності є **заохочення учнів до читання**. Учителі-словесники у своїй практиці використовують такі способи збудження інтересу до читання художньої літератури:

- розповідь про цікаву історію написання твору, долю письменника;

- привернення уваги до книжки за допомогою малюнків, ілюстрацій;
- читання інтригуючого уривка твору;
- знайомство з незвичайним літературним героєм (інсценізація);
- повідомлення читацького враження від книжки самого вчителя;
- повідомлення цікавих, захопливих думок про книжку, висловлених літературними критиками.

Знайомство з новою книжкою може відбуватися у формі творчих або літературних хвилинок, на яких учитель, а згодом і учні, презентують книгу, читають найцікавіші епізоди, інтригуючи слухачів. У дітей з'являється нагальна потреба поділитися своїми читацькими враженнями з однокласниками і вчителем та порекомендувати цікаві новинки для читання.

Пошук і використання інноваційних методик і технологій не означає ігнорування перевірених часом методів і прийомів. Учитель активно звертається до евристичного методу, проблемно-пошукового, дослідницького тощо. Залишаються в активному вжитку лекція (вступна, настановна, біографічна, оглядова, підсумково-узагальнювальна), бесіда (репродуктивна, евристична, актуалізаційна), самостійна робота, різні види читання тощо.

Застосування традиційних та інноваційних технологій, методів і прийомів на всіх етапах читання забезпечує поступальний процес оволодіння учнями читацькою компетентністю.

Формуванню читацького інтересу школярів, вихованню вдумливого, уважного читача сприяють і **творчі завдання**, які вчителі часто використовують на уроках літератури. Серед них цікавими є прогноз можливого змісту або розв'язки літературного твору; розповідь «Як би я вчинив на місці літературного героя»; лист літературному героєві; переказ епізоду твору від імені героя, героїні; робота над афішею, ескізами костюмів і декорацій.

Цікаві творчі завдання підсилюють прагнення учнів-читачів проникнути у творчу лабораторію письменника, концентрують увагу на сюжеті, стилістичних особливостях твору, його композиційних ознаках, образах, вчать учнів уважно й вдумливо читати, з повагою ставитися до великих майстрів слова, що надалі, безумовно, допомагає їм в осмисленні та аналізі цілого кола літературних проблем. Уроки позакласного читання також сприяють розширенню читацьких уподобань учнів. Особливу роль відіграє спільна діяльність сім'ї та школи (участь батьків у позакласних заходах та їх підготовці, присутність батьків на уроках літератури, допомога в пошуках і поширенні літературних текстів, відродження традицій сімейного читання).

Сучасні реалії обумовлюють необхідність не тільки створення, але й системної підтримки читацького середовища в школі.

Цікаві технології прилучення учнів до читання пропонує Анна-Марія Богосвятська, кандидат філологічних наук:

- проект «Коло сімейного читання» (дитина, що росте серед книг, рано чи пізно до них потягнеться хоча б із цікавості, із бажання долучитися до світу дорослих; стає актуальним відродження традиції сімейного читання);

- створення електронних презентацій про улюблені книги та їхніх героїв (зміст для кожного слайда такої презентації відбирається дуже ретельно, учень вчиться структурувати матеріал, групувати події, явища, давати їм власну оцінку);

- «Літературний салон» (учасниками салону можуть бути і педагоги, і школярі, і їхні батьки, які приходять на такі зустрічі насолодитися бесідою про прочитані книги, знайти новий життєвий досвід);

– читання вчителем вголос цікавої розповіді або уривка з твору – незамінний спосіб спонукати дітей до читання, це допомагає учневі шукати «своїх» письменників, привчає жити в оточенні літературного життя;

– ведення читацьких щоденників.

«Щоденник подвійних нотаток» дає можливість читачеві пов'язати зміст тексту із особистим досвідом. У процесі читання учні записують рядки, що спонукали замислитись, і коментарі до них, загальні враження.

«Тричастинні щоденники» мають третю графу – «запитання до вчителя». Цей прийом дозволяє працювати не тільки з текстом, але й вести діалог з учителем із приводу прочитаного. Читання стає більш уважним, вдумливим, а обговорення, засноване на записах у щоденнику, – більш цікавим.

Існують також універсальні заходи, що заохочуватимуть учнів до читання: соціологічні дослідження; проекти; конкурси, фотоконкурси; круглі столи; анкетування, опитування, моніторинги, бесіди; дискусії, диспути; створення презентацій, буклетів; виставки цікавої літератури; зустрічі з письменниками, відомими людьми, яким читання і книга допомогли досягнути успіху в житті. Цікавим і корисним є сучасний процес створення буккросингу, він дає можливість читачеві поділитися книгою з іншим, принести прочитану книгу до бібліотеки і навіть залишити її у громадському місці для того, щоб інша випадкова людина могла цю книгу знайти та прочитати.

Загалом, проводячи заходи щодо залучення учнів до читання, необхідно подбати про те, щоб в організації їхнього дозвілля, спілкуванні цікава книга посіла гідне місце.

Безумовно, необхідно усвідомити і той факт, що книга стала цифровою і перетворилася на файл. Одна з найважливіших особливостей електронних книг – можливість збільшення фрагментів тексту, наявність функцій пошуку тощо. Але вона залишається текстом (а не книгою), який можна читати, осмислювати, обговорювати, перечитувати.

Тому ще одним важливим завданням учителя є те, щоб переорієнтувати дитину з розваг на освіту, повернути читачів у справжній світ книги. Словесниками вже розроблено ряд методичних прийомів, які уможливають роботу з текстом на різних інформаційних носіях, а саме:

- створення презентації до твору, що вивчається;
- представлення буктрейлера на запропонований літературний твір;
- перегляд за допомогою мережі Інтернет кіноверсії твору, що вивчається;
- прослуховування музичної інтерпретації програмового художнього твору;
- опрацювання електронної версії художнього тексту за програмою;
- розробка версії комп'ютерної гри за мотивами твору;
- розробка проекту сайту (віртуального музею) літературного героя;
- створення збірника творів одного автора.

Тож потужні конкуренти книги – комп'ютер та Інтернет – при створенні відповідних педагогічних умов стають добрими союзниками і помічниками вчителя.

Запорукою успіху формування компетентного читача є також і здатність знаходити важливі змістові моменти, які суголосні з життєвим досвідом учнів і сприяють подальшому його збагаченню. Старшокласників завжди цікавлять твори, в яких розв'язуються актуальні проблеми, близькі до їхніх власних інтересів, уподобань, життєвої позиції. Читач починає відкривати для себе практичний зміст твору, поступово виникає потреба глибше усвідомити враження, асоціації від прочитаного. Тому на уроці літератури словесникові дуже важливо враховувати життєві інтереси учнів. Однією із умов уважного читання, повноцінного сприймання

художнього твору є особистісна зацікавленість твором, роздуми над прочитаним, оскільки усвідомлення змісту не може здійснюватися без активної духовної та розумової діяльності читача.

Таким чином, учитель-словесник має використовувати будь-яку можливість на всіх етапах уроку, аби сприяти виробленню навичок читацької грамотності учнів, при цьому важливо забезпечити систематичність роботи із метою формування діяльнісних умінь упродовж усього курсу вивчення літератури.

Отже, **основними чинниками формування читацької компетентності** є такі:

- зацікавлення учнів читанням;
- розвиток інтересу до створення постійної потреби у читанні;
- уміння вибирати літературу, враховуючи вікові та особистісні інтереси;
- створення належних психолого-педагогічних умов для сприйняття,

розуміння та оцінки прочитаного;

- формування навичок аналізу художнього твору;
- організація дослідницької роботи школярів;
- розвиток усного та писемного мовлення учнів;
- постійне вдосконалення естетичних смаків школярів.

В умовах компетентнісного навчання важливу роль відіграє **процес оцінювання** результатів освітньої діяльності, зокрема читацької грамотності. Якщо воно добре організоване, то суттєво підвищує мотивацію учнів-читачів. Оцінювання має виконувати навчальну, розвивальну і прогностичну функції та ґрунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня. Визначення рівня навчальних досягнень учнів із читацької грамотності є особливо важливим з огляду на те, що навчальна діяльність у кінцевому підсумку повинна не просто дати людині суму знань та вмінь, а сформувати її компетентність як загальну здатність, що базується на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях, набутих завдяки навчанню, адже поняття компетентності не зводиться тільки до знань, а належить до сфери складних умінь і якостей особистості. Компетентісний підхід до освіти передбачає вміння на основі знань вирішувати проблеми, які виникають у різних життєвих ситуаціях.

Домінантною формою оцінювання читацької грамотності школярів є **діалог**, який відбувається на всіх етапах освітньої діяльності і спонукає учнів розмірковувати, робити узагальнення і висновки, аргументовано висловлювати власні думки. Під час такого оцінювання обов'язковим має стати контроль за прочитанням кожним учнем програмових творів, визначення рівня засвоєння їхнього змісту та вироблення вмінь і навичок їхнього аналізу та інтерпретації, перевірка виконання усних і письмових робіт, виразне читання художніх текстів.

Найбільш поширені у шкільній практиці прийоми оцінювання навчальних досягнень учнів з читацької грамотності – **тести** (закритої і відкритої форми), творчі роботи, літературознавчі завдання. Тестові завдання закритої форми спрямовані на відтворення фактів (з життя письменника, героїв твору), щоб систематизувати особливості змісту й форми художнього твору, але відповіді на них свідчать тільки про початковий рівень опанування художнього твору. Тестові завдання відкритої форми передбачають відповіді на запитання і завдання (репродуктивні, пошукові, творчі), які формуються з розрахунку максимального охоплення вмінь, що підлягають перевірці.

А от **творчі роботи**, зокрема, написання есе, мають визначити не лише рівень грамотності, а й сприяють виявленню особистісних поглядів учнів, коли вони вдаються до осмислення непростих, дискусійних питань, шукаючи відповіді з точки зору сьогодення. Учень самостійно створює оригінальне за думкою та оформленням

висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; наскільки повно, вичерпно висвітлює тему, аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає аргументи на користь тієї чи іншої позиції, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних життєвих проблем.

Виконання літературознавчих завдань спрямоване на організацію самостійної пошукової і творчої діяльності школярів і має не лише навчальну, а й життєву цінність, оскільки ґрунтуються на цікавому для учня матеріалі.

Отже, підвищуючи рівень самоорганізації кожного учня, педагогам варто вдосконалювати прийоми самооцінювання та взаємооцінювання, що відповідають концепції Нової Української Школи. Насамперед, учитель має ознайомити учнів із критеріями, що відповідають певним балам. Довіра з боку педагога підвищує навчальну мотивацію школярів і налаштовує їх вибудовувати свої міркування відповідно до шкали балів. Практика показує, що учні швидко опановують цю систему і через декілька уроків здатні критично оцінити власний виступ і виступи однокласників.

РОЗДІЛ IV.

ПРАКТИЧНА РОБОТА З ТЕКСТОМ: ЗРАЗКИ ЗАВДАНЬ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ПЕРШИЙ РОЗУМ НАШ...

Дивним було життя Григорія Сковороди, дивна і його посмертна слава. Як за життя він мав більше прихильників, ніж послідовників, так і по смерті шанували більше його ім'я та чудувалися його особою, ніж читали його твори і переймалися його духом. Треба чесно сказати, що сьогоднішня молодь, яка готова з пошаною вимовляти ім'я Григорія Сковороди, ледве чи захоплюється його «разглаголами» і ледве чи йде до нього на пораду серця й розуму. А тим часом саме до Сковороди чомусь уперто зверталися кращі сини української нації в часи великого болю і вибору, у поворотні моменти історії.

Сковорода – філософ особливого складу, велич його не в komponуванні всезагальних систем і концепцій світу, а в поетично-психологічному осягненні людської душі. Про його філософію написано чимало, титуловано його й українським Декартом і Спінозою, Соловйовим і Толстим. В кінці XIX на початку XX ст. спалахнув незвичайний інтерес до Сковородиної філософії. Саме тоді з'ясувалося, що Григорій Сковорода – не провінціальний дивак та мудрій, а глибокий і самобутній мислитель світової ваги, який торував одну з найцікавіших і найсміливіших стежин загальнолюдської думки.

Є письменник, який найбільше внутрішньо споріднений із Сковородою, – це Шевченко. Їх поєднує щось суто українське в розумінні правди і совісті як непреложних людських начал, внутрішня нескореність і бунтарство, протест проти наруги над людиною, зневага до суєти і позолоти й тяжке бродіння душі, що прагне справжнього і сокровенного.

Історичний феномен незбагненої для багатьох сучасників фігури Сковороди в його впертому запереченні офіційних благ і державної мудрості – сильній і своєрідній трансформації стихійної народної упертості проти насильного «ощасливлення», проти соціального й національного придушення. Їй досі не досліджено проблему, яка впливає з цього феномену, – умовно назвімо її проблемою інтелігенції та народу, зокрема української інтелігенції та українського народу. Маємо на увазі не лише все те, що впливає з численних і пристрасних суджень Григорія Сковороди про обов'язок «ученої людини» до народу, а й усе те, що впливає з його особистого вибору й подвигнення в добу, коли нищилися всі засади українського життя і розтлівалася, трагічно відривалася від народу українська інтелігенція, коли згасала ще недавно молода цивілізація і коли так мало хто мав мудрість і мужність іти до простого народу, до українського мужика.

Нарешті, ще одне питання: хто, коли і як віддохотив людей від читання Сковороди, перш за все його філософських творів? Адже його цікаво читати! Адже його живий, гнівливий і високо дивний голос заводить у широкий і вражаючий світ одвічних змагань людського духу, адже його могутня і гнучка уява малює розкішні та сильні поетичні образи і чередою нестримних хвиль нагонить їх читачеві... Кажуть, що читання Сковороди утруднює важка і великою мірою штучна мова. Тут є певна рація. Але, зрештою, до Сковородиної мови легко призвичаїтися, бо, незважаючи на свою часом ненародну лексику (врахуймо важке становище Сковороди, який мусив сам уперше виробляти філософський «глагол»), це таки мова

глибоко народно українська за своєю структурою, духом, інтонаціями, не кажучи вже про образність. Навіть чимало загальнослов'янських, давньослов'янських та російських слів збуваються в Сковороди свого питомого значення та набувають трохи інакшого, «українського» звучання.

Але, зрештою, справа, мабуть, не в цьому, а швидше в тому, що в школі й вузах нам ще мало відкривають справжньої змістовності та краси нашої літературної спадщини, а в добу культу особи чимало зроблено для того, щоб людина жила догмою, а не думкою, і не знала радості пити з живлющих джерел людського духу. І багато ще, мабуть, треба буде зробити і дослідникам, і літераторам, і педагогам, щоб «перший розум наш» Григорій Сковорода став насущно потрібним кожному мислячому юнакові й дівчині, живив їхню думку і совість, допомагав розібратися в складних питаннях сучасності та її моральній атмосфері, щоб ім'я Сковороди для кожного з нас так само багато значило і так само до нас промовляло, як значило воно і як воно промовляло до Тараса Шевченка, який перший збагнув його вагу на всю міру (За І. Дзюбою).

1. Основна думка тексту висвітлена в реченні

А) «Сковорода – філософ особливого складу, велич його не в komponуванні всезагальних систем і концепцій світу, а в поетично-психологічному осягненні людської душі».

Б) «Історичний феномен незбагненої для багатьох сучасників фігури Сковороди в його впертому запереченні офіційних благ і державної мудрості – сильній і своєрідній трансформації стихійної народної упертості проти насильного «ощасливлення», проти соціального й національного придушення».

В) «Саме тоді з'ясувалося, що Григорій Сковорода – не провінціальний дивак та мудрій, а глибокий і самобутній мислитель світової ваги, який торував одну з найцікавіших і найсміливіших стежин загальнолюдської думки».

Г) «Треба чесно сказати, що сьогоднішня молодь, яка готова з пошаною вимовляти ім'я Григорія Сковороди, ледве чи захоплюється його «разглаголами» і ледве чи йде до нього на пораду серця й розуму».

2. Доказ того, що життя і посмертна слава Григорія Сковороди були дивними, містить речення

А) «Як за життя він мав більше прихильників, ніж послідовників, так і по смерті шанували більше його ім'я та чудувалися його особою, ніж читали його твори і переймалися його духом».

Б) «Треба чесно сказати, що сьогоднішня молодь, яка готова з пошаною вимовляти ім'я Григорія Сковороди, ледве чи захоплюється його «разглаголами» і ледве чи йде до нього на пораду серця й розуму».

В) «Історичний феномен незбагненої для багатьох сучасників фігури Сковороди в його впертому запереченні офіційних благ і державної мудрості – сильній і своєрідній трансформації стихійної народної упертості проти насильного «ощасливлення», проти соціального й національного придушення».

Г) «Саме тоді з'ясувалося, що Григорій Сковорода – не провінціальний дивак та мудрій, а глибокий і самобутній мислитель світової ваги, який торував одну з найцікавіших і найсміливіших стежин загальнолюдської думки».

3. Однією з проблем, яка впливає із впертого заперечення Сковородою офіційних благ і державної мудрості, є проблема:

А) Нищення всіх засад українського народу.

Б) В школі й вузах мало відкривають справжньої змістовності та краси нашої літературної спадщини.

В) Розуміння правди й совісті як непреложних людських начал.

Г) Поетично-психологічне осягнення людської душі.

4. Висловлення «Григорій Сковорода – не провінціальний дивак та мудрій, а глибокий і самобутній мислитель світової ваги, який торував одну з найцікавіших і найсміливіших стежин загальнолюдської думки» є в тексті

А) Висновком з попереднього роздуму автора.

Б) Тезою, яку автор далі аргументує.

В) Доказом, що спростовує або підтверджує тезу.

Г) Формулюванням проблеми тексту.

5. Висловлення «Зрештою, до Сковородиної мови легко призвичаїтися, бо, незважаючи на свою часом ненародну лексику, це таки мова глибоко народноукраїнська за своєю структурою, духом, інтонаціями, не кажучи вже про образність», є доказом того, що

А) Твори Сковороди цікаво читати.

Б) Чимало загальнослов'янських, давньослов'янських та російських слів збуваються в Сковороди свого питомого значення та набувають трохи інакшого, «українського» звучання.

В) Творчість філософа – це протест проти наруги над людиною, зневага до суєти і позолоти і тяжке бродіння душі, що прагне справжнього і сокровенного.

Г) Сковорода – філософ особливого складу, велич його не в komponуванні всезагальних систем і концепцій світу, а в поетично-психологічному осягненні людської душі.

6. Мету написання тексту автором найточніше виражає речення

А) «Людина має жити думкою, а не догмою, і знати радість пити з живлющих джерел людського духу».

Б) «Перший розум наш – Григорій Сковорода».

В) Літературна спадщина філософа допомагає розібратися в складних питаннях сучасності й повинна стати потрібною кожному.

Г) Розкриття історичного феномену незбагненої для багатьох сучасників фігури Сковороди.

РОЛЬ СТЕРЕОТИПІВ У НАЦІОНАЛЬНІЙ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ УКРАЇНЦІВ

Народні стереотипи – це уява та переконання щодо інших груп, які мають свою характеристику та оцінку. Вони показують теперішню позицію народу відносно інших країн, з якими постійно змінюються стосунки.

Стереотипи інших народів тісно пов'язані з оцінкою своєї держави чи народу, а також із баченням своєї народної ідентифікації. Народні стереотипи реагують на різниці, які існують між нами та ними, на поняття опозиції та конфлікту. Інших ми можемо уявляти собі і як ворога, і як приятеля. Це означає, що бачення інших народів пов'язане передусім не з реальними фактами, а зі своєю народною самоідентифікацією. Отже, стереотипи не є правдивою оцінкою інших осіб.

Тепер варто докладно проаналізувати автостереотип українця, тобто стереотип самого себе і своєї нації. Польський дослідник Рябчик вважає, що самооцінка ніколи не відповідає істині, бо об'єктивна картина свого народу великою мірою абстрактна, мінлива і неможлива для чіткого окреслення. Автостереотип також не помилка, бо впливає на поведінку і думання свого народу, який несвідомо підтверджує висловлені очікування. Найчастіше стереотип свого народу складається, перш за все, з позитивних рис, і меншою мірою з негативних. Наприклад, поляки вважають англійців скупими, себе ж ощадними; українці вважають росіян за лінюхів, а себе за повільних. Із застереженням і дистансом американці ставляться до азіатів, наголошують на стереотипі «азіатської жорстокості» й «експансії зі сторони іншого світу». Звичайне стереотипне думання не є загрозою у відкритих державах, де є вільний обіг інформації, дотримання цінностей демократії, свідомість права, пріоритет прав людини і високий рівень освіти та культури.

Народ є історично-культурною категорією, формується завдяки довготривалій інтеграції багатьох різних племен. Існування народу як спільноти є суспільним фактом і витвором свідомості: на формування народу впливають об'єктивні чинники: економічні, культурні, політичні, а також ставлення окремих осіб до своєї землі, переконання у спільному походженні, почуття спільної історії, позитивна самооцінка, свідомість спільних інтересів, бажання мати незалежну державу. У такий спосіб народ наближується до своєї батьківщини. Становлення народної самоідентифікації свідчить про зрілість народу. Варто наголосити, що на формування народної тотожності великий вплив має розвиток мови, друкування літератури цією мовою, спільно пережита історія. Це зміцнює бажання творити свою сильну державу. Свідомість приналежності до своєї держави дуже важлива. «Здорова» держава повинна дати людині гідність, почуття безпеки, почуття своєї вартості, гордість, високий рівень культурної і релігійної спадщини. Основою Батьківщини є народ, свідомий своєї історії, який відчуває зв'язок зі своїми попередніми поколіннями і має бажання у майбутньому продовжувати розвиток своєї Батьківщини. Наступним елементом Батьківщини є її територія, яка історично належить народу. Загроза втрати своєї землі є чинником, який веде до дій політичних, наприклад, до боротьби за свою незалежність, інтенсивного культурного розвитку. Батьківщина вміщає в собі спадщину культури, вона є джерелом буття народу, із чим пов'язана мова, а також історія, яку переказуємо від покоління до покоління. Історія – це пам'ять народу, тому знищити історію це те саме, що позбавити людину пам'яті. Народ, який втрачає свою історію, втрачає свою самоідентифікацію. Варто наголосити, що сам народ, сама територія, державна структура чи культура не є ще батьківщиною, але всі ці компоненти, а найважливіше культура народу, разом творять батьківщину. Є багато українців, народжених за межами України, однак вони вважають її своєю вітчизною, є також багато неукраїнців, які мешкають в Україні, але ототожнюють себе з українською культурою і традицією, вважають Україну своєю батьківщиною. Почуття приналежності до своєї вітчизни опирається, передусім, на знання і сприйняття своєї культури (О. Козанкевич).

1. За стильовими ознаками текст є

- А) публіцистичним.
- Б) науковим.
- В) розмовним.
- Г) художнім.

2. Засобом міжфразового зв'язку першого та другого речень тексту є

- А) лексичний повтор.
- Б) займенник.
- В) синонім.
- Г) прислівник.

3. Заголовок до тексту є його

- А) тезою.
- Б) темою.
- В) проблемою.
- Г) ідеєю.

4. Автор статті порушує проблему

- А) Як боротися із стереотипами?
- Б) Хто є справжнім українцем?
- В) Існування народу як спільноти є суспільним фактом і витвором свідомості
- Г) Народ, який втрачає свою історію, втрачає свою самоідентифікацію.

5. Синонімами до слова *стереотип* є всі зазначені, ОКРІМ

- А) стандарт.
- Б) шаблон.
- В) штамп.
- Г) ідентифікація.

6. Ознаками стилю тексту є

- А) Переважання стилістично нейтральних мовних засобів, уживання канцелярської лексики, гранично точний виклад.
- Б) Широке вживання побутової лексики, емоційно забарвлених і просторічних слів, неповних речень.
- В) Повтори, пристрасність викладу, наявність окличних речень, питань, емоційно забарвлених слів.
- Г) Уживання термінів, спеціальної фразеології, точність, логічність, обґрунтованість викладу.

ЛІРИК ЖОРСТОКОЇ ЕПОХИ

Наш Довженко був найсучаснішою людиною серед митців кіно.

Минають роки, десятиліття по його смерті, а у світі не меншає фестивалів, де завжди його гідно поцінують. Кінематограф світу мав би вже давно заснувати найвищу премію його імені, бо, по суті, усі режисери – його учні. Немає такої премії. Є «Оскар», бо він забезпечений твердою валютою. Є інші. А от нерозмінна валюта всесвітньої Довженкової школи – не в тій ціні. Міжнародний престиж України не забезпечує кращому своєму синові належної шани. Та й тіло його не повернуто Батьківщині. І від цього ми так багато втрачаємо...

Усі кіношедеври селянського сина з чернігівської Сосниці, з берегів зачарованої Десни – багатоманітний, билинний переспів пишної вроди єдиної в його житті коханої – України. Героїчний кіноепос Довженка доніс до найдальших закутків планети колорит української душі. Кому ще так боліло наше довговікове страждання?

Хіба що Шевченкові. Довженко – це натягнута до нестерпного стогону шевченківська струна...

Він не мав і не прагнув кар'єри. Сільський учитель, слухач Київського комерційного інституту, трохи дипломат, трохи художник-карикатурист серед дипломатів, які на початку двадцятих років мандрували поміж Києвом, Варшавою і Берліном, чиновник Наркомату освіти і в підсумку – утікач від усього цього на берег Чорного моря, в Одесу, до павільйонів молодого кінематографа, котрий вабив його в житті найбільше. Вразливий і вдумливий новачок вихопив у долі, за його зізнанням, власну «золоту жилу!». Він швидко зрозумів, що саме тут – сутність його життя.

За свідченням сучасників, усі були приголомшені стрімким злетом його таланту. Такого кіно, як у нього, ще не було. Його монтажний ряд вирізнявся багатобарвністю, незвичним динамізмом, яскравістю малюнка й авторським зачудуванням красою людського ества. Босоногий дід із «Звенигори», робітник Тиміш з «Арсеналу», дніпрогесівець Іван були ніби продовженням відомих билинних героїв знаменитого київського циклу, про яких розповідалося полум'яною мовою Довженка – цього збільшовиченого Гомера.

У Довженкові кипіла за давню українську образу за віковічне поневолення народу, і так чи інакше вона вибухнула вулканічною магмою його творчої уяви. Особливо яскраво це виявилось у кіноповісті «Україна в огні».

Довженко – найніжніший син України – був хворий Красою з великої літери. І всю історію свого народу бачив і показував через Красу. У людині він удивляв учинок, а не випадкову поведінку, приховане, а не показне. Він завжди боявся, що образи й характери не підмінювалися посадами, а драматургія – субординацією. Задумавши «Поєму про море», пісню про улюблену Каховку, волів показати інший бік народної духовності – як саме вона запікається в гнівно-жертвовному мовчанні там, де нещастя могло б не бути. Знову підносячи подвиг тверезих голів і золотих рук, Довженко кам'янів, замислюючись над долею зруйнованих, затоплених українських сіл, батьківських могил, що мушили опинитися на дні водосховища. Етична жага пекла йому найбільше.

Про це свідчить «Щоденник», де стільки гірких думок щодо неблаганної дійсності в цій зоні. У сценарії він вилив своє презирство до людей без роду-племени, без національного коріння.

Шаленів від думки, що ми – народ упосліджений, не здатний опам'ятатися, пригадати свою історію – і нічого не простити ворогам. Тваринне ставлення тодішніх урядовців до культурної спадщини України він оцінив належним чином. Хто б ще отак написав: «Нема на світі другого народу з такою безмірно жахливою долею. Нема і не було в Європі великого пасинка другого, що так був би зневажений в усіх свої правах на угоду підлих кон'юктур ...»

Він народився і жив для добра та любові. Його «вбила ненависть великих якраз у момент їхньої малості» («Щоденник»). Але до останнього подиху поклонявся, як коханій, одній Красі. У Красі, казав він, більше глибокої істини, ніж в одній лише голій правді. Істинне те, що прекрасне.

«Життя народу – у жнивях ланів. Воно у виноградних гронах, в усмішці неба і в сльозах його – дощак і росах, що падають на плоди садові. Воно не в законах адміністрацій, а в труді й любові». Це його безсмертні слова (За М. Костенком).

1. Головну думку статті виражено в реченні

А) «У Довженкові кипіла за давню українську образу за віковічне поневолення народу, і так чи інакше вона вибухнула вулканічною магмою його творчої уяви».

Б) «У людині він удивляв учинок, а не випадкову поведінку, приховане, а не показне».

В) «Шаленів від думки, що ми – народ упосліджений, не здатний опам'ятатися, пригадати свою історію – і нічого не простити ворогам».

Г) «Але до останнього подиху поклонявся, як коханій, одній Красі».

2. Тезою можна вважати думку, висловлену в реченні

А) «За свідченням сучасників, усі були приголомшені стрімким злетом його таланту».

Б) «Вразливий і вдумливий новачок вихопив у долі, за його зізнанням, власну «золоту жилу!»».

В) «Довженко – найніжніший син України – був хворий Красною з великої літери».

Г) «Його «вбила ненависть великих якраз у момент їхньої малості».

3. Художній засіб оксиморон використано в реченні

А) «Етична жага пекла йому найбільше».

Б) «Довженко – найніжніший син України – був хворий Красною з великої літери».

В) «Його «вбила ненависть великих якраз у момент їхньої малості».

Г) «Кому ще так боліло наше довговікове страждання?»

4. Ознаками стилю тексту є

А) Уживання термінів, спеціальної фразеології, логічність, точність, обґрунтованість викладу.

Б) Повтори, пристрасність викладу (захоплення), наявність окличних речень, питань, уживання суспільно-політичної лексики, емоційно забарвлених слів, фразеологізмів

В) Широке уживання побутової лексики, емоційно забарвлених і просторічних слів, неповних речень.

Г) Переважання стилістично нейтральних мовних засобів, уживання канцелярської лексики, відсутність емоційно забарвлених слів, гранично точний виклад.

5. За типом мовлення цей текст є

А) розповіддю з елементами роздуму.

Б) розповіддю з елементами опису.

В) роздумом з елементами опису.

Г) описом з елементами роздуму.

6. Засобом міжфразового зв'язку між четвертим і п'ятим абзацом є

А) прислівник.

Б) лексичний повтор.

В) вставна сполука.

Г) синонім.

ІВАН КОТЛЯРЕВСЬКИЙ СМІЄТЬСЯ

На витопаному пустирі нашої історії – раптом сміх Котляревського. Саме в той час, коли начебто й нічого було сміятися... Але сміх заразливий – він одгукнувся луною в народних глибинах.

У Європі кінець XVIII століття – то велика епоха французьких просвітителів і революціонерів, німецьких філософів і поетів. Епоха великих зрушень у соціальному житті, в умах і сумліннях людей, епоха пробудження розкутого розуму, що розкидав уламки середньовічних пут і лахміття старих догматів.

І саме в той час, коли Франція була звільнена й розкріпачена, – Україну остаточно поневолено й закріпачено. Коли в Німеччині один за одним виникали нові університети й академії, – в Україні гасилися останні вогники освіти й культури.

Інші народи визволялись – український мав лише «ісправляйтесь!» На колишню козацьку республіку, перетворену на величезне потьомкінське село, насувалась глуха ніч, «де розум і чуття – усе спить в анабіозі».

...Котляревський був першим полоненим української народної культури, і весело, з юнацьким захватом потягся до неї, спершу явно не збираючись надто далеко заходити. Тоді ще не було романтичної моди на український фольклор, і він припав до нього, як незіпсута, багато обдарована натура, яка могла творити на здоровому питоному ґрунті.

«Сам Котляревський не знав добре, що він творить... Він покорявся несвідомому велінню народного духу, був тільки знаряддям українського світогляду». До цих слів Пантелеймона Куліша пізніші літературознавці поставилися критично, не доглянувши в них глибокої істини, яка стосується початків усякої творчості взагалі. Бути голосом народного духу і знаряддям українського світогляду – це не так уже й мало, і це єдино можливе, коли навколо нема не те що відповідної атмосфери, але й прикладу. Це вже, по суті, шлях проти течії, яка відносила інтелігенцію з рідного ґрунту в столицю, це вже глуха опозиція! Загадка І. Котляревського полягає в тому, що він зумів устояти проти офіційної течії, зігнувши «прогресивне» колесо історії, і зважився писати українською мовою, для українського народу, про український народ.

«Енеїду» Котляревський почав писати десь під час свого вчителювання. То була весна молодих творчих сил і справжня оргія слова! Відчувається тут перший хміль захвату легким, дотепним, вільним словом, поезією звичаїв і побуту, кожен звук і образ іскриться. Відчувається, що поет купався в цій стихії благословенної Полтавщини, як бджола в пилку в пору весняного цвіту, і розкішно струшував тільки цей золотий пилочок. Реальний світ, чорний світ був десь далеко, трохи в сумній пісні, може, у тихо-сумних розмовах, але хвилини за «Енеїдою» – то був час, коли існував тільки цей сонячний вулик. У цій священнодії Котляревський справді був «інструментом народного світогляду».

Здається, «Енеїда» мала чарівну силу якось єднати порізаних і духовно відчужених земляків щирою людською усмішкою, спонукала заглядати один одному в вічі й впізнавати себе справжнього під чужим казенним мундиром. Крім загального національного духу, була в «Енеїді», свідомо чи підсвідомо закодована ще з перших рядків, запорозька історія. Про неї вже навчилися мовчати, а тепер у книжці кожен мовчки розумів як свій заглушений голос, своє рідне тепло, виспіване на запорізький лад...

У Котляревського стихійне почуття українського патріотизму ставало дедалі більше усвідомленим і виразним. У міру того в «Енеїді» з'являлись елегантні й героїчні ноти, а ватага троянців щораз більше перетворювалася на запорозьке військо.

Найсвятіші його почуття ховались у глибині грудей, зігрівали й одушевлювали його образи. І гумор, і сатира Котляревського проходять на тій тонкій грані, за якою причаїлося легке юродство і важка соціальна алегорія.

Вихваляючи три твори Котляревського, ми залюбки зводимо мову на талант поета. Але, щоб бути зачинателем нової української літератури, мало самого таланту: треба мати український хребет. Той хребет, який крізь усі лихоліття й катастрофи знову й знову випрямляється і утверджує вільне людське право – бути собою.

Котляревський мав винятковий вплив на своїх сучасників і на українську суспільність уже півтора століття не завдяки самому талантові й майстерності. І в «Енеїді», і особливо в «Наталці Полтавці» та «Москалеві-чарівнику», він утвердив високе почуття людської й національної гідності, без чого не можна було б і думати про відродження культури пригнобленого й колонізованого краю.

Це розвинене почуття стало хребтом нової української літератури, що в більшій чи менш гострій одвертій формі завжди послідовно обстоювала добру славу і честь українського імені. Вона боронила це ім'я від безкарно-самовладного чиновництва, що задавало хамський тон і офіційну моду ставитися до українського народу як до тяглової сили...

Понад хмурістю історичного моменту, понад мінливістю обставин і подій Котляревський сягнув живого струменя, у якому пульсувало духовне життя народу, – і весело засміявся.

Для відродження української культури змісту було не досить ні в «Енеїді», ні в «Наталці Полтавці» та «Москалеві-чарівникові». Але було щось у цих творах глибше за саму суму закладених у них ідей та образів – була в них розворушена та щиро народна стихія, та національна безперервність духу, що вічно несе початок і не вичерпується. Коли «на важких терезах вже хиталась доля України», ці твори утвердили наше право жити саме своєю народною українською мовою. Вона так заяснила своєю неповторною вродою, що самоствердження було samozрозумілим. Народною мовою відкрилась нова історична грань і, головне, досі незаймане джерело нашого культурного розвитку (За Є. Сверстюком).

1. Головну думку статті сформульовано в реченні

А) «Енеїда» мала чарівну силу якось єднати порізаних і духовно відчужених земляків широю людською усмішкою, спонукала заглядати один одному у вічі й впізнавати себе справжнього під чужим казенним мундиром».

Б) «У Котляревського стихійне почуття українського патріотизму ставало дедалі більше усвідомленим і виразним».

В) «Понад хмурістю історичного моменту, понад мінливістю обставин і подій Котляревський сягнув живого струменя, у якому пульсувало духовне життя народу, – і весело засміявся».

Г) «Котляревський мав винятковий вплив на своїх сучасників і на українську суспільність уже півтора століття не завдяки самому талантові й майстерності».

2. Іван Котляревський став зачинателем нової української літератури тому, що він

А) «був першим полоненим української народної культури, і весело, з юнацьким захватом потягся до неї, спершу явно не збираючись надто далеко заходити».

Б) «припав до нього (українського фольклору), як незіпсута, багато обдарована натура, яка могла творити на здоровому питоному ґрунті».

В) «утвердив високе почуття людської й національної гідності, без чого не можна було б і думати про відродження культури пригнобленого й колонізованого краю».

Г) «зумів устояти проти офіційної течії, зігнував «прогресивне» колесо історії, і зважився писати українською мовою, для українського народу, про український народ».

3. Пояснення опозиційності І.Котляревського конкретизується в реченні

А) «Він покорявся несвідомому велінню народного духу, був тільки зряддям українського світогляду».

Б) «Поет купався в цій стихії благословенної Полтавщини, як бджола в пилку в пору весняного цвіту, і розкішно струшував тільки цей золотий пилочок».

В) «Реальний світ, чорний світ був десь далеко, трохи в сумній пісні, може, у тихо-сумних розмовах, але хвилини за «Енеїдою» – то був час, коли існував тільки цей сонячний вулик».

Г) «Він зумів устояти проти офіційної течії, зігнував «прогресивне» колесо історії, і зважився писати українською мовою, для українського народу, про український народ».

4. Висловлювання «Загадка І. Котляревського полягає в тому, що він зумів устояти проти офіційної течії, зігнував «прогресивне» колесо історії, і зважився писати українською мовою, для українського народу, про український народ» є в тексті

А) формулюванням проблеми.

Б) тлумаченням заголовка.

В) аргументом, що підтверджує тезу автора.

Г) тезою автора, яку він далі підтверджує.

5. У реченні «Інші народи визволялись – український мав лише «ісправлялись» останнє слово звучить

А) іронічно.

Б) шаржовано.

В) саркастично.

Г) карикатурно.

6. Текст належить до

А) наукового стилю.

Б) публіцистичного стилю.

В) публіцистичного стилю з елементами наукового.

Г) розмовного стилю.

ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО

Жив він у нашій благословенній провінції, де люди так невибагливі до слів, де так швидко заокруглюються в колі найпримітивніших інтересів. Де так легко потонути в тенетах усіляких дрібниць і заблукати між деревами, за якими не видно лісу.

Ось був, скажімо, чоловік як чоловік, закінчив аспірантуру, поїхав до Черкас, у найжвавіший центр їх – педінститут, – і десь ділися борозни з мозку й навіть зморшки

на обличчі. Натренувався жити – і все заокруглилося: голова кругла, обличчя кругле, думки круглі, почуття круглі – ідеальний м'яч, який котиться без перешкод асфальтом кар'єри!..

Василь уперто, насуплено дивився в корінь. Сам він, наче корінь, вийшов із землі, з органічною любов'ю до неї і свого селянського роду. Він добре знав, чим і як глибоко вона напоєна, і не забував про це ні на хвилину. Він знав народ у його побуті як селянський син. Знав село по своїх заболочених чоботях як працівник газети. Але він дивився на життя не як «представник», а як людина, як син дивиться на безпорадну матір.

Він піднявся до верхніх щаблів сучасної культури і вмів бачити колгоспника на тлі космічного віку – весь діапазон крайностей життя та «парадоксів доби»:

*Цілую руки, що крутили жорна
У переддень космічної доби.*

Громадянське кредо Симоненка підноситься над тисячами дзвінких патріотичних декларацій! У його простоті ви відчуваєте людину високої інтелектуальної культури – масштабний розум, який уміє відсівати дрібниці й оголювати суть.

Пригадую вечір у Черкаському педінституті. Виступ Василя був найцікавішим, найяскравішим. Але хтось із тих, які не дуже заслухуються віршами, завдяки вродженій або натренованій пильності зафіксував непевний звук і, щоб налякати, послав записку: «Яку це Ви самостійну Україну маєте на увазі, коли пишете: «Хай мовчать Америки й Росії...»; «Маю я святе синівське право з матір'ю побуть на самоті»?

Василь спокійно і наче недбало прочитав цю записку та сказав: «У мене Україна одна. Якщо автор запитання знає другу – хай скаже. Будемо вибирати». Ось його лаконічна й по-справжньому народна простота й мудрість.

Із ним не можна було сперечатися. Він не висловлював квапливих напівдумок, він про все подумав і там, де інші багато й неясно балакають, мовчав. Уся наша втіха, що його стиль відбився в тому, що він залишив нам. Але він залишив для нас тільки свій початок сходження на верховину. У важкій боротьбі з собою, з атмосферою дрімотної байдужості й мертвого стандарту він вибився на свій шлях і тільки почав ним іти.

Він тільки навчився всупереч усім вітрам відчувати радість боротьби й силу, що переливається в людину від сили земного тяжіння:

*Земле рідна! Мозок мій світліє
І душа ніжнішою стає,
Як твої сподіванки і мрії
У життя вливаються моє.*

Він тільки навчився вичленовувати з пороку буденності великі проблеми життя – проблему збереження людської індивідуальності і нової думки у світі категоричних стандартів, проблему красивої ходи і власної дороги серед камінних потвор, що

*Роззявляли пащі, мов кратери,
І гукали: – Ми символ доби!
Хто не з нами – той проти всіх!*

Він навчився і тим самим навчив нас. Він житиме невід'ємною часткою нас самих, як живий розум і совість, що не гасне.

А між тим Василь Симоненко абсолютно доступний формою кожній грамотній людині і глибоко хвилюючий змістом. Він постійно говорить про те, що тривожить

людей, про що й вони говорять, але без тієї громадянської висоти, ясності розуму і пристрасті слова.

Кожен його вірш нагадуватиме нам і тим, які будуть після нас, елементарні істини, без яких не можна змістовно жити –

Ти знаєш, що ти людина...

Дорогою ціною дався йому прорив. Але за свою коротку і вбогу юність він зумів назавжди утвердити свою неповторність. Свою важку, але цілком усвідомлену дорогу до правди.

Це – життя. Наші прадіди запорожці вимірювали його, не роздрібнюючи. Вони клали життя для життя, не дозуючи крові. Той, хто виходить на поле честі, виносить усе життя.

То яке ж моральне право маємо ми гратися в правду, гратися в слова, як паяц на арені цирку грається в серйозність. Симоненко гидував духовними карликам й паяцями. Він просто йшов на повен зріст, він красиво йшов, як його «перехожий», – і дивився перед себе мужніми очима мужицького сина.

Стежка його має чарівну силу випрямляти горбаті душі (За Є. Сверстюком).

1. Із Симоненком важко було полемізувати, тому що

А) «У його простоті ви відчуваєте людину високої інтелектуальної культури – масштабний розум, який уміє відсівати дрібниці й оголювати суть».

Б) «Він не висловлював квапливих напівдумок, він про все подумав і там, де інші багато й неясно балакають, мовчав».

В) «У важкій боротьбі з собою, з атмосферою дрімотної байдужості й мертвого стандарту він вибився на свій шлях і тільки почав ним іти».

Г) «Він тільки навчився всупереч усім вітрам відчувати радість боротьби й силу, яка переливається в людину від сили земного тяжіння».

2. Одним з аргументів до тези «Василь уперто, насуплено дивився в корінь» є слова про те, що він

А) «знав народ у його побуті».

Б) жив у «нашій благословенній провінції».

В) «не висловлював квапливих напівдумок».

Г) «навчився відчувати радість боротьби».

3. «Духовними карликами й паяцями» автор називає людей

А) неосвічених, обмежених, байдужих до культури та мистецтва.

Б) нещирих, які за правильними словами приховують нищість душі.

В) пересічних, які не підносяться вище за буденні потреби.

Г) байдужих, безпринципних, які не переймаються долею країни.

4. У висловлюванні «То яке ж моральне право маємо ми гратися в правду, гратися в слова, як паяц на арені цирку грається в серйозність» автор удається до

А) сарказму.

Б) моралізаторства.

В) патетики.

Г) описів.

5. Фразеологізм, що має значення «доходити до суті справи», є в реченні

А) «Василь уперто, насуплено дивився в корінь».

Б) «Він знав народ у його побуті як селянський син» .

В) «Стежка його має чарівну силу випрямляти горбаті душі».

Г) «Той, хто виходить на поле честі, виносить усе життя».

6. Ужите в тексті слово «заокруглюються» означає

А) обмежуються.

Б) гладшають.

В) завершуються.

Г) добрішають.

ТРИСУТТЯ

«Людина хороша, коли на себе схожа», – говорять у народі.

Кожна нація намагається виявити себе і свою суть у національних символах. Гербом України є тризуб. Який же зміст, яка історія в цьому символі?

Багато суперечок щодо конфігурації та первісного значення герба-тризуба. Але, мабуть, ніхто нині не сумнівається, що у нього давня історія, глибоке коріння. На території України зображення тризуба з'явилося дуже давно. Розрізняють його на монетах Володимира Великого та інших київських князів. Багато вчених намагалися пояснити походження і значення цього знака. Ось лише деякі версії: візантійський, скіфський скіпетр, корона, голуб Святого Духа, якір, лук і стріла, норманський шолом, ворона, сокира.

Чимало дослідників схильні до того, що тризуб надійшов на Русь із грецької культури. Згадаймо Посейдона зі скіпетром у формі тризуба як символу божественної влади царя і могутності над водною стихією. Прозерпіна, дружина підземного бога Плутона, також із тризубом – вона царює над підземними водами і заганяє їх у зерна та коріння рослин. Поєднання хреста з тризубом знаходять також на босфорських, візантійських, татарських монетах.

У зв'язку з походженням тризуба цікаво взагалі розглянути роль числа три у наших предків. Народні перекази про Трояка вказують на трилике божество. У слов'ян також був ідол Триглав, якого дехто вважає найвеличнішим божеством. Триглав зображався з трьома головами, які означали три царства: небо, землю, пекло. Сонце, повітря, вода – це триєдина сила, що лежить в основі буття. Людина, Простір, Час – це троїста суть нашого космічного існування. Цю триєдність світу уособлює в собі Трійця, в якій з'єднуються Бог-Батько, Бог-Син і Бог-Дух Святий. Тризуб схожий на верхівку хлібного колоса. У ньому визнають троїсту землеробську силу, що рівнозначна весні, літові та зимі, які відповідають сянню, збиранню та приготуванню плодів землі. Рослини: тройзілля, трипутник, тройноголов'як і тройняг, троїста музика, триніжок, трійник, вили-трійчаки, батіг-трійчатка, дошка-трицалівка (трюхдуюмовка) – чимало у навколишньому світі предметів, основою і природою яких є троїстість і триєдність.

Тризуб у Київській Русі зображали, вносячи у його форму національні елементи, але зберігаючи незмінною основу. Він став родовим знаком князя Володимира та його нащадків. Одні вбачають у київському тризубі збірний образ із старовинної зброї – лука, стріл, меча, сокири. Інші з його елементів-літер складають напис «Володимир на столі (троні)», який також зустрічається на стародавніх

монетах. Той, хто цікавиться геральдикой, очевидно зможе запропонувати й інші тлумачення походження різноманітних зразків тризуба... (В. Супруненко)

1. Заголовок до тексту є його

- А) темою.
- Б) проблемою.
- В) ідеєю.

2. Текст належить до різновиду наукового мовлення

- А) науково-навчального.
- Б) науково-популярного.
- В) власне наукового.

3. У тексті немає мікротеми

- А) давня історія тризуба.
- Б) роль числа три у наших предків.
- В) тризуб у Київській Русі – родовий знак князя Володимира.
- Г) національні символи українців.

4. Головну думку тексту подано в реченні

- А) Кожна нація намагається виявити себе і свою суть у національних символах.
- Б) Багато суперечок щодо конфігурації та первісного значення герба-тризуба.
- В) У зв'язку з походженням тризуба цікаво взагалі розглянути роль числа три у наших предків.
- Г) Чимало дослідників схильні до того, що тризуб надійшов на Русь із грецької культури.

5. За типом мовлення текст є

- А) описом з елементами розповіді.
- Б) розповіддю з елементами опису.
- В) розповіддю з елементами роздуму.
- Г) роздумом з елементами опису.

6. Жанр тексту

- А) оповідання.
- Б) стаття.
- В) інтерв'ю.
- Г) репортаж.

7. Матеріал в тексті викладено

- А) від першої особи.
- Б) від другої особи.
- В) від третьої особи.

8. Речення «У зв'язку з походженням тризуба цікаво взагалі розглянути роль числа три у наших предків» виконує роль

- А) елементу розвитку дії.

- Б) кульмінації.
- В) роз'язки.
- Г) епілогу.

9. Наукової лексики немає в реченні

- А) «Кожна нація намагається виявити себе і свою суть у національних символах».
- Б) «Людина, Простір, Час – це троїста суть нашого космічного існування».
- В) «Людина хороша, коли на себе схожа», – говорять у народі».
- Г) «Який же зміст, яка історія в цьому символі?».

10. Назви персонажів грецької міфології вжито у тексті

- А) у прямому значенні.
- Б) як метонімію.
- В) як метафору.
- Г) як синекдоху.

11. Загальним щодо інших є зміст висловлювання

- А) «Чимало дослідників схильні до того, що тризуб надійшов на Русь із грецької культури».
- Б) «Тризуб схожий на верхівку хлібного колоса».
- В) «Багато суперечок щодо конфігурації та первісного значення герба-тризуба».
- Г) «Поєднання хреста з тризубом знаходять також на босфорських, візантійських, татарських монетах».

12. Загальним щодо інших є зміст висловлювання

- А) «У зв'язку з походженням тризуба цікаво взагалі розглянути роль числа три у наших предків».
- Б) «Народні перекази про Трояна вказують на трилике божество».
- В) «Людина, Простір, Час – це троїста суть нашого космічного існування».
- Г) «У слов'ян також був ідол Триглав, якого дехто вважає найвеличнішим божеством».

13. Засобом міжфразового зв'язку третього й четвертого речень є

- А) контекстуальний синонім.
- Б) займенник.
- В) лексичний повтор.
- Г) прислівник.

14. Слово *конфігурація* в реченні «Багато суперечок щодо конфігурації та первісного значення герба-тризуба» має значення

- А) походження.
- Б) використання.
- В) поєднання.
- Г) форма.

РОЗДІЛ V.

ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ ГРАМОТНОСТІ НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Формування читача, читацької компетентності школяра є актуальною педагогічною проблемою, оскільки в умовах розвитку інформаційних технологій помітним є згасання інтересу учнів до художнього слова, що негативно позначається на їхньому подальшому житті. Виникає запитання: яким має бути читацький розвиток, читацькі здібності, щоб повноцінно естетично взаємодіяти з твором? Літературознавці по-різному підходять до розв'язання цієї проблеми, проте традиційно всі сходяться на тому, що повноцінне сприйняття художньої літератури вимагає від читача значних інтелектуальних зусиль. Хто ж вона – компетентна читацька особистість? Які ознаки їй притаманні?

Щоб читач-школяр перетворився із випадкового споживача «мозаїчної культури» у відповідального співрозмовника, він має сприймати процес читання як творчу діяльність. Тому головне завдання сучасного педагога – виховання читача, який володіє практикою креативного прочитання тексту, формування культури читача як творчої мислячої особистості, формування вмінь навчитися самостійно вступати в діалог з різними героями творів, фіксуючи у свідомості різноманітність художніх принципів та форм зображення світу та людини.

Щоб сформувати у школярів читацьку компетенцію, необхідно вирішити такі завдання: зацікавити учнів читанням, навчити вибирати літературу, враховуючи вікові та особистісні інтереси; створити належні психолого-педагогічні умови для сприйняття, розуміння та оцінки прочитаного; формувати навички аналізу художнього твору; організовувати дослідницьку роботу школярів; розвивати усне та писемне мовлення учнів; працювати над постійним удосконаленням естетичного смаку школярів.

Поняття компетенції у читанні перекладних творів зарубіжної літератури

Відповідно до Програми із зарубіжної літератури розробленої на підставі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1392) з урахуванням Державного стандарту початкової загальної освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 20.04. 2011 р. № 462) та відповідно до положень «Концепції Нової української школи» (2016) основною метою навчання зарубіжної літератури є формування в учнів комунікативної компетенції, розвиток і соціалізація особистості учнів, формування у них національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, розвиток умінь використовувати зарубіжну літературу як інструмент у діалозі культур сучасного світу, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких і життєзабезпечувальних навичок, здатності до саморозвитку й самонавчання в умовах глобальних змін і викликів.

Випускник основної школи – це патріот України, який знає її історію; носій української культури, який поважає культуру інших народів; компетентний мовець, що вільно спілкується державною мовою, володіє також рідною (у разі відмінності) й однією чи кількома іноземними мовами, має бажання і здатність до самоосвіти, виявляє активність і відповідальність у громадському й особистому житті, здатний до підприємливості й ініціативності, має уявлення про світобудову, бережно ставиться

до природи, безпечно й доцільно використовує досягнення науки і техніки, дотримується здорового способу життя.

Основою комунікативної компетенції є комунікативні вміння, сформовані на основі мовленнєвих знань і навичок, а також соціокультурні та соціолінгвістичні знання, вміння. Пріоритетними у впровадженні запропонованого технологічного підходу в ході вивчення зарубіжної літератури є такі специфічні принципи: репрезентативності художнього перекладу; урахування інокультурності тексту; бікультурного та інтерпретаційного характеру твору; множинності реалізації оригіналу. Технологія читання та вивчення перекладних художніх творів передбачає роботу вчителя за такими напрямками діяльності: висвітлення питань теорії та історії перекладу як важливої складової предмета «Зарубіжна література»; організація читання різнонаціональних творів; формування навичок аналізу й інтерпретації перекладного художнього тексту; вивчення матеріалів критики перекладу; розкриття значення перекладної літератури як чинника формування української нації.

Результати експериментальної перевірки методичного забезпечення технології дають можливість стверджувати, що ефективними є всі методи викладання літератури. Найдієвішими виявилися прийоми коментованого читання, порівняння оригіналу й перекладу, використання образу-посередника. (За дослідженнями Клименко Ж.В.).

Запропонована методика шкільного аналізу твору використовує можливості різних літературознавчих методів з урахуванням особливостей перекладного тексту. Одним із ефективних засобів вивчення різнонаціональних творів є етнокультурологічний шлях аналізу художнього тексту, який спрямовує рух читача від бачення окремих проявів національної специфіки твору до усвідомлення відображеної в ньому національної картини світу.

У ході вивчення перекладних художніх творів учні одержують знання за трьома лініями: аксіологічною, літературознавчо-перекладознавчою, культурологічною, а також оволодівають специфічними вміннями. Основними з-поміж них є такі: виразно читати перекладний твір, ураховуючи традиції національної декламації; коментувати інокультурні реалії й факти твору; моделювати дії перекладача; аргументувати перекладацькі рішення; знаходити етнокультурний компонент твору, визначати його художню роль; синтезувати результати аналізу національної специфіки твору; порівнювати національно-специфічні прояви у літературах різних народів; творчо використовувати зразки критики перекладу; вести бесіду, дискусію за актуальними проблемами теорії та історії перекладу; на конкретних прикладах розкривати значення художнього перекладу в культурному поступі рідного народу, людства; готувати творчі роботи, спрямовані на увиразнення феноменів інокультурності та перекладності твору (За дослідженнями Клименко Ж.В.).

Запропонована технологія відповідає засадам полікультурної освіти, оскільки сприяє формуванню особистісних рис громадянина української держави, зацікавленого в збереженні власної культурної ідентичності і водночас миролюбно налаштованого до представників інших етносів.

Діагностика результатів дослідження забезпечується систематичним моніторингом якості освіти, що передбачає використання спеціального інструментарію: творчих завдань, творчих робіт, тестів, анкетування. Оцінка рівня підготовки учнів здійснюється за критеріями навчальних досягнень читача, які розроблено з урахуванням усіх напрямів технологічного процесу. Одержані під час формувального експерименту результати апробації технології вивчення перекладних творів дали підстави стверджувати про її ефективність.

Процес читання можна поділити на кілька рівнів:

I рівень передбачає увагу до тексту, коли читач намагається зрозуміти текст, із яким він знайомиться шляхом читання, та осмислити сюжетний, словесний та інтонаційний (у ліриці) ряд, відношення між героями, їхню поведінку в тих чи інших ситуаціях, внаслідок чого в читача з'являється відчуття симпатії чи антипатії до них;

II рівень – це рівень співучасті, коли читач осмислює авторську позицію, висловлену в прямих судженнях письменника, оцінках, натяках, у підтексті, за допомогою езопової мови й ліричних відступів. На цьому рівні учні виявляють інтерес не тільки до гострих фабульних ситуацій, а й переймаються долями героїв, їхніми переживаннями; на цьому рівні також формується активне ставлення до прочитаного, виникає бажання зіставляти поведінку героїв із власними вчинками та почуттями;

на **III рівні** йдеться вже про так зване відкриття нового, яке стимулює вихід читача із стану спокою, пробуджує його почуття та волю. Учень-читач повно й адекватно осягає сутність авторської позиції, розуміє глибинний ідейний зміст твору, а також пов'язує ідейно-художній світ письменника зі своєю особистістю, що, у свою чергу, стимулює аналітико-критичний підхід до твору й до самого себе.

Отже, урок творчого читання – це урок, організація якого має спрямовуватися на осмислене та особистісне прочитання художнього тексту, аби він перестав бути набором чужих і непотрібних літер і слів, а перетворився на осягнутий раціонально і почуттєво зміст, що змушує думати, сміятися або плакати, а найголовніше – обов'язково насолоджуватися «невимовною легкістю буття» в начебто штучному й вигаданому, але ж якому дивовижному світі літератури.

Навчання стратегій читання

На думку ряду науковців (Л. Мірошніченко, Ю. Султанов, О. Куцевол, Ж. Клименко, О. Ісаєва, А. Вітренко, Ю. Ковбасенко) та вчителів-практиків (Л. Малигіна, С. Полозенко, Т. Скубенко, О. Свенціцька), особливо цінним є те, що на уроці зарубіжної літератури діти не просто беруть участь у процесі читання, а відбувається знайомство з новим художнім твором та здійснюється поліфонічне спілкування: текст (митець) – учитель – учень. Важливим завданням словесника залишається формування в кожній особистості школяра креативного читача.

Теорію і технологію розвитку читацької діяльності із зарубіжної літератури розробила О.О. Ісаєва – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри методики викладання російської мови та світової літератури Київського педагогічного університету ім. Драгоманова. Для підготовки читача О.О. Ісаєва визначає важливі принципи організації навчальної діяльності учнів, які сприятимуть розвитку їхніх читацьких інтересів, це – індивідуалізація, емоційність, адаптивність, психологічна комфортність, самоорганізація, проблемність, колективність, розвиток високого коефіцієнту любові (LQ).

Важливим етапом в читанні є формування духовності як умови професійного розвитку особистості, дослідження щодо цієї проблеми здійснили Лосев О.Ф., Помиткін Е.О. Зязюн І.А., Киричук О.В., Пономаренко В.А., Ткаченко О.А. У цьому контексті духовні якості фахівця пов'язуються з професійною відповідальністю та виступають важливим чинником його успішної професійної діяльності.

Практика вчителів доводить твердження філософів про розвиток духовного інтелекту в ході вивчення творів зарубіжної літератури.

В основу методичної системи розвитку читацької діяльності учнів покладено такі психолого-педагогічні особливості художнього сприйняття та розуміння

літературного твору: кожний текст для читання має розглядатися як певна умова для розумової діяльності читача; головними компонентами читання як складного виду діяльності є сприймання та розуміння прочитаного; настанова перед читанням безпосередньо впливає на розвиток читацьких потреб особистості; важливим є вивчення просторової і часової організації твору.

Як бачимо, на сьогодні існують і активно розвиваються різні концепції щодо проблеми читання. На думку Ісаєвої О.О., доцільно виокремити такі положення сучасної науки:

– читання – це творча діяльність, а читач – активний учасник літературного процесу;

– процес художньої взаємодії автора та читача носить діалогічний характер, отже, читач – це і суб'єкт діалогічних стосунків, і об'єкт впливу з боку автора та його твору; художнє сприйняття має продуктивний характер, читацька рецепція здатна збагачувати літературний твір, адже художній текст має «стільки змістів, скільки читачів цього твору».

Головна мета вивчення шкільного курсу зарубіжної літератури полягає насамперед у вихованні читацької культури особистості, здатної до самостійного повноцінного спілкування з твором мистецтва, у формуванні духовно-ціннісних орієнтацій та естетичних потреб учнів. На відміну від предметів, наприклад, фізико-математичного напрямку, де все конкретно й точно, першочергове завдання вивчення літературних курсів полягає не в накопиченні певних літературних відомостей, а у пізнанні себе і світу через читання, отриманні естетичної насолоди від зустрічі з мистецтвом, вмінні самостійно інтерпретувати, а значить перекладати літературні явища на мову власних вражень та понять.

Сьогодні необхідно індивідуалізувати процес навчання, урахувувати первісні читацькі враження, «читацьке право» учнів на своє ставлення до прочитаного.

Таким чином, саме читацькоцентрична парадигма, а не текстоцентрична, має стати пріоритетною під час вивчення літературних курсів у школі.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ.

Сучасний урок зарубіжної літератури: проблеми читання та їхнє рішення

Що може стати першим кроком на шляху до глибокого фахового взаєморозуміння між учителем та учнем? Це – текст твору, полілог учня й учителя з автором, а головне – цікаві завдання до читання тексту.

Перший етап вивчення літературного твору в школі – підготовка до сприйняття. Мета учителя – зацікавити учнів, пробудити в них бажання прочитати певний твір. Для цього використовуються такі методичні прийоми та форми роботи: лекція вчителя, евристична словникова робота, евристична бесіда, самостійне читання запропонованої і додаткової літератури, спільна робота учнів та вчителя з ілюстративним матеріалом, віртуальні екскурсії, екскурсії до музеїв, пам'ятників, пам'ятних місць тощо; прослуховування музичних творів; перегляд слайдів, діафільмів, уривків з кіно-, теле- та відеофільмів, які не тільки ілюструють твір, але й містять цікавий для учнів додатковий матеріал; використання інтернету.

Вербальні тексти створюються з метою донесення інформації учням, особливо 5-9 класів, і сприймаються складно. При їхній інтерпретації важливі «технічні» моменти тексту: шрифт, колір, розбиття на колонки, тип паперу, ілюстрації тощо. Як правило, підручники для дітей цього віку враховують психологічні особливості дітей. А якщо школяр читає повний текст?

Інша справа креолізовані («семіотично збагачені») тексти. У них ілюстративно-візуальний ряд має вирішальне значення в сприйнятті тексту. Від його наявності або відсутності залежить змістовне сприйняття тексту. Наприклад, якщо один і той же текст набрати латинським і готичним шрифтом, їх інтерпретація буде різною. У креолізованому тексті вербальний і візуальний компоненти знаходяться у нерозривному зв'язку. При видаленні одного з компонентів той, який залишився, або перестає передавати інформацію, або робить це неповноцінно, або інтерпретується інакше. Класичним прикладом креолізованого тексту є казка А. де Сент-Екзюпері «Маленький принц», де вербальний текст та авторські малюнки становлять єдине неподільне ціле. Креолізація – це «комбінування засобів різних семіотичних систем в комплексі, що відповідає умові текстуально» [7]. До засобів креолізації вербальних текстів відносяться образотворчі компоненти, що є сусідами з вербальними і роблять істотний вплив на інтерпретацію тексту, а також всі технічні моменти оформлення тексту, що впливають на його зміст. Серед них слід назвати: шрифт, колір, фон тексту (кольоровий або ілюстрований), засоби орфографії, пунктуації та словотвору, іконічні друковані символи (пиктограми, ієрогліфи, ідеограми тощо). До графічного оформлення вербального тексту (у вигляді фігури, у стовпчик тощо) належить кернінг, інтерліньяж, буктрейлер, комікс (манга), мотиватор/демотиватор; постер; буклет (брошура); фотоколаж; логотип; «дуддл»; скрапбукінг; кардмейкінг тощо. Ці техніки з успіхом використовує Скубенко Т.М., учитель зарубіжної літератури Смілянської загальноосвітньої школи №1 Смілянської міської ради Черкаської області. Її учні є неодноразовими переможцями Всеукраїнської гри «Санфлауер», олімпіади з російської мови, 12 учнів Тетяни Миколаївни стали філологами після закінчення школи та вищих навчальних закладів.

Наступний етап вивчення художнього твору в школі – читання тексту. Реалізується цей етап методом креативного, творчого читання та притаманними йому прийомами: індивідуальне читання; групове читання; виразне читання; рольове читання; презентація книги; інсценування; зустріч з автором; зустріч із бібліотекарем та батьками учнів; конкурс на кращого читця; родинне читання; позакласне читання; робота з словником; робота з комп'ютером, відео та аудіоапаратурою.

У 5-9 класах мета творчого читання – навчити учнів правильно, вдумливо, виразно читати і глибоко розуміти прочитане, що розвиває духовний, емоційний і ментальний (розумовий) інтелекти:

текст – читання – уява, відчуття = SO + EQ + IQ

Над цією проблемою зараз працює чимало учителів. Всім добре відомо: неможливо навчити того, хто не хоче вчитись. Тому в сучасних умовах є актуальним питання: як активізувати особистісний потенціал учня, організувати *читання і водночас глибокий аналіз художніх текстів, а не розмову про них*. Важливе уміння учителя не подавати готових істин, а спонукати дітей мислити, вчити самостійно розв'язувати проблеми, дати можливість школяреві відшукати щось близьке для себе в творі, що вивчається. Цікавий досвід роботи з проблеми «Методики формування в учнів читацької грамотності» запропонувала Полозенко С.В., учитель зарубіжної літератури Черкаської гімназії №9 імені О.М. Луценка. Наприклад, у 5 класі, вивчаючи роман Елеонор Годжман Портер «Поліанна», учитель може пояснити, що розум, як і тіло, теж забруднюється: поганими думками, негативними емоціями, гріховними бажаннями, неприємними переживаннями, – і всі ці речі приводять до негативних наслідків, що сприяє подальшому забрудненню розуму. Тому розум теж потребує очищення. Як не допускати забруднення розуму? Потрібно уникати спілкування з людьми, які прагнуть залучити вас в обговорення неприємних і негативних тем. Таким чином, ви перешкоджаєте попаданню в свій розум бруду, і вам

не доведеться потім витратити час на його очищення і позбавлення від негативних наслідків такого забруднення. Є різні техніки очищення розуму, які допомагають позбавитися від негативних думок і емоцій, гріховних бажань, надуманих проблем, страхів, занепокоєння і всього іншого, що не дає вам спокою. Універсальним методом очищення розуму і свідомості є побажання всім щастя, як робить це Поліанна. Запропонований метод зручний тим, що не вимагає особливих знань або умов для його засвоєння, досить лише зрозуміти його суть, спробувати і побачити, наскільки він ефективний – і він стане щоденною практикою, що приносить дітям радість і успіх, любов до читання та глибокого розуміння тексту.

Отже, успіх у читанні більше не можна розглядати лише як просте вміння читати й розуміти конкретний текст. Попри важливість уміння розуміти, аналізувати, синтезувати, інтегрувати й тлумачити великі уривки цілісних текстів, треба розуміти актуальну інформацію з різномірних текстів, а також застосовувати технології ефективного пошуку, систематизації та відсіювання під час роботи з достатньо великим масивом інформації.

Аналізувати художній твір можна лише тоді, коли учні не тільки прочитали текст, а й глибоко усвідомили зміст прочитаного. З'ясувати це можна за допомогою різноманітних видів бесіди та словникової роботи, різного виду літературних диктантів, опрацювання схем, таблиць, використання мультимедійних засобів тощо.

Допомогти вчителям у цьому питанні може досвід роботи Малигіної Л.М., учителя зарубіжної літератури Черкаського фізико-математичного ліцею Черкаської міської ради Черкаської області, яка спирається на евристичні способи пізнання, що інтегрують особистий життєвий досвід учня і його здатність до розумової діяльності, що дозволяє використовувати творчі можливості вчителя й учнів із максимальною повнотою. Особливість авторської технології полягає в тому, що відображає новий концептуальний підхід до самої суті літературної освіти, коли об'єктом сукупної освітньої діяльності вчителя й учня стає найбільш високий змістовний рівень художнього тексту. В основі технології – проблемно-діалогічний метод. Перед учнями ставиться мета, яка стимулює до творчих дій, усвідомлення протиріччя і позначення проблеми, висунення та перевірку гіпотез. Такий підхід кардинально змінює структуру уроку, пропонуючи замість стандартної форми подачі матеріалу урок «відкриття знань», тому більшу частину уроків Любов Миколаївна починає з словникової роботи, спрямовуючи роботу дітей на поглиблення навичок вдумливого виразного читання та розуміння прочитаного, у старших класах – це перший етап самостійного дослідження художнього тексту.

Готуючись до цієї роботи, вчитель попередньо визначає, які слова або словосполучення потребують пояснення, перевіряє за словниками їхні значення. Щоб робота велась ефективніше, слід застосовувати різноманітні прийоми словникової роботи. Незрозумілі слова і словосполучення пояснюють самі учні. Цей прийом найдоцільніше використати першим, бо він активізує клас, виявляє рівень його знань. Вчитель може організовувати віртуальні екскурсії в минуле слів – це дуже цікаво і захоплююче для дітей.

Робота школярів на уроках літератури повинна будуватися як творча, дослідницька діяльність: «Саме читання поета вже є творчість. Поети пишуть не для дзеркал і не для стоячих вод» (І.Ф. Анненського). Творче ставлення до аналізованого тексту спирається на його «повільне читання», при цьому можлива множинність інтерпретацій та цікаве тлумачення незрозумілих або малозрозумілих «темнуватих слів».

Для того, щоб розробити систему оцінювання, яка б адекватно представляла різнобічні аспекти читацької грамотності, цю галузь знань організовано відповідно до

певних вимірів. Ці виміри, у свою чергу, визначають формат тестування, цікавих завдань, зрештою, показники навчальних досягнень, які можна зібрати й репрезентувати у формі звіту.

У дослідженні PISA читацьку грамотність визначають як спільний результат трьох взаємопов'язаних джерел впливу: читача, тексту й контрольних завдань.

Контрольна робота – це невід'ємна частина шкільного життя. Адже саме вона дозволяє вчителю отримати від учнів зворотній зв'язок, скоригувати і спрямувати їхні зусилля у правильне русло, надати допомогу тому, кому вона необхідна. Попри це, далеко не всі учні люблять контрольні роботи, бо часто асоціюють їх із напруженою підготовкою, витраченими нервами та неабияким хвилюванням під час очікування результатів. Та і вчителю доводиться докладати чималих зусиль і витратити дорогоцінний час для того, щоб створити якісні та цікаві завдання, а тим більше – перевірити учнівські роботи. Для успішного проведення контрольної потрібно зацікавити нею школярів, знайти оригінальні способи та прийоми подання інформації.

РОЗДІЛ VI.

НАБУТТЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК СКЛАДОВА НАБУТТЯ ТЕКСТОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ

За умов відсутності іншомовного оточення читання є одним із найважливіших напрямків оволодіння іноземною мовою. Воно дає змогу отримувати необхідну інформацію з подальшим її опрацюванням, сприяє розумінню учнями шкільної важливості вивчення відповідної мови, загострює інтерес роботи над нею. Читання найдоступніше і водночас сприяє засвоєнню всіх інших аспектів іноземної мови (фонетичного, лексичного, граматичного) і мовленнєвих умінь (аудіювання, говоріння, письма).

Читання залишається оптимальним засобом розвитку та контролю суміжних мовленнєвих умінь та мовних навичок, що дозволяє оптимізувати процес засвоєння учнями нового та використання вже вивченого фактичного мовленнєвого та мовного матеріалу. Комунікативно-орієнтовані завдання на розвиток і контроль лексики та граматики, вміння аудіювання, письма і говоріння передбачають вміння читати та будуються на основі письмових текстів та інструкцій до них.

Мета: *набути знань та оволодіти методичними вміннями, необхідними для формування в учнів компетенції у читанні іноземною мовою.*

Завдання: *Систематизувати знання щодо мети і змісту формування читацької компетенції учнів початкової, основної і старшої школи.*

Сформувані вміння: *аналізувати стратегії навчання читання на різних ступенях і вправи, що наводяться у різних підручниках іноземних мов для формування умінь читання*

Очікувані навчальні результати:

Знання: *розрізняти чітко мету і зміст формування читацької компетенції учнів початкової, основної і старшої школи.*

Уміння: *уміти аналізувати стратегії навчання читання на різних ступенях і вправи, що наводяться у різних підручниках іноземних мов для формування навичок і вміння читання.*

Набуття досвіду: *опанувати алгоритм набуття читацької компетентності.*

ПОНЯТТЯ КОМПЕТЕНЦІЇ У ЧИТАННІ ІНШОМОВНИХ ТЕКСТІВ

Відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти та Концепції навчання іноземних мов у середній загальноосвітній школі, основною метою навчання іноземної мови є формування в учнів комунікативної компетенції, що означає оволодіння мовою як засобом міжкультурного спілкування, розвиток умінь використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур і цивілізації сучасного світу.

Основою комунікативної компетенції є комунікативні вміння, сформовані на основі мовленнєвих знань і навичок, а також соціокультурні та соціолінгвістичні знання, вміння.

У контексті формування потрібного рівня комунікативної компетенції всі види мовленнєвої діяльності необхідні для ефективного оволодіння мистецтвом комунікації, подальшої освіти та розвитку особистості. У методиці питання навчання читання завжди займали особливе місце. У всі періоди соціально-політичного

розвитку суспільства на перший план виходили різноманітні аргументи на захист особливого значення читання, та незмінним залишається той факт, що саме мистецтво читання стає системоутворюючою основою для формування інформаційно-академічних вмінь. Саме ці вміння дозволяють людині ефективно орієнтуватися в зростаючих інформаційних потоках, а також вибудувувати власну освітню траєкторію з врахуванням своїх індивідуальних потреб та зростаючих можливостей сучасної системи освіти.

Читання іноземною мовою як комунікативне уміння та засіб спілкування є важливим видом мовленнєвої діяльності та найбільш розповсюдженим способом іншомовної комунікації, яким учні середньої школи мають оволодіти.

Читання є і метою, і засобом навчання іноземної мови. У освітньому процесі слід чітко розрізняти ці його дві функції, так як вона визначають методичну організацію всієї роботи.

Читання як мета навчання. Оволодіння учнями вмінням читати іноземною мовою є однією з практичних цілей вивчення цього предмета в середній школі.

Випускники школи зможуть користуватися набутими вміннями практично, якщо їх читання буде усвідомленим. Ступінь досконалості усвідомлення може, однак, бути різною, і перед школою стоїть завдання забезпечити так званий мінімальний її рівень (мінімальний рівень комунікативної компетентності). Його досягнення обов'язково, тому що тільки в цьому випадку створюються об'єктивні передумови для читання за власною ініціативою.

Обмеження завдань мінімальним рівнем зрілості виявляється у вимогах як до самого вміння читати, так і до обсягу мовного матеріалу, яким необхідно для цього оволодіти. Вирішальним є критерій достатності: рівень розвитку читання повинен бути достатнім для функціонування читання як мовної діяльності.

Мінімальний рівень зрілості пов'язаний насамперед з обмеженням кількості видів читання, якими оволодівають учні. При їх визначенні виходять з практичних потреб, тих завдань, які найчастіше виникають при зверненні до книги на іноземній мові (ситуацій читання).

Читання іноземною мовою -

- комунікативне уміння та засіб спілкування через друковане слово;
- важливий вид мовленнєвої діяльності та найбільш розповсюджений спосіб іншомовної комунікації;
- робить доступною будь-яку інформацію,
- передає досвід людства, нагромаджений у найрізноманітніших сферах трудової, творчої, соціально-культурної діяльності.

В історичному плані читання виникло пізніше усного мовлення.

Навчити читати — одне з основних завдань шкільного курсу навчання іноземної мови. Проте деякі вчителі вважають, що читання як мета навчання є чимось другорядним порівняно з усною мовою. Така точка зору виникає внаслідок неправильного розуміння таких понять, як «засіб навчання» і «мета навчання». Значення, що його надають усній мові, як засобу навчання, неправомірно переносять на характеристику усної мови як мети навчання, що й спричиняється до певної недооцінки читання в процесі навчання мови.

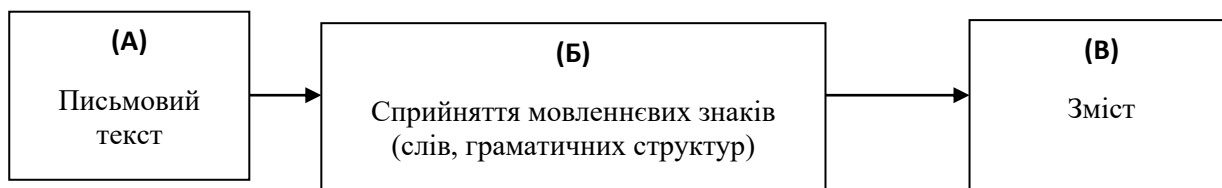
У процесі читання учні набувають й закріплюють знання з лексики, граматики, які в разі потреби можуть стати основою для розвитку усної мовлення, якщо воно було втрачене через відсутність практики.

Читання є рецептивним видом мовленнєвої діяльності, який **включає швидкість читання і розуміння** того, що читається, і належить до письмової форми мовлення. У зв'язку з цим виділяють змістовий та процесуальний аспекти діяльності

читця. Змістовий аспект читання залежить від процесуального і полягає в досягненні розуміння інформації, яка сприймається читцем, завдяки декодуванню графічних знаків та смислових зв'язків тексту.

Подібно до іншого виду рецептивної діяльності — аудіювання, читання базується на розпізнаванні мовних одиниць письмового тексту. В залежності від міцності засвоєння мовного матеріалу та рівня сформованості механізмів зорового сприймання процес розпізнавання може здійснюватися швидко і безпосередньо, або в уповільненому темпі з елементами пригадування.

Очевидно, щоб знайти оптимальні шляхи навчання читання, необхідно з'ясувати, як здійснюється цей процес при сформованих мовленнєвих механізмах. Модель процесу читання, яка подана нижче, допоможе нам у цьому.

При зоровому сприйнятті тексту (блок А) у читця відбувається запуск мовленнєвих механізмів, що перш за все проявляється в його мовленнєво-руховій активності. В результаті, з довгострокової пам'яті постають образи слів та граматичних структур (фразові стереотипи), які зіставляються із сприйнятим матеріалом, і в результаті відбувається сприйняття мовленнєвих знаків (блок Б). Мовленнєвий знак, як відомо, має дві сторони: формальну і змістову, звідси, читець сприймає і його форму, і його зміст. На основі сприйнятих значень слів і граматичних структур відбувається сприйняття змісту тексту, який читають (блок В), що і становить кінцеву ланку процесу читання.

Розрізняють два основних **рівні розуміння тексту**: рівень значення і рівень смислу/змісту (хоча кожен з них ще включає по декілька проміжних рівнів). Перший пов'язаний із встановленням значень сприйнятих мовних одиниць та їх безпосередніх зв'язків, другий — із розумінням змісту тексту як цілісної мовної одиниці. У зв'язку з цим **вміння**, які забезпечують розуміння тексту, умовно поділяють на дві групи, хоча процеси сприймання та осмислення відбуваються одночасно. *Перша група* — це уміння, які пов'язані з технічним аспектом читання. Вони забезпечують безпосередній акт сприйняття графічних знаків та співвіднесення їх з відповідними значеннями; *друга група* — це уміння, які забезпечують смисловий аспект читання: встановлення смислових зв'язків між мовними одиницями тексту, досягнення розуміння змісту, замислу автора, тобто розуміння тексту як завершеного мовленнєвого твору. Щоб досягти такого рівня розуміння, швидкість читання має бути гранично автоматизована, завдяки чому увага читця повністю зосереджується на смисловій переробці тексту.

У процесі навчання іноземної мови в школі необхідно сформувані уміння читання на комунікативно достатньому рівні, з тим щоб учні могли розуміти:

- а) **основний зміст** нескладних автентичних текстів та
- б) досягти **повного розуміння** складніших за змістом і структурою текстів різних жанрів: суспільно-політичних, науково-популярних, художніх (адапованих). Учнів потрібно навчити користуватися двомовними словниками та різними довідковими матеріалами.

Так, **на початковому ступені** (1-4 класи) основним завданням є розвиток читання уголос і про себе/мовчки. Це включає роботу з укріплення асоціацій між

буквами та звуками, формування зорово-графічних та слухово-моторних зв'язків, які сприяють миттєвому впізнаванню і розумінню значень слів: розширення поля читання, синтагматичного членування речень та встановлення смислових зв'язків між компонентами речення і цілими реченнями тексту; розуміння змісту *навчальних* текстів, що побудовані на засвоєному матеріалі. У зв'язку з цим розуміння змісту прочитаного можливе без мовного чи смислового аналізу.

На середньому ступені (5-9 класи) ставиться завдання навчити учнів читати вголос і про себе складніші тексти пізнавального характеру, що представлені підручнику та в автентичних джерелах інформації. Учні повинні здогадуватися про значення незнайомих слів на базі контексту, словотворчих елементів, співзвучності зі словами рідної мови. Для визначення значення незнайомого слова використовується морфологічний або структурно-смисловий аналіз.

Читаючи текст, учні повинні зрозуміти основний зміст і важливі деталі. Якщо виникає необхідність у повторному читанні, учитель має поставити нове завдання, наприклад, вилучити з тексту додаткову інформацію або прочитати текст з більшою швидкістю та ін. Темп читання про себе у цих класах повинен бути вищим від читання вголос.

Із метою подолання труднощів розуміння тексту проводиться лексичний, граматичний, структурний та смисловий аналіз, використовується переклад.

Учні вчать користуватися двомовним словником.

На старшому ступені учні повинні уміти читати без словника з метою отримання основної інформації, або зі словником — для повного розуміння змісту тексту. Використовуються автентичні тексти суспільно-політичної, науково-популярної та художньої літератури. Удосконалюються прийоми прогнозування на рівні слова (мовна здогадка) та на рівні тексту (антиципація).

Учні старших класів мають оволодіти умінями анутовання тексту (стисло передати зміст прочитаного в усній чи письмовій формі); реферування (визначити в тексті нову інформацію чи головні думки/ факти); рецензування (висловлювати свою думку, давати оцінку змісту тексту в усній чи письмовій формі).

НАВЧАННЯ СТРАТЕГІЙ ЧИТАННЯ

В умінні читати виділяють два основних аспекти: технічний та змістовий, смисловий.

Навчання стратегій читання включає *уміння ефективно використовувати прийоми читання для досягнення кінцевої мети.*

Навчання стратегій читання відбувається на початковому етапі і проходить у формі навчання **читання уголос**, яке є важливим засобом навчання **читання про себе/мовчки**.

Науковці умовно виділяють два періоди в навчанні читання уголос —

А) дотекстовий період

Б) текстовий період.

Мета дотекстового періоду — засвоєння первинної матерії, тобто

- оволодіння буквено-звуковими зв'язками,

- читання окремих слів,

- читання словосполучень,

- читання простих речень.

Мета текстового періоду — навчання читання з метою здобуття необхідної інформації у певному обсязі.

У сучасній практиці навчання стратегій читання іноземною мовою використовується переважно фонетичний (звуковий) аналітико-синтетичний метод, за правилами читання, за ключовими словами, метод цілих слів.

Вправи з читання групуються з залежності від їх цільового спрямування, а саме:

Вправи на розвиток графемно-фонемних зв'язків

- Озвучити пред'явлені учителем букви.
- Вибрати названу букву з ряду даних.
- Підібрати до маленьких букв великі (і навпаки), озвучити їх.
- Із ряду слів вибрати ті, що починаються з даної букви.

Напр.: p — pomme, dans, passe, lit, image, gomme, porte, palais, ami, gris.

- Назвати слова з літерою p на початку слова.

Вправи з техніки читання ізольованих слів та словосполучень

- Визначити тип складу в даних словах: jour, terre, garde, parc.
- Згрупувати слова відповідно до типу складів.
- Прочитати пари слів, що відрізняються одним елементом:
- Підібрати пари слів, що римуються.
- Підібрати пари слів з голосними в різних позиціях.
- Прочитати незнайомі слова за правилами читання.
- Дописати пропущену літеру, прочитати слова.
- Підібрати до слів відповідні малюнки (і навпаки).
- Знайти вимовлене учителем слово серед ряду слів на картках.
- Прочитати слова-іменники і підібрати до них відповідні прикметники (слова на картках або дві колонки слів на дошці).
- Прочитати про себе словосполучення і підібрати до них відповідні малюнки.
- Написати слова, продиктовані вчителем. Перекласти їх на українську мову.

Вправи на прогнозування форми слова

- Розшифрувати орфограми і прочитати одержані слова.
- Скласти слова з окремих букв.
- Заповнити пропуски у словах відповідними буквами.
- Дописати слово.
- Написати незнайоме слово в опорі на правило/таблицю.
- Відновити «розмиті» слова.
- Скласти слово з окремих частин (на картках).

Читання речень

На цьому етапі виконуються вправи на розвиток навичок інтонаційного оформлення речень, їх синтагматичного поділу. Використовуються знаки словесного наголосу, інтонації, меж синтагми, зв'язності читання словосполучень і т. і. Доцільно перед виконанням імітативних вправ з читання речень, груп речень, текстів (за диктором або учителем) продемонструвати на дошці розмітку тексту/речення.

Типологія вправ синтагматичного поділу речень та їх інтонаційного оформлення

- Слухаючи диктора (вчителя), стежте по книжці і промовляйте речення вголос.
- Слухаючи диктора (вчителя), стежте по книжці і показуйте жестом (рухом руки знизу вгору або зверху вниз) межі синтагми.
- Визначте тип речення (інтонації), поставте в ньому знаки словесного наголосу, поділіть на синтагми.
- Прочитайте речення (текст) уголос після попередньої фонетичної розмітки.
- Підготуйте вдома зразкове читання уголос (після попереднього опрацювання у класі).

- Підготуйтеся до конкурсу на кращого читця (матеріал для читання подається до конкурсу, учні готуються самостійно).

- Прочитайте речення, змінюючи логічний наголос у ньому.

Вправи на розширення поля читання та швидкості сприймання навчального тексту

- Прочитати текст/уривок тексту за певний час.

- Прочитати речення з поступово нарощуваними елементами:

Напр.: Les enfants vont à l'école. – Le matin les enfants vont à l'école. - Le beau matin les enfants vont à l'école.

- Прочитати і запам'ятати речення з карток, які демонструє вчитель у швидкому темпі.

- Прочитати текст і швидко знайти відповідь (інші факти) на запитання вчителя.

На етапі розвитку навичок техніки читання велику роль відіграють **наочні посібники**, які інтенсифікують навчальний процес, створюють ефективні опори для удосконалення організації навчання:

- фонограми,

- картки миттєвого пред'явлення (flash-cards),

- картки розрізного алфавіту,

- різноманітні картки зі словами різних типів складів,

- картки-блоки для складання речень та ін.

НАВЧАННЯ ЧИТАННЮ. ОСНОВНІ ВИДИ ЧИТАННЯ

У методиці існує багато різних класифікацій видів читання : в слух і про себе, з перекладом і без, зі словником і без словника, синтетичне і аналітичне. В кожній з наведених вище пар видів читання перший вид є навчальним, тобто діяльністю, яка спрямована на формування зрілого читання. Другий – характеризує різні сторони зрілого читання. Вони є цілком навчання іноземної мови в школі і відображені в програмі.

Разом із тим існують різні види просунутого читання. Приступаючи до читання того чи іншого тексту, ми зазвичай ставимо перед собою одну із таких задач: ретельно вивчити матеріал, проаналізувати його, висловити своє ставлення до викладено; сприйняти загальний зміст тексту, не вникаючи в деталі, зловити сюжетну лінію; визначити про що текст лише пробігшись мигцем по ньому та сприйняти якісь окремі факти. Такі ж задачі ставляться перед учнями і при навчанні читання іноземною мовою. У відповідності з цим розрізняють такі види читання:

1) Читання із здобуванням повної інформації

Ціль читця при такому читанні – глибоко, тобто на рівні змісту зрозуміти текст, вникнути у всі його деталі сформувавши своє ставлення до прочитаного. При читанні іноземною мовою завжди є і інша задача: збагатити свій словник за рахунок лексики прочитаного тексту, удосконалити вміння автоматичного сприйняття граматичних структур. Для такого читання спочатку використовуються тематичні тексти підручника, а пізніше – спеціальні «тексти для читання», які входять в склад навчально-методичного комплексу. Навчати читання із здобуванням повної інформації потрібно вже з 5 класу, починаючи з вправ на уроці під безпосереднім керівництвом вчителя. Пізніше воно повинно стати регулярним заняттям учня вдома.

2) Читання із загальним охопленням змісту

При такому читанні учень сприймає лише основні факти, не вдаючись до деталей. Цей вид читання вимагає доволі розвинутий механізм читання, вміння самостійно зрозуміти або обійти незнайомі слова, вміння орієнтуватись в тексті, тобто знаходити, виділяти основну інформацію, відділяти її від деталей. Таке читання проводиться лише у старших класах на уроці під керівництвом вчителя. Вчитель пропонує учням прочитати текст за певний проміжок часу.

3) Переглядове читання.

При такому читанні учень швидко переглядає текст, визначає про що він, вибирає з нього основну інформацію. Воно проводиться в старших класах, коли вже розвинуте вміння читати і сформований механізм передбачення того, про що буде йти мова далі, розвинуте вміння здогадуватися про зміст тексту за заголовком.

У школі слід розвивати всі вказані види читання у відповідності до вимог програми, використовуючи відповідні матеріали та додаткові джерела (газети, адаптовані художні тексти).

Етапи роботи з текстами для читання

Навчальне читання у курсі предмета іноземної мови розглядається як засіб для формування елементарних умінь зрілого читання. Тексти для навчального читання характеризуються смисловою завершеністю і порівняно великим обсягом. Вони побудовані загалом на знайомому учням матеріалі (усне випередження) і можуть включати не більше 2—3 % незнайомих слів.

Навчальне читання — це переважно читання про себе. Воно формує вміння самостійно здобувати інформацію з тексту і переносити набуті навички на повий мовний матеріал. У психологічному плані воно веде до розширення поля одноразового охоплення оком, тобто до збільшення кроку читання. В свою чергу, це сприяє процесу згортання артикуляції слів, що є необхідним на стадії зрілого читання.

Робота над навчальним читанням передбачає таку **послідовність**:

1. Перегляд учителем тексту в плані ознайомлення із змістом, визначення незнайомої учням лексики, оцінки виховного потенціалу тощо.
2. Формування і пред'явлення задачі (називається текст, визначається комунікативне завдання, мовна підтримка для окремих учнів, які незадовільно засвоїли пройдений матеріал. В інструкції вказується форма контролю (усно, письмово).
3. Визначення часу для розв'язання задачі. Це стимулює швидкість читання. Учитель враховує це, оцінюючи виконану учнями роботу.
4. Власне читання (учні читають незнайомий текст самостійно пошепки).
5. Перевірка прочитаного.
6. Озвучування тексту з допомогою звукозапису.
7. Одно-, дворазове перечитування вголос.
8. Домашнє завдання — прочитати текст і виконати на його основі письмову вправу («знайти і вписати...») або навчитись читати на швидкість (вказується конкретний час).

Грунтовне читання застосовується у старших класах, його організація охоплює три етапи.

I. Дотекстовий етап. Учитель добирає один або два тексти різної складності (здебільшого з підручника), ознайомлюється з їх змістом, виписує важкі словосполучення і напередодні читання пропонує учням записати їх у словнички. Вдома вони уточнюють значення і вимову цих одиниць мовного матеріалу та вивчають напам'ять ті з них, які вживаються найчастіше. Учитель щодо цього дає відповідну вказівку.

Як завжди, текст оцінюється з точки зору виховних можливостей.

II. Читання в класі включає кілька кроків:

1. Перевірка знання заданих на попередньому уроці виразів. Включення їх у фонетичну зарядку.

2. Пред'явлення задачі (у разі необхідності найслабшим учням пропонується ще й додаткова мовна підтримка). В інструкції визначається форма виконання (усно, письмово, якою мовою), а також підкреслюється доцільність швидкого виконання задачі.

3. Власне читання. Бажано забезпечити повну самостійність виконання завдання. Якщо дозволяє приміщення, учнів доцільно розсадити.

4. Перевірка прочитаного і оцінювання. Учні здають виконані задачі. При цьому враховується час виконання, заохочуються ті, хто виконав найшвидше.

5. Озвучення тексту. Якщо дозволяє час, це варто робити на тому ж уроці. Перший раз текст може прочитати вчитель, його можна прослухати також у звукозапису. Повторне читання має супроводжуватись аналізом граматичних форм тощо.

III. Домашня робота з текстом. Учитель може дати учням завдання на вдосконалення стратегій читання з акцентом на виразність і швидкість читання. Виконання завдання оцінюється на наступному уроці. Домашня письмова робота може включати такі завдання:

1. Знайдіть і випишіть відповіді на запитання.

2. Скоротіть текст, зберігаючи загальний зміст.

3. Випишіть речення, які характеризують одну з дійових осіб тощо.

4. Перепишіть текст або його частину, замінивши особу, часову форму тощо (вправи на трансформацію).

5. Прочитайте ще раз текст і розставте правильно пункти плану. (Дається план із порушеною послідовністю). Можна також дати серію речень, розміщених у довільному порядку.

6. Випишіть із тексту ті речення, які можна використати для опису картини (вказується малюнок у підручнику).

7. Прочитайте текст і складіть план прочитаного (для сильніших учнів).

8. Прочитайте і доберіть правильні твердження з двох-трьох запропонованих. Учитель на дошці або в картках пропонує серії тверджень, в кожній з яких лише одне відповідає змісту прочитаного тексту.

9. Прочитайте текст і заперечте або підтвердіть такі висловлювання. Дається ряд тверджень, які відповідають або не відповідають змісту прочитаного тексту.

10. Прочитайте текст і знайдіть еквіваленти таких речень. Дається серія речень, які в іншомовному варіанті вживаються самостійно або входять компонентами до складносурядних або складнопідрядних речень.

Ознайомлююче читання, яке також застосовується в старших класах, передбачає самостійне читання про себе незнайомого тексту з охопленням основного змісту. Воно проводиться в класі на одному уроці і включає **такі етапи:**

Добір тексту і оцінка його складності. Для такого читання текст має бути легким, цікавим і не дуже коротким. Тексти запозичують з різних додаткових джерел, що створює умови для диференціації завдань і дає можливість добирати матеріали з точки зору їх виховного потенціалу.

Пред'явлення задачі — вказівка на текст, формулювання комунікативного завдання, яке орієнтує на загальне охоплення змісту тексту тощо.

Самостійне читання тексту про себе. Учнім слід порадити, щоб вони не перекладали текст, а намагались зрозуміти його основний зміст. Для цього доцільно

переглянути текст кілька разів, семантизувати незнайомі слова на основі здогадки, знання словотворчих елементів, інтернаціональних коренів тощо. Про значення окремих слів учні можуть запитати вчителя або знайти їх у словнику.

Контроль прочитаного і оцінювання. Кожен з учнів, закінчивши роботу, в індивідуальному порядку повідомляє про це вчителя. Виконана ним робота тут же оцінюється і в разі потреби дається додаткова задача. При цьому до уваги береться і кількість витраченого кожним учнем часу.

Перечитування такого тексту вголос недоцільне, бо тут можливі помилки у вимові слів. Крім того, в більшості випадків учні читатимуть різні тексти.

Для організації ознайомлюючого читання вчитель повинен мати свій фонд матеріалів. Тексти можна добирати з різних джерел (старі підручники для молодших класів, газети іноземними мовами, окремі книжечки для читання). Вирізаний із цих джерел цікавий матеріал наклеюють на стандартні аркуші картону. Тут же до них можна запропонувати і комунікативні завдання, а на звороті подати мовну підтримку. Виготовлена таким чином картка міститиме всі компоненти ситуації. На ній можна також позначати категорію труднощі. Маючи кілька десятків таких задач, учитель може застосовувати їх у різних класах і для різних учнів.

Ознайомлююче читання можна пропонувати і як домашнє завдання. В такому разі задача пред'являється в класі, розв'язується письмово вдома і перевіряється на наступному уроці.

І, нарешті, **додаткове читання**. Воно передбачає читання учнями незнайомих нескладних текстів з метою одержання інформації. За своєю природою воно є **ознайомлюючим**.

Таке читання є індивідуалізованим. Добираючи тексти за рівнем труднощі, регулюючи норми читання, а також форми контролю, вчитель може організувати таку роботу у повній відповідності з реальними можливостями кожного учня.

Питання добору матеріалів — однаковий текст для всіх чи різні тексти для кожного учня — має при цьому важливе значення. На жаль, діючі навчальні комплекси не завжди включають тексти для індивідуального читання.

Додаткове читання можна організувати і як «комбіноване», коли більшість учнів читає один текст з книжки для читання, а окремі учні готують його з інших джерел, спеціально для цього підібраних.

Типологія завдань для індивідуального читання

1. Знайдіть і випишіть відповіді на запитання.
2. Скоротіть текст, зберігаючи загальний зміст.
3. Випишіть речення, які характеризують одну з дійових осіб тощо.
4. Перепишіть текст або його частину, замінивши особу, часову форму тощо (вправи на трансформацію).
5. Прочитайте ще раз текст і розставте правильно пункти плану. (Дається план із порушеною послідовністю). Можна також дати серію речень, розміщених у довільному порядку.
6. Випишіть із тексту ті речення, які можна використати для опису картини (вказується малюнок у підручнику).
7. Прочитайте текст і складіть план прочитаного.
8. Прочитайте і доберіть правильні твердження з двох-трьох запропонованих.
9. Учитель па дощці або в картках пропонує серії тверджень, у кожній із яких лише одне відповідає змісту прочитаного тексту.
10. Прочитайте текст і заперечте або підтвердіть такі висловлювання. Дається ряд тверджень, які відповідають або не відповідають змісту прочитаного тексту.

11. Прочитайте текст і знайдіть еквіваленти таких речень. Дається серія речень, які в іншомовному варіанті вживаються самостійно або входять компонентами до складносурядних або складнопідрядних речень.

12. Заповніть таблицю (використовуючи інформацію тексту про героїв чи предмети).

13. Намалювати малюнок.

14. Утворити запитання до поданих речень.

15. Створити діалог використовуючи модель.

16. Переказати зміст тексту.

17. Закінчити думку речення.

18. Написати твір, використовуючи текст як підказку, план.

19. Вставити слова відповідно до змісту.

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ У ЧИТАННІ. СИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ НАВЧАННЯ ЧИТАННЮ ІНШОМОВНИХ ТЕКСТІВ

Вид читання	Етап. Прийом	Зміст роботи
Переглядове/вибіркове читання	Етап 1. Підготовка до читання текстів. Створення в учнів установки на вилучення конкретної інформації. Прийом: слухання інструкцій учителя.	P: Vous allez en France pendant les vacances. Jetez un coup d'oeil sur les textes ci-dessous et décidez quel en est le thème général.
	Етап 2. Читання учнями текстів з метою визначення їх загальної спрямованості. Прийом: перегляд текстів за обмежений час.	P: Vous avez 3 minutes pour lire ces textes. Ne faites pas attention aux détails. Tâchez de saisir l'essentiel pour pouvoir répondre à ma question. <i>Учні читають текст вибірково</i>
	Етап 3. Перевірка правильності визначення учнями тематики текстів. Прийом: відповіді на запитання	P: Je vois que vous avez parcouru les textes et sont prêts à répondre à ma question. <i>Учні по черзі дають відповіді і обгрунтовують їх</i> Clé: ce sont les textes publicitaires. Il s'agit de différents endroits touristiques.
	Етап 4. Читання текстів з метою вилучення конкретної інформації. Прийом 1: активне слухання пояснень учителя. Прийом 2: повторний перегляд тексту і пошук відповідей на	P: Et maintenant regardez les textes publicitaires de nouveau. Soyez prêts à répondre aux questions suivantes: C'est la publicité de quoi? Où peut-on voir les châteaux de la Renaissance? Où peut-on manger des crêpes? Quels endroits sont non loin de la mer?

	запитання.	Etc. Pendant que vous parcourez les textes faites attention aux caractères, chiffres, noms propres etc. Tout ça vous aidera de comprendre mieux le contenu. <i>Учні переглядають тексти, відшукують і систематизують необхідну інформацію.</i>
	Етап 5. Перевірка правильності вилучення інформації учнями. Приєм: відповіді на запитання: відповіді на запитання	P: C'est fini. Répondez aux questions. <i>Учні по черзі дають відповіді на запитання. Правильні відповіді записуються учнями на дошці.</i>
	Етап 6. Перегляд текстів і пошук більш детальної інформації. Приєм: запис відповідної інформації.	Utilisez les textes publicitaires pour achever les affirmations. Affirmations: <ol style="list-style-type: none"> 1. Si vous voulez apprendre les sciences, vous allez à ... 2. Pour admirer les cheveux et les taureaux en liberté on va à ... 3. Un aquaeium qu'il vaut visiter se trouve à ... 4. Si vous aimez les plages à sable fin, venez à .. 5. Les plus beaux châteaux de la Renaissance se trouvent à ... 6. Si l'on aime les traversées en bateau, allez à... 7. Vous trouvez un emploi dans le réseau IBM? ... vous attend. 8. Si vous vous intéressez à la biologie marine, vous devez venir à ... 9. Vous voulez vivre dans une ferme, cultiver du riz, de la vigne, des arbres fruitiers? Allez à ...
	Етап 7. Контроль правильності вилучення і розуміння конкретної інформації Приєм: самоконтроль за ключем	Vérifiez vos réponses à l'aide de clés: <ol style="list-style-type: none"> 1. Montpellier 2. Camargue 3. Roscoff 4. Montpellier 5. Aux bords de la Loire 6. L'île de Batz 7. Montpellier 8. Roscoff 9. Camargue

Вид читання	Етап. Прийом	Зміст роботи
Ознайомлювальне читання	Етап 1. Підготовка до читання текстів для творення в учнів установки на розуміння основного змісту. Прийом: слухання інструкцій учителя.	P: Vous allez lire un texte silencieusement. Tâchez de comprendre son contenu essentiel, de saisir tous les détails importants sans utiliser le dictionnaire ou le précis grammatical. Pour faire tout cela vous aurez cinq minutes.
	Етап 2. Читання тексту мовчки. Прийом: самостійне читання тексту учнями.	Tout d'abord lisez le titre du texte qui vous aidera d'avoir l'idée maîtresse de son thème. <i>Учні читають текст мовчки.</i>
	Етап 3. Перевірка розуміння прочитаного. Прийом 1: відповіді на запитання вчителя Прийом 2: виконання альтернативного тесту.	Je vois que le texte est lu et vous êtes prêts à répondre à mes questions. 1. Quand et où est née Christine Lagarde? 2. Quel sport pratiquait-elle? 3. Quel poste occupe Christine au gouvernement de Villepin? 4. Parlez de la famille de Christine. 5. Où travaille-t-elle maintenant? Maintenant regardez sur vos cartes. Il y a 10 affirmations. Quelques unes ne correspondent pas au contenu du texte. Marquez-les par un “-“.
	Етап 4. Інтерпретація змісту тексту учнями. Прийом: висловлювання учнів у зв'язку з прочитаним. Опора – запропоновані твердження учителя.	Maintenant exprimez vos opinions sur les faits décrits dans le texte. Les affirmations écrites au tableau vous aideront.

Вид читання	Етап. Прийом
Вивчаюче читання	Етап 1. Підготовка до читання текстів для творення в учнів установки на сприймання і розуміння тексту Прийом: слухання, відповіді на запитання.
	Етап 2. Виконання дотекстових завдань, для того, щоб «зняти» лексичні труднощі розуміння тексту: власні імена, інтернаціональні слова, слова до теми.. Прийом 1: впізнавання, читання хором, здогадка про значення слів. Прийом 2: граматичний аналіз, переклад для усунення граматичних труднощів розуміння
	Етап 3.

	<p>Читання тексту із загальним розумінням змісту. Прийом : читання про себе.</p>
	<p>Етап 4. Контроль розуміння прочитаного (виконання післятекстових завдань). Прийом 1: заповнення пропусків у реченнях. Прийом 2: відповіді на запитання учителя. Прийом 3: виконання тесту множинного вибору Прийом 4: пошук заданої інформації у тексті Прийом 5: відповіді на запитання учителя про основні факти для перевірки розуміння основного змісту.</p>
	<p>Етап 5. Завершення роботи з текстом для підготовки учнів до короткого переказу основного змісту тексту. Прийом 1: пошук учнями у тексті французьких еквівалентів. Прийом 2: короткий переказ учнями основного змісту.</p>

РОЗДІЛ VII.
**РОБОТА З ТЕКСТОМ: ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ,
ФРАНЦУЗЬКОЇ ТА НІМЕЦЬКОЇ МОВ**

АНГЛІЙСЬКА МОВА

«**Leaders of Sudan and South Sudan in Ethiopia for Talks**» by Isma'il Kushkush

The presidents of Sudan and South Sudan, two nations that have been locked in a tense dispute over borders, territory and oil since the south split off and became its own country 18 months ago, arrived in the Ethiopian capital, Addis Ababa, on Friday for a summit meeting intended to speed up an agreement signed between both sides last September.

Both presidents were scheduled to meet Friday afternoon, but a report by a Sudanese television channel said the summit meeting was postponed, without giving a reason.

The official Sudanese News Agency reported on Friday that a closed meeting was held between President Omar al-Bashir of Sudan, Prime Minister Hailemariam Desalegn of Ethiopia and Thabo Mbeki, chairman of the African Union panel facilitating the talks.

The meeting was to be followed by a similar closed meeting with President Salva Kiir of South Sudan, the news agency said.

In a statement on Thursday, Secretary General Ban Ki-moon of the United Nations welcomed the talks. "The secretary general encourages both presidents to address decisively all outstanding issues between Sudan and South Sudan regarding security, border demarcation and the final status of the Abyei Area, to urgently activate agreed border security mechanisms, and implement all other agreements signed on 27 September 2012," the statement by Mr. Ban's office read.

Secretary of State Hillary Rodham Clinton — along with the Norwegian foreign minister, Espen Barth Eide, and the British foreign secretary, William Hague — issued a joint statement in support of the talks emphasizing the "full implementation of all agreements on their own terms and without preconditions or linkages between them, will help build confidence and benefit the people of the two countries."

South Sudan became independent from Sudan in July 2011, but a number of issues between both states, including how to share oil wealth, the demarcation of borders and the disputed district of Abyei, remained unresolved.

In January 2011, South Sudan shut down oil production, which flows from oil wells in the south through pipelines and a refinery for export in the north. Both countries nearly came to all-out war in April 2012 after the south took brief control of the border town of Heglig in the north.

Under international pressure and the threat of United Nations sanctions, however, both sides signed an agreement in Addis Ababa in September 2012 outlining solutions for unsettled issues.

Carrying out the agreement, however, has gone slowly, with Sudan putting a precondition that South Sudan first end its support for rebels inside Sudanese territory, an accusation South Sudan denies.

The rebels are active in the Sudanese states of Blue Nile state and South Kordofan, which border South Sudan. The rebels also fought alongside the South. South Sudan accuses Khartoum of carrying out a real bombardments along the border, the last being on Thursday, a day before the scheduled summit meeting.

Faisal Muhammad Salih, a Sudanese columnist, believes that despite what appeared to be a lack of political will and the existence of what he described as "extremists on both sides" who want to derail the implementation of the cooperation agreement, a compromise will be

reached at the summit meeting. “Thabo Mbeki was able to convince the U.N. Security Council to give him more time,” he said. “But if his patience runs out, and the issue returns to the Security Council, that means sanctions for both countries.” “So I think we will see concessions,” he added.

Multiple Choice Questions:

1. According to Sudanese television the meeting was postponed because...
 - a) because the prime minister was sick
 - b) because of an earthquake in Sudan
 - c) no reason was given
 - d) because of a football match
2. What issue(s) remain unresolved between Sudan and South Sudan?
 - a) how share oil wealth
 - b) the demarcation of borders
 - c) the disputed Abiyei district
 - d) all of the above
3. Both countries nearly came to war when...
 - a) when the last agreement was cancelled
 - b) when South Sudan occupied the town of Heglig
 - c) when South Sudan met with Sudan in Addis Ababa
 - d) when Sudan invaded the Abiyei district
4. The rebels are active in the following regions
 - a) the Blue Nile state
 - b) the South Kordofan region
 - c) A & B
 - d) none of the above
5. If no compromise is reached then...
 - a) then both countries will declare war
 - b) then a new meeting will be scheduled
 - c) then both countries will get UN sanctions
 - d) then Ethiopia will invade Sudan
6. Who is pressuring both sides to sign an agreement?
 - a) Ethiopia
 - b) the rebels
 - c) Khartoum
 - d) the international community and the United Nations Organization
7. Why are Sudan & South Sudan meeting in the capital of Ethiopia?
 - a) for a meeting to speed up an agreement signed by both sides
 - b) to discuss where to host a football match
 - c) for a military conference about fighting the rebels
 - d) to be introduced to each other
8. Who is at this meeting?
 - a) Hillary Rodham Clinton
 - b) Vladimir Putin
 - c) the presidents of Sudan and South Sudan
 - d) A & C only
9. Why has carrying out the agreement gone slowly?
 - a) because both countries are at war with rebels inside their own borders
 - b) because South Sudan is at war with Ethiopia
 - c) because Sudan demands that South Sudan first end its support for rebels inside Sudanese territory, support which South Sudan denies providing

- d) because both countries refuse to meet and discuss the agreement
10. This article is about
- a) economics
 - b) politics
 - c) sports
 - d) celebrities

True/False Questions

1. The meeting is being held in the capital of South Sudan, Addis Ababa.
2. Secretary General Ban Ki-Moon of the United Nations welcomed the talks.
3. South Sudan became independent in July 2011.
4. In May 2012 South Sudan shut down oil production.
5. Both sides signed an agreement in Addis Ababa in September 2012.
6. South Sudan accuses Khartoum of aerial bombardment along the border.
7. Faisal Muhammad Salih, a Sudanese columnist, believes that nothing will happen at the summit.
8. Hillary Rodham Clinton supports the talks.
9. The rebels fought against the South.
10. South Sudan is not a neighbor of Sudan.

About Death and the Afterlife

Death is the only constant in life. But our attitudes to it - and how we deal with its effects - vary from place to place.

For the Babongo of Tanzania, when someone dies, families are inconsolable and grieving is a whole community affair. The Babongo believe that the spirit of a dead person will linger in the village it died in and cause harm, so the whole village must be cleansed. Women also wash and wrap the body before the men carry it to the forest for burial. This done, the women paint their faces white for purification and stay up into the night, drumming, dancing and singing.

The Babongo may have forests to bury their dead, but where do you bury your dead if you live on the sea, in the arctic snow, or high up in the mountains? What do you do with a body if there is no earth around in which to bury it or the temperature makes decomposition impossible?

Few people have a deeper connection with the sea than the Bajau Laut of South-East Asia. Sometimes known as "sea gypsies", they live in house boats or stilt houses built on top of coral reefs. And yet, even these masters of the waves don't have graveyards in the water, preferring to bury their dead on a special island instead.

Buddhists usually cremate their dead rather than bury them, but high in the Himalayas there is no wood for the Dho Tarap community to use as fuel. So, for more than a thousand years, they have relied on griffon vultures to help them dispose of their dead. What's more, the Buddhist families see this Sky Burial as a sacred act, an offering that, in death, will sustain the life of another animal.

In some places the dead are just as important as the living. In Madagascar, for instance, the bones of ancestors are exhumed each year, washed by relatives, and revered. It's an occasion for laughter and celebration and ensures that dead ancestors play an important role in the life of the living.

In Oaxaca, Mexico, the Day of the Dead is a time to celebrate and to remember relatives as they were when they were alive. Revellers throw parties in graveyards to welcome back the spirits of the dead and huge parades snake through the city, with people dressed in all sorts of morbid costumes. One of the most common is of a rich old lady called Katrina, reminding people that even money can't stave off death.

But even if it can't stave off death, perhaps money can buy back life. Instead of placing their faith in religion, some people in the USA are placing their faith in science and opting to be cryogenically frozen. Just because scientists can't bring the dead back to life just yet, they reason, that doesn't mean they won't be able to in the future. Will this be then the death of death?

Reading Text 2 Questions:

True/False:

- 1) Death has and will happen to everyone, it is a constant in life.
- 2) The Babongo community of Tanzania, grieving is a solo affair.
- 3) The Babongo bury their dead in the desert.
- 4) The Bajau Laut of South-East Asia are known as 'sea gypsies'.
- 5) The Bajau Laut live on an island.
- 6) Buddhists usually bury their dead instead of cremate them.
- 7) The Dho Tarap community are Buddhists.
- 8) The bones of ancestors are exhumed and washed by relatives each year in Madagascar.
- 9) The Day of the Dead is a time to celebrate and to remember relatives as they were when they were alive in Honduras.
- 10) Some Americans are choosing to be frozen so that scientist might be able to bring them back to life in the future.

Multiple Choice:

- 1) Death is the only constant in life, but what affects how we deal with its effects?
 - A) our biology.
 - B) our religion.
 - C) our ancestors.
 - D) our attitudes.
- 2) The Babongo believe that the spirit of a dead person will linger in the village it died in and cause harm, so the whole village must...
 - A) be cleansed.
 - B) remain in mourning for one month.
 - C) Pray for the spirit of the dead person.
 - D) wear black robes to the funeral of the dead person.
- 3) The Bajau Laut of South-East Asia live...
 - A) on a special island.
 - B) in house boats or stilt houses built on top of coral reefs.
 - C) In the Himalayas.
 - D) in canoes.
- 4) The Dho Tarap community who live in the Himalayas rely on this animal to help them dispose of their dead.
 - A) a wolf
 - B) an eagle
 - C) a donkey
 - D) a vulture
- 5) In what places are the dead just as important as the living?
 - A) Madagascar and Mexico.
 - B) Honduras and the Himalayas
 - C) Buddhists and Christians.
 - D) America and South-East Asia
- 6) In Madagascar the bones of ancestors are exhumed each year, washed by relatives, and revered. It's an occasion for laughter and celebration because...
 - A) it ensures that dead ancestors play an important role in the life of the living.

- B) it celebrates the life of those who lived long ago.
 - C) it gives a chance for the people to touch their ancestors every year.
 - D) it is a way for people to communicate with their relatives.
- 7) One of the most common costumes to wear on Day of the Dead is that of a rich old lady called Katrina because...
- A) She is a ghost spoken often about in old Mexican stories.
 - B) She is a ghost that refuses to move on and will forever haunt the Mexican people.
 - C) She reminds the people that even money can't stave off death.
 - D) She reminds the people how to truly celebrate the Day of the Dead.
- 8) Instead of placing their faith in religion, some people in the USA are placing their faith in
- A) technology
 - B) science
 - C) Anthropology
 - D) computers
- 9) When something or someone is revered, they are...
- A) dead.
 - B) considered temporary.
 - C) deeply respected or admired.
 - D) organized and well-articulated.
- 10) What is a sacred act?
- A) Something that is done and regarded with great respect and reverence by a particular religion, group, or individual.
 - B) A deed performed by God.
 - C) A miracle.
 - D) Something someone does because they are frightened.

About Coming of Age

Coming of age is the transition from child to adult, boy to man, girl to woman. But when exactly that happens – and how you celebrate or action the change - may depend entirely on where in the world you live.

In the UK, depending on your point of view, people come of age when they reach 16, 18 or 21 years old. At 16 you can get married without parental consent in England and Scotland, but you have to wait until you are 18 before you are allowed to vote, drink alcohol, or buy cigarettes. Turning 21, in comparison, has few legal effects but may be even more strenuously celebrated.

In other cultures, the graduation into adulthood may not depend on age so much as on experience and development. Young Hamar boys of Ethiopia, for instance, becoming a man is marked when they can run four times over the backs of their cattle, while the boys of Brazil's Xavante tribe come of age through a series of tasks including spending fifteen days immersed in water.

Only allowed to leave the water for the occasional sleep, the men-in-waiting are taken to the point of complete exhaustion under the watchful eyes and instruction of the village elders. Once their skin is sufficiently softened, the boys are then ritually scarred and their ears pierced with the bone of a jaguar. Having proved their stamina, they are finally painted with red dye as a sign of their transition to manhood.

Girls, too, have their initiation ceremonies, some more enjoyable than others. In many parts of Latin America, for instance, girls are thought to come of age when they turn fifteen and the occasion is often marked by a lavish party called a quinceañera. Further north, in the USA, wealthier families hold grand debutante balls at which parents present their daughters into high society.

Other female initiation ceremonies might not be quite so enjoyable. In parts of Brazil, Colombia and Peru, a Tikuna girl's first period heralds a ceremony in which she is painted black, adorned with eagle feathers, and made to sing, dance, and jump over fires for up to four days – all without much sleep. This done, she is then placed in isolation for up to six months during which time she is taught about the history of her people and informed of her future responsibilities. For her, childhood is very much a thing of the past.

Reading Text Questions:

- 1) Coming of age is the transition from child to adult.
- 2) In the UK people come of age when they reach the age of 18.
- 3) In England, adults can consume alcohol at the age of 21.
- 4) Hamar boys of Ethiopia and boys of Brazil's Xavante tribe come of age based on experience and development.
- 5) Hamar boys of Ethiopia have their ears pierced by the bone of a jaguar.
- 6) A quinceañera is a party to celebrate when boys turn 15 in Latin America.
- 7) A debutante ball is held in the USA to present wealthy daughters into high society.
- 8) In parts of Brazil a girl comes of age beginning when she starts her first period.
- 9) Girls in Brazil are taught about the history of their people during 6 months of isolation.
- 10) Coming of age is celebrated differently depending on where you live in the world.

From **“Babies Recognize Mother Tongue From Birth”** by Breanna Draxler

Infants are known for their impressive ability to learn language, which most scientists say kicks in somewhere around the six-month mark. But a new study indicates that language recognition may begin even earlier, while the baby is still in the womb. Using a creative means of measurement, researchers found that babies could already recognize their mother tongue by the time they left their mothers' bodies.

The researchers tested American and Swedish newborns between seven hours and three days old. Each baby was given a pacifier hooked up to a computer. When the baby sucked on the pacifier, it triggered the computer to produce a vowel sound—sometimes in English and sometimes in Swedish. The vowel sound was repeated until the baby stopped sucking. When the baby resumed sucking, a new vowel sound would start.

The sucking was used as a metric to determine the babies' interest in each vowel sound. More interest meant more sucks, according to the study soon to be published in *Acta Paediatrica*. In both countries, babies sucked on the pacifier longer when they heard foreign vowel sounds as compared to those of their mom's native language. The researchers suggest that this is because the babies already recognize the vowels from their mothers and were keen to learn new ones. Hearing develops in a baby's brain at around the 30th week of pregnancy, which leaves the last 10 weeks of gestation for babies to put that newfound ability to work. Baby brains are quick to learn, so a better understanding of these mechanisms may help researchers figure out how to improve the learning process for the rest of us.

Multiple Choice Questions:

1. According to the article, scientists have new evidence that suggests that infants begin language recognition:
 - A. Before they are born.
 - B. About seven hours to three days after birth.
 - C. About three months after birth.
 - D. About 6 months after birth.
2. When language ability “kicks in”, it is most accurate to say that “kicks in” means:
 - A. To break
 - B. To subside

- C. To begin
 - D. To stutter
3. When hearing a vowel from a foreign language, activity on the pacifier
 - A. Stayed the same for both infants.
 - B. Increased for both infants.
 - C. Decreased for both infants.
 - D. Was unpredictable.
 4. What does gestation most nearly mean?
 - A. Deterioration
 - B. Activity
 - C. The process of hearing
 - D. Development
 5. Aside from learning about a baby's profound ability to rapidly recognize and acquire language, why else is this study important, according to this author?
 - A. It's an effective test of a modern pacifier product.
 - B. Studying accelerated learning in infants may shine light on advancing learning for adults.
 - C. It illustrates that all infants have the inclination to learn new languages.
 - D. It demonstrates that linguistics and cognitive science are linked.

“100th Anniversary of Roald Amundsen Reaching South Pole—How the Grueling Race Was Won” by David Roberts, *Beyond the Edge: National Geographic Adventure Blog*

It was the strangest of all races. Two teams of five men each—one British, the other Norwegian—set out at the beginning of the 1911 Antarctic summer, both bent on becoming the first explorers to reach the South Pole. The British team was led by 43-year-old Robert Falcon Scott, the Norwegian [team was led by] by 39-year-old Roald Amundsen. Each man had already made bold expeditions to the Antarctic region.

Yet because the two expeditions had chosen to build their coastal base camps 600 miles apart, at either edge of the vast Ross Ice Shelf, their paths would never overlap, and the two teams would never catch sight of each other. There was no way to know who was leading the race.

Amundsen's team set out on October 18. Scott's party did not depart from Cape Evans until November 1. The two parties had about the same distance—roughly 800 miles in a straight line—to cover to get to [the South Pole]. Yet their traveling styles were utterly different, and those differences would spell victory and defeat. Amundsen used dogs to haul his [sleds], while the men skied; to supplement the rations they carried, they would kill and eat the dogs when they succumbed to exhaustion. Scott [had] experimented in vain with ponies and motorized tractors [to pull his sleds], but ended up heading for the Pole with his men in harnesses, pulling their heavy [sleds] themselves.

Multiple Choice:

1. Roald Amundsen and Robert Falcon Scott competed to be the first person to:
 - a. visit Antarctica.
 - b. win a sledding race
 - c. reach the North Pole.
 - d. reach the South Pole.
2. How old was Roald Amundsen during the race?
 - a. 43
 - b. 39
 - c. 18

- d. 49
3. Why was there no way for the men to know who was winning the race?
 - a. One team was travelling much faster than the other team.
 - b. One team never started the race.
 - c. The teams' paths never overlapped.
 - d. The weather conditions made it too difficult to see.
 4. "In vain" means:
 - a. Unsuccessfully
 - b. Successfully
 - c. For fun
 - d. Carefully
 5. According to the article, the styles of travel used by Amundsen and Scott because:
 - a. They traveled very different distances.
 - b. Amundsen used dogs to pull his sleds.
 - c. Scott had more people in his team.
 - d. Scott's team carried more supplies.

Two Travelers in the Land of the Apes

Two men, one who always spoke the truth and the other who told nothing but lies, were traveling together and by chance came to the land of Apes. One of the Apes, who had raised himself to be king, commanded them to be seized and brought before him, that he might know what was said of him among men. He ordered at the same time that all the Apes be arranged in a long row on his right hand and on his left, and that a throne be placed for him, as was the custom among men. After these preparations he signified that the two men should be brought before him, and greeted them with this salutation: "What sort of a king do I seem to you to be, O strangers?" The Lying Traveler replied, "You seem to me a most mighty king." "And what is your estimate of those you see around me?" "These," he made answer, "are worthy companions of yourself, fit at least to be ambassadors and leaders of armies." The Ape and all his court, gratified with the lie, commanded that a handsome present be given to the flatterer. On this the truthful Traveler thought to himself, "If so great a reward be given for a lie, with what gift may not I be rewarded, if, according to my custom, I tell the truth?" The Ape quickly turned to him. "And pray how do I and these my friends around me seem to you?" "Thou art," he said, "a most excellent Ape, and all these thy companions after thy example are excellent Apes too." The King of the Apes, enraged at hearing these truths, gave him over to the teeth and claws of his companions.

True/False Questions

1. The king of the Apes did not command the two travelers to be seized and brought before him.
2. The lying traveler is rewarded handsomely.
3. The king of the Apes always had a throne as was customary among apes.
4. The truthful traveler did not expect to be rewarded for saying the truth.
5. The king of the Apes was enraged by what the lying traveler said.
6. The lying traveler said that the king of the Apes seemed "a mighty king".
7. The king of the Apes ordered that that all the Apes be arranged in a long row on his right hand and on his left.
8. One traveler always tells the truth and one always lies.
9. The king of the Apes commanded that the travelers be seized so that he could find out about the kings of men.
10. The truthful traveler said that the king and his companions were "excellent Apes".

“Hot chocolate tastes better in an orange cup” from Agence France Presse

European scientists say they have found further evidence that how you serve food and drink matters hugely in the perception of taste. Researchers at the Polytechnic University of Valencia and the University of Oxford recruited 57 volunteers and asked them to taste hot chocolate served in plastic cups with four different colours – white, cream, red and orange with white on the inside.

The chocolate was the same in all the samples, but the volunteers found that the flavour was better when the drink was served in the orange or cream-coloured cups. "The colour of the container where food and drink are served can enhance some attributes like taste and aroma," Betina Piqueras-Fiszman of the Polytechnic University of Valencia said in a press release.

The findings could be beneficial to chefs and food manufacturers, Piqueras-Fiszman added. Previous research has found that yellow containers boost the perception of flavour of lemons in soft drinks; beverages with cold colours, like blue, seem more thirst-quenching than warm colours like red; and if drinks are pink, they are perceived as being more sugary. The study appears in a specialist publication, the Journal of Sensory Studies.

Multiple Choice

1. The cups used in the study were what color on the inside?
 - a. Red
 - b. Orange
 - c. White
 - d. Different colors
2. Volunteers found that the flavor of the hot chocolate was better when it was served in:
 - a. Only orange cups
 - b. Orange or cream cups
 - c. Orange or red cups
 - d. Cream or red cups
3. According to the article, the information about how the color of a container affects the perception of food is:
 - a. Surprising and new information
 - b.
 - c. Will be mostly useless information
 - d. Could be useful to chefs and food manufacturers
4. The word “enhance” means:
 - a. To
 - b.
 - c. To add to
 - d. To worsen
5. Research has shown that beverages that are blue seem:
 - a. More thirst-quenching than beverages that are red.
 - b. Less thirst-quenching than beverages that are red
 - c. More sugary
 - d. boost the perception of flavour of lemons in soft drinks

“The Dog and the Wolf”

A gaunt Wolf was almost dead with hunger when he happened to meet a House-dog who was passing by.

"Ah, Cousin," said the Dog. "I knew how it would be; your irregular life will soon be the ruin of you. Why do you not work steadily as I do, and get your food regularly given to you?"

"I would have no objection," said the Wolf, "if I could only get a place."

"I will easily arrange that for you," said the Dog; "come with me to my master and you shall share my work."

So the Wolf and the Dog went towards the town together. On the way there the Wolf noticed that the hair on a certain part of the Dog's neck was very much worn away, so he asked him how that had come about.

"Oh, it is nothing," said the Dog. "That is only the place where the collar is put on at night to keep me chained up; it chafes a bit, but one soon gets used to it."

"Is that all?" said the Wolf. "Then good-bye to you, Master Dog."

The moral of the story is, “Better starve free than be a fat slave.”

True/False Questions Reading

1. The dog was starving to death when the wolf met him.
2. The dog offered the wolf a place in his master's home.
3. The hair on a certain part of the dog's neck was very worn away.
4. The wolf objected to working steadily and getting his food regularly.
5. The dog says that the collar chafes a bit but one gets used to it.
6. The wolf decides to leave after the dog tells him about his collar.
7. The wolf and the dog went away from town together.
8. The dog calls the wolf “cousin”.
9. The wolf's collar wore away the hair on his neck.
10. The moral of the story is “Better starve free than be a fat slave.”

"Better Than Human: Why Robots Will — And Must — Take Our Jobs" by Kevin Kelly

It's hard to believe you'd have an economy at all if you gave pink slips to more than half the labor force. But that—in slow motion—is what the industrial revolution did to the workforce of the early 19th century. Two hundred years ago, 70 percent of American workers lived on the farm. Today automation has eliminated all but 1 percent of their jobs, replacing them (and their work animals) with machines. But the displaced workers did not sit idle. Instead, automation created hundreds of millions of jobs in entirely new fields. Those who once farmed were now manning the legions of factories that churned out farm equipment, cars, and other industrial products. Since then, wave upon wave of new occupations have arrived—appliance repairman, offset printer, food chemist, photographer, web designer—each building on previous automation. Today, the vast majority of us are doing jobs that no farmer from the 1800s could have imagined. by the end of this century, 70 percent of today's occupations will likewise be replaced by automation. Yes, dear reader, even you will have your job taken away by machines. In other words, robot replacement is just a matter of time. This upheaval is being led by a second wave of automation, one that is centered on artificial cognition, cheap sensors, machine learning, and distributed smarts. This deep automation will touch all jobs, from manual labor to knowledge work.

First, machines will consolidate their gains in already-automated industries. After robots finish replacing assembly line workers, they will replace the workers in warehouses. Speedy

bots able to lift 150 pounds all day long will retrieve boxes, sort them, and load them onto trucks. Fruit and vegetable picking will continue to be robotized until no humans pick outside of specialty farms. Pharmacies will feature a single pill-dispensing robot in the back while the pharmacists focus on patient consulting. Next, the more dexterous chores of cleaning in offices and schools will be taken over by late-night robots, starting with easy-to-do floors and windows and eventually getting to toilets. The highway legs of long-haul trucking routes will be driven by robots embedded in truck cabs.

All the while, robots will continue their migration into white-collar work. We already have artificial intelligence in many of our machines; we just don't call it that. Witness one piece of software by Narrative Science (profiled in issue 20.05) that can write newspaper stories about sports games directly from the games' stats or generate a synopsis of a company's stock performance each day from bits of text around the web. Any job dealing with reams of paperwork will be taken over by bots, including much of medicine. Even those areas of medicine not defined by paperwork, such as surgery, are becoming increasingly robotic. The rote tasks of any information-intensive job can be automated. It doesn't matter if you are a doctor, lawyer, architect, reporter, or even programmer: The robot takeover will be epic.

And it has already begun.

True/False Questions

1. Two hundred years ago 70% of American workers lived on farms.
2. Automation has not created new jobs.
3. Automation affects all jobs.
4. Speedy bots able to lift 150 pounds all day long.
5. The rote tasks of any information-intensive job cannot be automated.
6. Surgery is becoming increasingly robotic
7. Artificial intelligence does not currently exist in any machine
8. According to the article, robot replacement is just a matter of time.
9. After automation, displaced workers sat idle and did not find new kinds of jobs.
10. According to the article, the vast majority of us are doing jobs that no farmer from the 1800s could have imagined.

Multiple Choice Questions

1. Workers on farms and work animals were replaced by...
 - a) by more specialized workers
 - b) by machines
 - c) by immigrant workers
 - d) all of the above
2. The second wave of automation currently occurring is based on...
 - a) on artificial cognition
 - b) on cheap sensors
 - c) on machine learning and distributed smarts
 - d) all of the above
3. The software by Narrative Science can...
 - a) can write articles about sports stories using statistics
 - b) can solve complex equations
 - c) can generate a synopsis of a company's stock performance
 - d) A & C only
4. Which job is not mentioned in the article as being mechanized?
 - a) surgeon
 - b) warehouse worker

- c) chef
 - d) lawyer
5. What percentage of agricultural jobs have not been eliminated by automation?
 - a) 1%
 - b) 5%
 - c) 70%
 - d) 99%
 6. Which of these occupations does the article say was created by automation?
 - a) surgeon
 - b) appliance repairman
 - c) lawyer
 - d) truck driver
 7. According to this article, by when will 70% of today's occupations be replaced?
 - a) by the end of the century
 - b) by 2020
 - c) in less than fifty years
 - d) by the 24th century
 8. What will pharmacists do once pill dispensing robots exist?
 - a) read magazines
 - b) experiment with new medication dosages
 - c) focus on patient consulting
 - d) find new jobs
 9. Where will people still pick fruit after the industry has been completely robotized?
 - a) at home
 - b) specialty farms
 - c) in the forest
 10. Where are robots currently migrating?
 - a) the entertainment industry
 - b) car manufacturing
 - c) shipping companies
 - d) white collar labor

Summer Camp

Dear Mom and Dad,

This is my fifth day at summer camp. Life in the great outdoors isn't exactly what I expected, but I'm not starving . . . yet . . . so don't worry about me.

I guess I should tell you about what I do every day. First, everyone has to get up at 5:30 A.M. They have this silly old rooster named Harry who loves to wake us up. Next, we have to make our beds and tidy up the cabin before our camp counselor, Jeff, comes to inspect the place.

Then, we have breakfast around 6:30 A.M. After that, we have some free time, so I've been going down to the nearby stream to fish for a couple of hours. But yesterday, the only thing I caught was an old shoe and a tree branch. Great catch, Huh? Then when I was trying to swat a mosquito buzzing around my head, I slipped and fell in the stream and lost my fishing pole. That ended my fishing career.

Well, in the afternoon, there are different activities we can choose from like archery, horseback riding, and hiking. I thought archery would be the sport for me until I shot an arrow through Jeff's pant leg. As you can imagine, I haven't been invited back since.

In the evening, everyone is assigned a different chore to get dinner ready. Yesterday, I was in charge of cooking the hotdogs, but I accidentally dropped them in the fire, so we had to

settle for beans instead. The other kids are always razzing me about it.

At night, we sit around a campfire in front of the cabin, sing songs, and tell ghost stories. That's usually fun, but one night while trying to find more sticks for the fire, I got all turned around and got lost. After about an hour of wandering aimlessly in the forest, I finally found my way back, but no one seemed to have realized what had happened, thinking that I just had gone to bed. A bear or wolf could have eaten me and no one would have known it. I was so beat I just crashed . . . out like a light.

Well, today is another day and tomorrow I go home . . . and not a bit too soon. I've learned that camping is just not for me.

Love,

Brad

True or False:

1. Brad wrote a letter to his sister and brother.
2. Brad wrote in his letter that he wasn't starving and not to worry.
3. Brad does the same thing every morning.
4. Brad wakes up at 6:30 in the morning.
5. Brad never has free time at camp.
6. A mosquito caused Brad to fall into the stream.
7. Brad really enjoys archery.
8. Brad shot his friend Jeff in the leg with an arrow.
9. Brad dropped the beans in the fire, so the kids had to eat hot dogs.
10. Brad was lost for an hour in the forest.

Multiple Choice:

1. How many days has Brad been at summer camp?
 - a. 8
 - b. 3
 - c. 5
 - d. 1
2. What does Brad have to do before he eats breakfast?
 - a. Clean his sleeping quarters
 - b. Go down to the stream to get some water
 - c. Feed the rooster and the other animals
 - d. Brush his teeth
3. What time does Brad eat breakfast?
 - a. 6:30 AM
 - b. 5:30 AM
 - c. 6:00 AM
 - d. 7:00 AM
4. What did Brad catch when he went fishing?
 - a. A fishing pole
 - b. Three fish and a shoe
 - c. An old tire
 - d. An old shoe and a tree branch
5. What happened to Brad when he went fishing?
 - a. A tree branch fell on him.
 - b. He lost his fishing pole.
 - c. He slipped and lost one of his shoes.
 - d. He saw a bear.
6. What did Brad eat for dinner?
 - a. Steak

- b. Hot dogs
 - c. Beans
 - d. Soup
7. What was Brad doing when he got lost in the forest?
- a. He was running away from a bear.
 - b. He was searching for wood.
 - c. He was wondering around looking for the cabin.
8. What did Brad do after he found his way back to the cabin?
- a. He ate dinner because he was hungry.
 - b. He went fishing because he was bored.
 - c. He went looking for sticks for the campfire.
 - d. He went to bed because he was tired.
9. When does Brad go home?
- a. In two days
 - b. In three days
 - c. In a week
 - d. Tomorrow
10. How did Brad like summer camp?
- a. He had a great time.
 - b. It was okay.
 - c. He didn't have fun.
 - d. He loved summer camp.

“The Hammer”

The hammer may be the oldest tool we have record of. Stone hammers—some of the oldest human artifacts ever discovered—date back as early as 2,600,000 BCE. Not only is the hammer the oldest tool, but it is also the greatest. What makes the hammer so great is its simplicity, power, and usefulness.

The structure of the hammer is relatively simple—a fact largely responsible for its early invention and widespread distribution across cultures and geographic regions. The hammer is composed of two main parts: a handle and a head. The handle is used to swing the hammer. The head is used to hit other objects.

While the hammer is a very simple tool, it is still able to generate tremendous power. This power results from two factors: the weight of the head, and the speed at which the hammer is swung. Every hammer (though some more than others) has a large distribution of weight at the head. When a hammer is swung, this weight pivots about the hand, which acts as a fulcrum. The handle carries the weight at a distance, acting as a lever arm, so a longer handle means increased speed. The weight of the head together with the speed generated by the lever arm is what gives the hammer so much power. The heavier the head and the faster it is swung, the more power a hammer produces.

In addition to the hammer's great power, it also has an exceptionally wide range of useful applications. The purpose of the hammer-- to hit-- is a universal action that can accomplish many tasks. Let's start with the obvious: a hammer can be made to pound nails. But a hammer has many other uses as well. It can break apart hard objects such as brick or concrete. It can bend and shape metal or steel. It can gently tap objects to make small adjustments. It can be used to make sculpture or pottery. It can be used in the hot, harsh business of blacksmithing as well as in delicate operations like crafting jewelry. In times of desperation, it can even be used as a weapon.

The hammer truly is a great tool. It is simple, powerful, and useful. A quintessential symbol of labor, the hammer has come to represent hard work and embody the spirit of human industry.

Questions (Multiple Choice):

1. Which of the following sentences best summarizes the passage?
 - a. "The hammer may be the oldest tool we have record of."
 - b. "Not only is the hammer the oldest tool, but it is also the greatest."
 - c. "The hammer has come to represent hard work and embody the spirit of human industry."
 - d. "What makes the hammer so great is its simplicity, power, and usefulness."
2. The reason the hammer was invented many years ago, and then spread across the world was because:
 - a. The hammer is not a complicated tool to build.
 - b. The hammer is easy to use.
 - c. The structure of the hammer is not complex.
 - d. The hammer is powerful.
3. The hammer is composed of two main parts:
 - a. a lever and a fulcrum
 - b. a head and a an arm
 - c. a handle and an arm
 - d. a handle and a head
4. Most of the hammers weight is found where?
 - a. the handle
 - b. the head
 - c. the arm
 - d. the fulcrum
5. In the text, the word fulcrum means:
 - a. weight
 - b. center
 - c. hinge
 - d. mid-point
6. Which of the following combinations will produce the most power from a hammer?
 - a. a light head and a fast swing
 - b. a heavy head and a fast swing
 - c. a heavy head and a slow swing
 - d. a light head and a slow swing
7. A primary use of the hammer is all of the following except:
 - a. to pound nails
 - b. to break apart concrete
 - c. as a weapon
 - d. to make pottery
8. Based on information in the text, all of the following people might use a hammer at work except:
 - a. a truck driver
 - b. a jewelry artist
 - c. a sculptor
 - d. a carpenter
9. In the text, quintessential means:
 - a. essential
 - b. great
 - c. modern

d. classic

10. Which of the following words did the author not use to describe the hammer?

a. simple

b. complex

c. powerful

d. useful

Questions (True/False):

1. The hammer is a simple but powerful tool.

2. The hammer is the oldest tool known to man.

3. The first hammer was made of metal.

4. The head of the hammer is used to swing the hammer, while the handle is used to hit objects.

5. The hammer's power comes from the weight of the head, and the speed at which the hammer is swung.

6. A long handle means decreased speed.

7. The heavier the head and the faster it is swung, the more power a hammer produces.

8. The hammer has a wide range of uses.

9. The hammer has become a symbol of labor.

10. The author of the text probably believes that the hammer is a great tool.

“Guinness Book of World Records”

The biggest house of cards, the longest tongue, and of course, the tallest man: these are among the thousands of records logged in the famous Guinness Book of Records. Created in 1955 after a debate concerning Europe's fastest game bird, what began as a marketing tool sold to pub landlords to promote Guinness, an Irish drink, became the bestselling copyright title of all time (a category that excludes books such as the Bible and the Koran). In time, the book would sell 120 million copies in over 100 countries— quite a leap from its humble beginnings.

In its early years, the book set its sights on satisfying man's innate curiosity about the natural world around him. Its two principal fact finders, twins Norris and Ross McWhirter, scoured the globe to collect empirical facts. It was their task to find and document aspects of life that can be sensed or observed, things that can be quantified or measured. But not just any things. They were only interested in superlatives: the biggest and the best. It was during this period that some of the hallmark Guinness Records were documented, answering such questions as "What is the brightest star?" and "What is the biggest spider?"

Once aware of the public's thirst for such knowledge, the book's authors began to branch out to cover increasingly obscure, little-known facts. They started documenting human achievements as well. A forerunner for reality television, the Guinness Book gave people a chance to become famous for accomplishing eccentric, often pointless tasks. Records were set in 1955 for consuming 24 raw eggs in 14 minutes and in 1981 for the fastest solving of a Rubik's Cube (which took a mere 38 seconds). In 1979 a man yodeled non-stop for ten and a quarter hours.

In its latest incarnation, the book has found a new home on the internet. No longer restricted to the confines of physical paper, the Guinness World Records website contains seemingly innumerable facts concerning such topics as the most powerful combustion engine, or the world's longest train. What is striking, however, is that such facts are found sharing a page with the record of the heaviest train to be pulled with a beard. While there is no denying that each of these facts has its own, individual allure, the latter represents a significant deviation from the education-oriented facts of earlier editions. Perhaps there is useful knowledge to be

gleaned regarding the tensile strength of a beard, but this seems to cater to an audience more interested in seeking entertainment than education.

Originating as a simple bar book, the Guinness Book of Records has evolved over decades to provide insight into the full spectrum of modern life. And although one may be more likely now to learn about the widest human mouth than the highest number of casualties in a single battle of the Civil War, the Guinness World Records website offers a telling glimpse into the future of fact-finding and record recording.

Questions (Multiple Choice):

1. Which of the following provides the best definition for empirical?
 - a. coming from natural
 - b. resulting from experience
 - c. recordable
 - d. outstanding or fantastic
2. The Guinness Book of Records was created in which year?
 - a. 1855
 - b. 1865
 - c. 1955
 - d. 1965
3. The Book began as what?
 - a. a book of world records
 - b. a book recording interesting facts
 - c. a book sold to pubs to promote an Irish beer
 - d. a book of Irish drinks
4. The Guinness Book of Records has been sold in how many countries?
 - a. 100 countries
 - b. over 200 countries
 - c. over 100 countries
 - d. 200 countries
5. The books original goal was to what?
 - a. impress people around the world
 - b. satisfy peoples' curiosity about the natural world
 - c. collect facts from around the world
 - d. impress Irish pub owners
6. One of the original Guinness Records document was:
 - a. "What is the brightest star?"
 - b. "What is the biggest bird?"
 - c. "How long is the longest train?"
 - d. "How heavy is the biggest spider?"
7. The original "fact finders" were only interested in superlatives. What is a superlative?
 - a. something that is strange and interesting
 - b. something that is famous
 - c. something that is fast and strong
 - d. something that is the biggest and the best
8. Overtime the book began to change, and began recording what?
 - a. more and more facts about nature
 - b. little-known facts and strange human achievements
 - c. important human accomplishments
 - d. entertaining facts about people
9. According to the author, the biggest difference between the older Guinness Book of Records and the new Guinness World Record website is:

- a. there has been a shift from education to entertaining material
 - b. the facts have become less interesting
 - c. the total number of facts has increased
 - d. a shift from recording “superlatives” to fact-finding
10. The authors tone in this article can best be described as:
- a. uninterested
 - b. persuasive
 - c. mad
 - d. irritated

Questions (True/False):

1. The biggest house of cards, the longest tongue, and the tallest man are examples of some of the first records ever set.
2. The book was created after people were discussing the world’s fastest bird.
3. The book is named after the Irish beer, Guinness.
4. The Guinness Book of World Records is the bestselling copyright title of all time.
5. The content in the Book has changed slightly over time to keep readers interested.
6. The Book started by recording interesting facts about the natural world.
7. You can now find many more facts online, at the Guinness World Records website.
8. The facts produced by the people of the Guinness World Records have become less entertaining and more educational over time.
9. Based on the tone of the article, it can be assumed that the author is happy about the change in information published in the book.
10. In the text, the word incarnation means personification.

“A Revolution On The Page: Finding Identity In Poetry” by Roya Hakakian

An immigrant's arrival in America has a distinct physical beginning marked by the landing of one's plane. But there's another arrival, the cultural one, that's incremental, perpetual. Of these latter sorts of arrivals, the most memorable for me occurred nearly 20 years ago. I was still a new refugee, my heart's gaze fixed upon all that I'd left behind — upon Iran and the beloved language which, to the fledgling poet in me, meant everything at the time.

My encounter with America, from the moment we drove away from the airport and I saw layer after layer of bridge and road piled vast and high, had dwarfed me through and through. The currency of everything I knew or had was of no value in the American bazaar. Everything here was bigger, better or, as displayed on every shampoo bottle, at least 20 percent more.

Except, and this was my sole consolation, for the treasury of poetry I carried in my head. Persian literature with its ancient tradition of verse was how I cured homesickness and soothed the melancholic byproducts of displacement.

When feelings of insecurity or inadequacy arose, I fought them, knowing that America, however great, could not match my country's peerless poetry.

Rumi, Omar Khayyam, Hafez were no longer simply writers but the pillars of my reconfigured identity. And when has identity ever been reconfigured without a note of superiority? No verse in this towering new land could outdo the love, passion, devotion and yearning, the beauty in the ones I knew.

I'd rested in that certainty when a poem by Theodore Roethke unsettled me. It was called "My Papa's Waltz."

It's a short poem, all of four stanzas. The verses were spare and simple as if the urgency of their meaning makes the use of every trope and device a hindrance. It is the absence of the ornate that lets the presence of the tragedy at the core of the poem shine so brilliantly.

The effect of a great work of literature is often to unhinge its reader, to strip her of all previously cherished beliefs down to discomfiting nakedness. Roethke's "Waltz" did just that. It abruptly unveiled to me everything that centuries of Persian poetry had not — to shift the focus from the outward life to the life at home. To portray the father, the most revered figure in the culture I knew, in a negative light — in essence, to question his credibility and authority. Roethke had pulled the pedestal from beneath the taboo.

To me, someone whose most formative adolescent experience had been the Iranian revolution of 1979, what Roethke had done was to conduct a revolution on the page. Upend, truly end, the ubiquity, the sanctity of the household "king." Something that generations of Persian poets, who had elegantly written against the tyranny of political rulers, had never challenged.

Once, I arrived in America on an airplane. Later, I arrived deeper yet on the wings of Roethke's verse. Here, no one was too sacred to be spared critical examination. Suddenly I had access to a whole new reservoir of writing material, and I knew freedom in its most tangible and consequential way.

True/False

1. An immigrant's physical arrival to a new country is more permanent and lasting than his/her cultural arrival.
2. The author came to America from Iraq.
3. The author used Persian poetry to comfort her during her when she was homesick.
4. The author felt overwhelmed and insignificant when she first came to America.
5. The American poem by Roethke that the author discovered was written in the same style as her treasured poetry from her homeland.
6. Roethke's poem challenged the author's views of her mother and her mother's role in the home.
7. The author says that a great work of literature should unsettle the reader and bring him/her to a state of nakedness.
8. The author's Persian poets focused more on the home life than on one's political and outward life.
9. The author enjoys writing poetry.
10. The author no longer loved her father after discovering Roethke's poem.

Multiple Choice

1. When the author first came to America, she felt all of these emotions EXCEPT:
 - A. Insecurity
 - B. Displacement
 - C. Awe
 - D. Euphoria
2. The name of the American poem the author liked was:
 - A. "My Father's Voice"
 - B. "The Moonlit Waltz"
 - C. "My Papa's Waltz"
 - D. "Inside the Home"
3. The author questions whether identity has ever "been reconfigured without a note of _____"
 - A. Superiority
 - B. Nostalgia
 - C. Regret

- D. Uncertainty
4. Roethke's poem was different from the author's Persian poetry because:
 - A. It was simpler
 - B. It challenged the author's traditional beliefs
 - C. It was focused more on the personal rather than the public
 - D. All of the above
 5. The author thought that at the center of Roethke's poem was:
 - A. Serenity
 - B. Tragedy
 - C. Hope
 - D. Confidence
 6. The taboo in Persian poetry that Roethke's poem destroyed was:
 - A. Questioning the authority of government
 - B. Mocking the sanctity of marriage
 - C. Promoting the equality of men and women
 - D. None of the above
 7. Why did Roethke's poem make the author feel free?
 - A. It destroyed gender barriers
 - B. It made the author realize that no one is above criticism
 - C. It challenged the author's traditional views on religion
 - D. It brought the author closer to nature
 8. The author felt that the meaning of Roethke's poem was particularly poignant because:
 - A. The language was simple and without embellishments
 - B. The author identified with Roethke's ideas on flying
 - C. The poem was ornate and beautifully scripted
 - D. The author had always loved the style of writing Roethke used
 9. What life-changing event does the author compare to reading Roethke's poem?
 - A. The genocide in Darfur
 - B. The death of Sodom Hussein
 - C. The author's first few days in America
 - D. The Iranian Revolution
 10. Did Roethke's poem affect the author's physical and/or cultural arrival in America?
 - A. Physical
 - B. Cultural
 - C. A and B
 - D. Neither A nor B

From "US Will Be 2-4 Degrees Hotter In Coming Decades, New Climate Report Says"
Temperatures will continue to rise in America, "with the next few decades projected to see another 2 degrees [Fahrenheit] to 4 degrees [Fahrenheit] of warming in most areas," according to the latest National Climate Assessment, which came out Friday afternoon. That means we can expect to see more "extreme weather events," according to the report, such as heavy precipitation — particularly in the Northeast and Midwest — and intense Atlantic hurricanes. Other parts of the U.S. will experience heat waves and droughts, especially in the West.
By 2100, U.S. temperatures are projected to rise 3 to 5 degrees, under the most optimistic estimates — and 5 to 10 degrees if global greenhouse gas emissions continue to increase. While it doesn't seem to bring any startling new facts to the table, the assessment's authors say that "evidence for a changing climate has strengthened considerably" since the last report, issued in 2009.

Some of that evidence has been on display recently. Earlier this week, we were told that 2012 was the hottest year on record for most of the U.S. The year's weather, marked by droughts and powerful storms, led NPR's Adam Frank to call 2012 "the year that climate change got real for Americans."

Seeking to highlight the everyday effects of those changes, the report's advisory committee included a "Letter to the American People," in which they laid out some of the ways the changing weather has begun to affect livelihoods and futures:

"Many more impacts of human-caused climate change have now been observed. Corn producers in Iowa, oyster growers in Washington State, and maple syrup producers in Vermont have observed changes in their local climate that are outside of their experience. So, too, have coastal planners from Florida to Maine, water managers in the arid Southwest and parts of the Southeast, and Native Americans on tribal lands across the nation." The 1,193-page report, the work of more than 240 scientists, is in "draft" form; it has been released for three months of review and comment by other scientists and the public.

True/False:

1. Climate change is only associated with higher temperatures.
2. According to the article, the Northeast is most likely to see droughts and heat waves as temperatures increase due to global warming
3. According to scientists in the article, temperature increases will be more drastic if carbon gas emissions continue or increase.
4. The authors of this new report have provided groundbreaking information that is new to the climate change field.
5. The year 2012 was the hottest year on record for the entire United States.
6. Although climate change is a slow process, the advisory committee claims that the most recent trends warm trends and violent weather are convincing more Americans that climate change is a real phenomenon.
7. People from many professions and backgrounds, including farmers, have felt the effects of global warming on their local climates this year according to the report's advisory committee.
8. When a document is in "draft" form, it means that it has already been analyzed and completed.
9. The temperature of the United States may rise by as much as 15 degrees within the next 100 years, according to scientists in this article.
10. By mentioning both the growing amount of data regarding global warming and the more visible effects that it is having on the general population, it can be inferred that author believes that social action to address climate change is now more realistic.

ФРАНЦУЗЬКА МОВА

Conseils aux enseignants

Le texte n'est pas seulement un objet à étudier, objet difficilement accessible mais, c'est aussi un objet dont on s'empare, dans lequel on s'implique et sur lequel on a le droit de dire quelque chose. D'un point de vue pédagogique, il conviendrait de se demander quel est le rôle de l'enseignant dans cette activité. Nous pensons, à cet égard, que le rôle de l'enseignant n'est pas celui d'être l'intermédiaire entre le texte et l'apprenant, son rôle sera plutôt celui de montrer les outils dont l'apprenant peut profiter pour bien saisir le sens du texte.

Par ailleurs, la compréhension écrite ne doit pas se réduire au simple fait de fournir à un apprenant un texte et un questionnaire auquel il doit répondre. Il s'agit d'une véritable activité de formation, qui participe tout autant que les autres compétences à l'acquisition de langue.

La compréhension écrite est aussi une activité qui se réalise entre les apprenants, nous ne pouvons pas hésiter à vérifier les hypothèses des apprenants ensemble, de confronter leurs réponses, et de vérifier de manière commune les réponses de chacun. Il faut qu'il apprenne à développer des stratégies, qui vont lui servir dans son apprentissage des autres compétences. Il s'agit en fait d'une activité qui peut faire intervenir l'oral, lors de la vérification des hypothèses, tout au moins lorsqu'il ne s'agit pas d'une évaluation sommative. Pendant un cours, cette compréhension doit être traitée avec le plus de flexibilité possible, car elle peut devenir vite ennuyeuse pour les apprenants.

Il faut rappeler qu'en Ukraine les rapports des apprenants à la lecture n'est pas aussi fort que dans les pays européens par exemple, et qu'il est indispensable de stimuler aussi leur intérêt durant ces activités de compréhension écrite, en choisissant des documents authentiques en relation avec ce qu'ils apprécient (centration sur l'apprenant)

Etre également créatif lorsque nous préparons nos questionnaires, et n'hésitez pas à varier la typologie des exercices proposés. Proposez de la même manière des supports différents. Les apprenants aiment à être surpris dans leur apprentissage, à partir du moment où ils ne sentent pas la note comme une sanction.

Ecole en France

Compréhension du texte : **le système scolaire français**

Répondez aux questions à l'aide du texte suivant :

En France, l'école est obligatoire à partir de six ans. Avant cet âge, la grande majorité des enfants sont placés dès trois ans dans une école maternelle. A six ans, l'enfant entre dans une école primaire, il y apprend à lire et à écrire en classe préparatoire (CP). Durant les quatre années suivantes d'école primaire, l'enfant apprend les bases de nombreuses matières telles que les mathématiques, l'histoire, ou encore la géographie.

A onze ans, l'enfant entre au collège où il restera quatre ans (de la 'sixième' à la 'troisième'), jusqu'à obtenir le brevet des collèges. Le cursus général après le collège est l'entrée au lycée général (il existe des lycées professionnels). Après une année de 'seconde', l'enfant, âgé normalement de seize ans doit choisir un enseignement spécialisé pour son entrée en 'première'. La spécialité la plus choisie est la filière scientifique (permettant plus de débouchés), mais beaucoup d'élèves choisissent également la littérature ou l'économie.

Au terme de cette année de 'première' l'enfant passe un examen : le baccalauréat de français, première partie du baccalauréat national.

Le 'bac', diplôme français, est obtenu à 17 ans dans la spécialité choisie au terme de l'année de 'terminale'.

Ce diplôme en poche, l'enfant peut choisir de continuer à étudier à l'université la spécialité

de son choix, qui parfois n'a rien à voir avec celle choisie pour le 'bac'. A l'université, le système français s'accorde depuis peu avec le système européen : LMD licence-master-doctorat.

Par exemple, la licence s'obtient en trois ans après le 'bac'. L'étudiant aura dans ce cas un niveau 'bac+3', trois années d'études après le 'bac'.

1. En France, pour un enfant de 5 ans, l'école est facultative.
2. A l'entrée au collège, l'enfant a normalement onze ans.
3. Les spécialités du 'bac' sont choisies en classe de terminale.
4. Le CP est une classe de l'école primaire.
5. Sans le 'bac', l'entrée à l'université est normalement Je ne sais pas.
6. Le 'bac' s'obtient au bout de trois ans de lycée.
7. Sans redoublement, un enfant de 12 ans est en classe de sixième.
8. Un an avant d'obtenir sa licence, un étudiant a un niveau bac+2.
9. La spécialité la plus choisie pour le baccalauréat est la filière scientifique.

Stop aux devoirs à la maison ?

Lisez ce texte portant sur les devoirs à la maison et répondez aux questions de 1 à 5 avec des réponses courtes.

Des parents d'élèves et des enseignants lancent à partir du 26 mars une "quinzaine sans devoirs" à la maison. Selon eux, les devoirs sont inutiles. En plus, ils sont vécus comme une corvée et provoquent souvent des disputes.

Ces parents et enseignants qui lancent la "quinzaine sans devoirs" dénoncent l'inutilité des devoirs à la maison. Et ils rappellent que c'est interdit en primaire. En effet, un texte datant de 1956 interdit tout travail écrit après la classe en primaire. Ce texte est toujours valable aujourd'hui.

Pourquoi interdire les devoirs écrits ?

Pour plusieurs raisons :

- pour permettre aux enfants de réviser leurs leçons (qui, elles, sont autorisées).
- pour ne pas surcharger les enfants de travail, alors qu'ils ont déjà passé 7 heures à l'école.
- pour rendre les enfants égaux entre eux. En effet, certains parents ne peuvent pas corriger les devoirs (ils n'en ont pas le temps ou ils n'ont pas le niveau nécessaire). Les enseignants savent tout cela. Mais s'il leur arrive de donner des devoirs écrits en primaire, c'est souvent parce que des parents en réclament. Sinon, ils ont l'impression que leur enfant ne travaille pas assez.

Pourtant, une enquête récente montre que, pour 6 parents sur 10, ce moment est difficile à passer. Il est même vécu comme une punition collective, que l'on voit revenir chaque soir avec crainte.

Avec la quinzaine sans devoirs, prévue du 26 mars au 15 avril, fini les parents qui crient, les enfants qui pleurent et les cahiers qui volent !

Répondez comme dans l'exemple (réponses courtes)

Exemple : 0. Qui a pris cette initiative de la « quinzaine sans devoirs » ?

Les enseignants et des parents.

1. Que pensent-ils des devoirs ?
2. Depuis quand est-il interdit de donner des devoirs à l'école primaire ?
3. Combien de temps les enfants passent-ils à l'école chaque jour ?

4. Pourquoi les enseignants demandent-ils des devoirs bien qu'ils sachent qu'ils ne devraient pas en demander ?

5. Quel est le sentiment des parents qui ne se sentent pas capables d'aider leur enfant ?

Ce jeune prof de Drancy qui voulait « changer le monde et sa classe »

On a tous eu un professeur qui émerge dans nos souvenirs au milieu d'un océan d'heures d'ennui en classe. Un ou une qui vous a fait d'un coup vous intéresser à l'histoire ou aux maths simplement parce qu'on savait vous parler et vous amener à vous surpasser dans une matière où vous vous sentiez nul. Jérémie Fontanieu, professeur de sciences économiques et sociales au lycée Delacroix à Drancy (Seine-Saint-Denis) est de ces magiciens. A vingt-cinq ans, ce prof tout juste débarqué dans le «93» - par choix-, a décidé de se fixer un objectif de 100% de réussite au bac. A un mois des premières épreuves, il semble en passe de réussir. Une gageure dans ce lycée de banlieue à la réputation peu flatteuse.

Ce jeudi 23 mai, la classe est lancée dans les révisions. Au programme, un cours sur la justice sociale. Ils sont trente assis dans une petite salle. Avec ses grands, ses petits, ses noirs de peau ou basanés, ses filles et garçons aux vies compliquées souvent, la terminale 2 est une classe typique de cette ville populaire. Durant une heure, les élèves vont à tour de rôle lire à haute voix leurs notes pour structurer leurs fiches. Rawls, Hayek, Bourdieu et même l'économiste Piketty..., les noms de référence défilent au gré des énoncés. Bougeant sans cesse, s'exprimant autant avec sa voix qu'avec ses mains, le jeune prof décrypte, interrompt pour demander une explication, précise les termes, se moque gentiment d'une expression, prend des exemples qui parlent aux élèves, répond aux interrogations, insiste sur le vocabulaire et d'un coup : « Vous êtes avec nous Madame ? » à l'adresse d'une élève dont le regard s'envole par la fenêtre.

La classe est calme, studieuse. A l'exception d'une jolie métisse prise par une irréprouvable envie de dormir. L'après-midi a déjà été éprouvante avec son épreuve de bac blanc d'espagnol et le cours d'EPS. Elle se redresse pourtant. Jérémie Fontanieu se démène comme un beau diable et soudain s'exclame quand un élève qui n'intervient jamais répond à une question : « ça fait plaisir ! » et la classe jubile. Tout d'un coup, on se dit qu'on aurait rêvé d'assister à un cours comme celui-là. « Il ne fait pas juste un cours. Il s'investit, il parle d'autres sujets pour nous impliquer », témoigne Yoana, une grande noire aux fines tresses. « Je comprends mieux et j'apprends bien », continue David, un petit costaud aux yeux bridés. « On est captivés », confirme Doriane.

Ces élèves aux niveaux disparates, le jeune prof, ancien de Sciences-Po, les a découverts en septembre, peu motivés et pas du tout travailleurs. Ayant lu tout Pierre Bourdieu et Bernard Lahire, il savait la reproduction sociale de l'école, le plafond de verre pour ces enfants de banlieue et le déterminisme fataliste des enseignants. Mais pas question de laisser faire. « Je voulais changer cette fatalité », dit-il d'un ton péremptoire. Sans recette pédagogique particulière, en tâtonnant, il s'est forgé une méthode à lui, faites de consignes simples et répétitives: relire ses cours tous les soirs et « bosser, bosser, bosser ». Et si les élèves ne veulent pas travailler, il les forcera avec l'aide des parents.

Dès la rentrée, ces derniers sont invités avec empressement à assister à une réunion. Le jeune homme n'y va pas avec le dos de la cuillère: « je leur ai dit que leur enfant aurait le bac, qu'il pourra s'engager dans des brillantes études s'il travaillait mais que pour ça, j'avais besoin d'eux derrière », se souvient M. Fontanieu. Tous les lundis matin, un QCM vient vérifier la leçon apprise ou pas. Ils sont corrigés dans les deux heures et notés sévèrement. Dès qu'un élève n'a pas bien répondu, ses parents sont prévenus par SMS. Heures de colle d'un côté, ordinateur ou Playstation confisqué de l'autre: les pressions ne laissent pas d'échappatoire, il faut travailler. « Les élèves se sont sentis cernés. Ils ont fait la gueule et puis s'y sont mis. Tous! »

Les notes ont suivi la courbe des efforts. La classe a progressé, les plus faibles comme les meilleurs. Jérémie Fontanieu ne donne jamais de devoirs écrits pour ne pas accroître les inégalités entre ceux qui ont des parents qui peuvent les aider et les autres. Mais à coup de sorties scolaires, d'un weekend d'intégration (avec une sortie à la fête de l'Humanité pour assister à un débat d'économistes), d'invitations de personnalités en classe, de consignes passées sur Facebook et un journal de classe, il a créé un esprit collectif, la « team TES2 ». Les parents reçoivent leur coup de fil ou SMS hebdomadaire mais de plus en plus souvent pour des encouragements et des félicitations. D'autres professeurs ont commencé à collaborer. Pas tous car la « méthode Fontanieu » agace et dérange. « Certains de mes collègues voient ça comme une remise en cause et attendent que je me plante », remarque le jeune prof, un brin orgueilleux.

Les ados, eux, en redemandent. Laura et Randa ont été repêchées en fin de première. Depuis le début de l'année, elles ont décollé. « En voyant les résultats, on a vu qu'on n'était pas bête. Et le prof nous encourageait. On a fini par croire aussi en nous », explique la première, petite blonde menue. Tout sourire, M. Fontanieu boit du petit lait. « Je suis juste un miroir. Quand ils travaillent ces élèves peuvent déchirer », feint-il de répondre. Le professeur principal s'est quand même beaucoup donné. Chaque semaine, deux heures sont consacrées aux envois de SMS et contact avec les parents. Lui y croit à son pari. En juin, la TES 2 aura son bac. Et d'affirmer sans complexe : « Je suis là pour trente ans. On fera de ce lycée un des meilleurs du 93 parce qu'avec la confiance entre collègues et avec les parents, on peut changer le monde ! »

Par Sylvia Zappi dans <http://banlieue.blog.lemonde.fr/>, le 25 mai 2014

1. Cet article présente une approche (1 bonne réponse) :

- a) innovante
- b) utopique
- c) d'intégration des immigrés
- d) néfaste
- e) populaire dans cette école

2. Cochez VRAI ou FAUX et justifiez votre réponse en citant un passage du texte.

		Vrai	Faux	Justification
1	Le professeur (Jérémie) adapte ses cours à l'expérience personnelle des élèves.			
2	Avant d'avoir Jérémie comme professeur, les élèves étaient déjà motivés par l'école.			
3	Au début, lorsqu'ils travaillaient avec Jérémie, les élèves n'étaient pas contents.			

3. Décrivez avec vos propres mots la réaction des collègues de Jérémie.

.....

4. La réussite de cette classe repose sur :

- a) la punition sévère et systématique des élèves en faute
- b) un travail associé entre le professeur, les élèves et les parents
- c) l'utilisation des SMS et du téléphone comme outils pédagogiques

5. Expliquez les phrases ou expressions suivantes.

— « le plafond de verre pour ces enfants de banlieue » (4ème paragraphe)

.....

— « le jeune homme n’y va pas avec le dos de la cuillère » (5ème paragraphe) :

.....

« Jérémie Fontanieu se démène comme un beau diable » (3ème paragraphe)

.....

6. Quelle est la position du journaliste par rapport au projet réalisé dans cette classe ?

- a) modérée
- b) critique
- c) humoristique
- d) enthousiaste
- e) il ne prend pas position

7. Quelle phrase du texte justifie votre réponse à la question N°6?

.....

8. Selon Jérémie, aujourd’hui, les enseignants de banlieue:

- a) ont abandonné toute idée de réussite
- b) sont des héros incompris par la société
- c) sont inadaptés à cet environnement
- d) sont jaloux de la réussite des autres

9. Comment Jérémie a-t-il réussi à motiver les parents?

.....

10. Quel processus Jérémie a-t-il mis en place pour s’assurer que les élèves travaillent régulièrement et sérieusement?

.....

11. Expliquez avec vos propres mots pourquoi Jérémie se compare à un miroir.

.....

Armor : l’amour de la mer

Les Français ont une passion pour la mer et, dès qu’arrivent les vacances, c’est une véritable migration vers l’Armor, « le pays de la mer » en langue bretonne. Depuis le milieu des années 70 s’est déclenchée une véritable ruée vers l’Ouest, à la recherche de l’or bleu : mer turquoise, ciel pur, eaux des thalassothérapies, plages sableuses et cordons de galets offrent aux habitants des métropoles un refuge naturel contre le stress de la vie urbaine.

Avec un tiers de la longueur des côtes françaises, les 2730 km du littoral breton livrent des paysages grandioses et enchanteurs, de la pointe du Raz au Mont Saint-Michel en passant par le golfe du Morbihan ou encore l’île d’Ouessant. Personne, en Bretagne, n’est à moins de 80 km de la côte : la mer embrasse la terre.

Cet amour de la mer est amplifié par des personnages illustres tels que le navigateur Eric Tabarly, en hommage de qui a été inauguré, en 2008, la Cité de la Voile dans la ville portuaire de Lorient et qui disait « Pour les Français, la mer, c’est ce qu’ils ont dans le dos quand ils regardent la plage ». Autre loup de mer et champion de voile, Olivier de Kersauson est célébré comme un héros des grandes courses.

Le grand festival nautique tenu à Brest tous les quatre ans est l'événement maritime à ne pas manquer pour ceux qui aiment avoir le vent en poupe : rien de tel que de faire un tour sur un vieux gréement dans la rade. Pour ceux qui n'ont pas le pied marin, admirez du ponton les parades d'anciens bateaux restaurés ou d'embarcations ultramodernes, venus du monde entier.

Vous aimez les beaux vêtements? L'Armor possède un achalandage de produits typiques, notamment dans l'habillement marin, qui est un des secteurs les plus dynamiques du textile français. Loin d'être uniquement conçus pour les seuls pêcheurs et matelots, la clientèle plutôt bobo est séduite par les cabans, pulls marins, cirés, marinières et autres vêtements marins chics, de gammes incontournables ou originales comme celles d'Armor-Lux de Quimper ou de la boutique de prêt-à-porter *Qu'importe le temps*, à Morlaix.

Roscoff, petite cité de caractère de bord de mer, a vu la naissance de la thalassothérapie. Cette « thérapie de la mer » agit de façon bénéfique sur les rhumatismes, et sur le corps en général, grâce à la combinaison gagnante des soins, de la douceur du climat, de la qualité de l'eau et de l'air. Aujourd'hui, la thalasso a moins une vocation médicale que de bien-être et d'esthétique. De très nombreux centres thalasso ont vu le jour dans la région, mais aussi dans toute la France et même à l'étranger, invitant les gens à la détente pour faire un séjour de cures anti-cellulite, anti-stress, beauté ou encore maman-bébé.

Alors tomberez-vous aussi amoureux de l'Armor ? Si tout ce que précède ne vous suffit pas, les eaux bleues de Bretagne recèlent bien d'autres trésors pour vous mettre en appétit : moules, poissons, tourteaux et homards vous attendent après une journée défoulante à la plage ou délassante dans les eaux chaudes d'une thalasso.

Bruno Jactat

1. Ce document apparaîtrait plutôt sur le site Internet...

- a) d'un magazine économique
- b) d'un office du tourisme régional
- c) d'une association de protection de l'environnement
- d) d'une mairie de village breton

2. L'Armor, c'est la bord de la mer de...

- a) toute la Bretagne
- b) tout l'ouest de la France
- c) toute la France

3. Selon le texte, est-ce que l'on trouve les choses suivantes en Armor ?

		Oui	On ne sait pas
1	Du sable		
2	De l'eau minérale		
3	Des galettes		
4	Des loups		
5	Des fruits de mer		
6	Des voiliers		
7	Des îles		
8	Des bottes		

4. Que veut dire l'expression « ne pas avoir le pied marin » ?

- a) ne pas aimer le vent marin
- b) ne pas se sentir à l'aise sur un bateau
- c) ne pas avoir de marin dans la famille

5. Que veut dire l'expression « un loup de mer » ?

- a) un vieux marin avec de l'expérience
- b) un animal marin

c) un champion de courses de voiliers

6. Dites si les affirmations suivantes sont vraies ou fausses.

Choisissez la bonne justification.

A. La thalassothérapie ne propose pas uniquement des soins destinés aux malades.

vrai faux

Justification :

- a) La thalassothérapie soigne les rhumatismes.
- b) La thalasso n'est pas un centre médical mais un centre de relaxation
- c) On peut y faire des cures de soins pour se relaxer ou se faire une beauté.

B. Le rassemblement des grands voiliers de Brest est une course de voiliers.

vrai faux

Justification :

- a) les champions de voile comme Eric Tabarly ou Olivier de Kersauson y participent.
- b) Les vents forts de la rade de Brest favorisent les compétitions sur mer.
- c) Les gens viennent pour regarder les défilés de gréements ou faire une petite excursion en bateau.

C. Les vêtements de mer sont achetés avant tout par ceux qui pratiquent la voile.

vrai faux

Justification :

- a) L'habillement marin est un secteur dynamique, principalement pour les gens qui ont un bateau.
- b) Ces vêtements sont uniquement créés pour les pêcheurs et matelots.
- c) Les Français en général aiment aussi acheter les vêtements marins.

5. Une lueur d'espoir

Lisez le texte, puis répondez aux questions, en cochant (:) la bonne réponse, ou en écrivant l'information demandée.

Sauver les enfants

S'appuyant sur divers traités et textes internationaux, dont la Convention relative aux droits de l'enfant, de nombreuses associations et ONG se mobilisent tous les jours dans le monde pour que diminue le nombre d'enfants enrôlés* dans des groupes armés. C'est le cas de la « Coalition pour interdire l'utilisation d'enfants-soldats », association mondiale créée en 1998 et animée par le HRW (Human Rights Watch). C'est le cas également de nombreuses ONG qui, dans des dizaines de pays, viennent en aide aux enfants-soldats, assurant leur protection et leur garantissant, quand c'est possible, un suivi médical et une scolarisation. C'est le cas surtout du Fonds des Nations unies pour l'enfance (Unicef). Pression auprès des États, campagnes de sensibilisation. Grâce aux actions concertées de ces organisations, des milliers d'enfants sont chaque année tirés des griffes* de la violence et de la guerre. En février 2001, l'Unicef a ainsi coordonné la démobilisation de plus de 2500 enfants âgés de 8 à 18 ans qui servaient dans les rangs de l'Armée de libération des peuples du Soudan (SPLA) dans le sud de ce pays, en les acheminant dans des camps de transit. Les responsables de l'Unicef ont assuré que cette action serait poursuivie en 2002 afin de soustraire tous les enfants-soldats du SPLA (environ 10 000) à l'enfer des conflits. Entre mai et novembre 2001, une campagne analogue* menée au Sierra Leone, a permis de libérer quelque 2900 enfants. De la même façon, le gouvernement de la République du Congo (RDC) s'est engagé, en mai 2002, à démobiliser des milliers d'enfants servant dans son armée. En juillet 2001, des équipes issues de diverses associations ont donc pu organiser des tournées dans les casernes de ce pays pour répertorier le nombre des enfantssoldats et préparer leur réintégration dans la société. **Textes et traités**

Jusqu'ici, les traités internationaux sur les droits des enfants stipulaient qu'un mineur de moins de 15 ans ne pouvait être enrôlé dans un groupe armé étatique. Certains pays occidentaux mobilisent toujours dans leurs armées, et en toute légalité, des jeunes volontaires de moins de 18 ans. Certains d'entre eux sont morts dans des guerres récentes. Mais de nombreuses voix se sont élevées depuis 10 ans pour ramener l'âge minimum de cet enrôlement à 18 ans. En mai 2000, un « Protocole facultatif » à la Convention relative aux droits de l'enfant a été adopté par l'Assemblée générale des Nations unies. Ce texte invite les États à prendre « toutes les mesures possibles dans la pratique pour veiller à ce que les membres de leurs forces armées qui n'ont pas atteint l'âge de 18 ans ne participent pas directement aux hostilités » (Art.1). Fin 2001, 87 pays avaient signé ce protocole et 10 l'avaient ratifié*, ratification qui a permis à ce texte d'entrer en vigueur le 12 février 2002 (...). Dossier écrit par Olivier Piot, Les Clés, n°485, 9/15 mai 2002.

* enrôlé : engagé

* tiré des griffes de : arraché à

* analogue : identique

* ratifié : accepté officiellement

ONG (organisation non gouvernementale) : association privée à but non lucratif, engagée dans des actions de défense de la société civile ou de la nature au niveau national et/ou international.

ONU (organisation des Nations unies) : créée en 1945, elle compte 189 États membres. Son but est de maintenir la paix et la sécurité internationales, de coopérer au développement économique et social de tous les peuples et de veiller au respect des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

Démobilisation : action de rendre à la vie civile (des troupes mobilisées).

1. Ce document a pour but de : ...

- a) dénoncer les horreurs de la guerre. ...
- b) informer sur les actions pour les droits de l'enfant. ...
- c) faire signer un texte pour les droits de l'enfant.

2. Citez :

a) le nom d'une structure qui lutte pour la disparition des enfants soldat

.....

b) trois formes de soutien proposées aux enfants soldats par les ONG.

•.....

•.....

•.....

c) deux moyens d'action utilisés par les associations auprès des pays et des gouvernements.

•.....

•.....

3. Cochez la bonne réponse :

• La mission de juillet 2001 au Congo avait pour objectif : ...

- a) d'identifier et compter les enfants soldats. ...
- b) d'organiser le retour des enfants soldats à la vie civile. ...
- c) les deux.

• Dans certains pays occidentaux, l'enrôlement des moins de 18 ans est : ...

- a) possible.
- b) obligatoire.
- c) interdit.

• Le « Protocole facultatif » propose : ...

- a) d'interdire l'enrôlement avant 18 ans. ...
- b) d'interdire la participation aux combats avant 18 ans. ...

c) les deux.

4. Écrivez l'information demandée :

a) Combien d'enfants sont membres du SPLA ?

b) Quel livre A. Kourouma a-t-il écrit sur le sujet ?

5. Dites si les affirmations suivantes sont vraies ou fausses en cochant la case correspondante et citez les passages du texte qui justifient votre choix.

• Par la coopération, les ONG obtiennent des résultats positifs. ...

Vrai ... Faux

Justification :

• La majorité des pays membres de l'ONU ont signé le protocole facultatif.

... Vrai ... Faux

Justification :

« J'ai même rencontré des élèves heureux »

En brisant le fatum des itinéraires sociaux, en augmentant le temps de la formation, en accroissant l'autonomie des individus, les sociétés modernes ont inventé la jeunesse et celle-ci ne cesse de s'allonger, jusqu'à 25 ans et au-delà. Le plus souvent, on insiste sur les causes négatives de cet allongement : l'errance de petit job en emploi précaire, la difficulté et le stress des études... Et les discours sur la jeunesse, surtout les sérieux, mettent en scène les aspects dramatiques d'une expérience écrasée par les angoisses et les contradictions de la société. Or, la plupart du temps, la jeunesse est heureuse, ni aussi tragique ni aussi banale que ne le dessinent les clichés. La jeunesse moderne est construite comme une double épreuve. D'une part, elle est une conquête d'autonomie, une sortie de la dépendance enfantine, une découverte de soi, de ses goûts, de ses amitiés. D'autre part, elle est un investissement dans le travail scolaire et dans la formation professionnelle, en une longue compétition qui permet d'acquérir progressivement un statut d'adulte. Les sociétés modernes demandent beaucoup aux jeunes ; elles exigent qu'ils soient libres et sérieux, autonomes et prévoyants, originaux et conformes. Parfois, cette épreuve se passe mal, entre autonomie et dépendance, entre succès et échecs. Souvent, elle se passe bien, mais cela ne se voit guère ; la jeunesse heureuse paraît toujours un peu naïve.

Presque tous les jeunes déclarent aimer leur collège ou leur lycée. Dans la plupart des cas, ils désignent moins les cours et les enseignants que l'espace d'une vie ponctuée par les conquêtes progressives d'une liberté nichée dans les interstices de l'organisation scolaire : le temps des amours et des amitiés, celui des premières fois, avec la ronde des mini-bandes, des codes cachés et des fous rires. Au collège et au lycée, on pratique l'art de la conversation, celui de la complicité, des petites passions partagées dans un sentiment de légèreté et d'insouciance puisque rien n'est définitif. (...) Les jeunes sont moins soumis aux impératifs moraux qu'à ceux du succès. On ne leur demande pas d'être vertueux, mais d'être efficaces et de parvenir à une réussite scolaire capable de garantir l'avenir. S'il n'est pas moralement condamnable de vivre une passion amoureuse, mieux vaut qu'elle ne compromette pas la mention au baccalauréat. Le risque est moins celui de la répression familiale et morale qui empêche de vivre que celui du stress, de la peur d'échouer et de trahir les projets d'une famille. Aussi, les jeunes heureux réussissent à « acheter » leur autonomie et leur tranquillité par une réussite au lycée qui ne les dévore pas. C'est cela, être cool, c'est apprendre à mesurer au plus juste ses investissements et ses sacrifices afin de

prolonger le temps de la jeunesse et de ses expériences. Quand cet équilibre est atteint, on peut même s'engager dans l'accomplissement de passions musicales ou sportives et, dans bien des cas, ces passions-là seront un métier puisque, à lui seul, le diplôme ne fait plus toujours la différence. (...)

Pour le reste, il faut aussi permettre aux jeunes de ne plus l'être quand la jeunesse a fait son temps, et il n'y a guère d'autre manière d'être adulte qu'en s'appuyant sur un emploi suffisamment stable pour construire des projets de vie. La jeunesse est heureuse quand elle ne devient pas une contrainte.

François Dubet Le Nouvel Observateur

1. Quel est le but de l'auteur de ce texte ?

- a) Prouver que la jeunesse est le plus bel âge de la vie. ...
- b) Nuancer l'image des jeunes que l'on donne habituellement. ...
- c) Critiquer l'évolution des établissements scolaires.

2. Pour quelles raisons François Dubet dit-il que la jeunesse est une «double épreuve»? Répondez avec vos propres mots sans reprendre les phrases du texte.

.....

.....

3. Selon François Dubet, «la jeunesse ne cesse de s'allonger» (1er paragraphe). Cela signifie que:

- a) les jeunes d'aujourd'hui sont moins responsables et mettent plus de temps à devenir adultes. ...
- b) la période des études et des expériences se prolonge, et l'entrée dans la vie professionnelle est plus tardive. ...
- c) les parents protègent davantage leurs enfants et veulent les garder plus longtemps à la maison.

4. Vrai, faux, on ne sait pas ? Cochez la case correspondante.

	<i>Vrai</i>	<i>Faux</i>	<i>On ne sait pas</i>
Les sociétés modernes sont devenues moins exigeantes envers les jeunes.			
On parle trop des jeunes qui ont des problèmes, et pas assez des autres.			
Pour beaucoup de jeunes, l'établissement scolaire permet de gagner sa liberté et son autonomie.			
Aujourd'hui, plus de la moitié des jeunes trouvent un métier qui correspond à leurs goûts.			

5. Quelle est l'attitude des parents d'aujourd'hui vis-à-vis de leurs enfants?

- a) Ils leur imposent plus de contraintes morales et leur demandent de tout sacrifier à la réussite scolaire. ...
- b) Ils sont tolérants et compréhensifs, à condition que les enfants réussissent leurs études. ...
- c) Ils pensent que les enfants doivent profiter de leur jeunesse sans trop penser à l'avenir.

6. Pour les jeunes d'aujourd'hui, réussir au lycée c'est :

- a) ... un moyen pour affirmer sa personnalité et impressionner leurs parents.
- b) ... un moyen pour quitter la famille plus tôt en entrant rapidement dans la vie active.
- c) ... une condition pour rester libres de faire ce qui les intéresse vraiment.

7. Quelle est la conclusion de ce texte ?

- a) ... La jeunesse est un état d'esprit qu'il faut savoir garder tout au long de la vie.
- b) ... La jeunesse est une période privilégiée à laquelle il faut savoir renoncer un jour. ...
- c) La jeunesse est un rêve qui ne résiste pas aux épreuves de la vie réelle.

Pourquoi y a-t-il si peu de mathématiciennes?

Capacités intellectuelles ou problèmes d'orientation ? Jean-Luc Nothias s'interroge sur les vraies raisons de la faible présence féminine dans cette discipline.

C'est à la fin du XIXe siècle que les scientifiques commencent à s'intéresser, de manière « raisonnée », aux capacités intellectuelles des hommes et des femmes. La conclusion a alors été rapidement et « solidement » établie : le cerveau plus petit des femmes faisait que leurs capacités intellectuelles étaient limitées. Fort heureusement pour tout le monde, on n'en est plus là. Pourtant, il reste, dans le monde de la science, quelques domaines qui semblent réservés aux hommes. C'est le cas des mathématiques.

Ainsi, à la fondation Sciences mathématiques de Paris, il y a moins de 20 % de femmes. Une toute récente étude a tenté de comprendre pourquoi il y avait tellement plus de mathématiciens que de mathématiciennes. En analysant les données recueillies lors des épreuves d'évaluation dans le primaire et le secondaire, on constate qu'il n'y a aujourd'hui pas de différences de performances entre filles et garçons. Les capacités intellectuelles masculines et féminines sont en moyenne les mêmes.

En allant dans le détail, on voit que les filles ont, au début, un petit avantage pour le calcul, avantage qui disparaît par la suite. On ne trouve aucune différence en ce qui concerne la compréhension de concepts abstraits ou dans la résolution de problèmes complexes. Mais une différence apparaît en fin de cursus scolaire, les garçons prenant dans ce dernier domaine un avantage sur les filles. C'est le moment de l'orientation vers les études supérieures. Et, en France, beaucoup moins de filles que de garçons vont choisir la voie des sciences dites « dures », parmi lesquelles les mathématiques. Pourtant, beaucoup de filles s'estiment « bonnes en maths », mais n'ont jamais envisagé d'y faire carrière; un premier indice expliquant peut-être le faible nombre de femmes en mathématiques.

Une «image» très masculine

Comme toujours, l'histoire peut apporter des enseignements intéressants. Y a-t-il, ou y a-t-il eu, des génies féminins des mathématiques ? La réponse est oui. Et pas qu'une. L'une des plus emblématiques est MarieSophie Germain. Née en 1776, elle est l'une des premières mathématiciennes françaises autodidactes. Elle prendra un pseudonyme masculin pour poursuivre ses travaux qui, revisités il y a peu, ont montré qu'elle avait imaginé les prémisses des travaux de Poincaré. Une équation, entre autres, porte son nom. Mais aucune femme n'a encore eu la médaille Fields, l'équivalent du prix Nobel pour les mathématiques. Les maths font-elles peur aux femmes? Interrogées, nombre de mathématiciennes le contestent. Mais des femmes ayant choisi d'autres disciplines scientifiques reconnaissent qu'elles n'ont même pas envisagé cette possibilité.

Les dernières études d'imagerie cérébrale confirment qu'il y aurait bien une différence, non de capacité, mais de « fonctionnement » du cerveau des hommes et des femmes, en fonction de leurs centres d'intérêt. Mais ces recherches sur les différences n'en sont qu'à leurs balbutiements.

Or, il y a aussi, certains le reconnaissent, une sorte de problème d'image des maths. Les mathématiques véhiculent encore une « image » très masculine. Ce n'est de la faute de personne, mais il faudrait « désacraliser » les mathématiques. Mesdemoiselles et mesdames, à vous de jouer !

D'après Le Figaro

1. Quel est le thème principal de ce document?

- a) La sous-représentation féminine dans le domaine des sciences.
- b) La difficulté des femmes scientifiques à être reconnues socialement.
- c) L'inégalité des sexes concernant l'accès aux études scientifiques.

2. Les statistiques sur l'apprentissage montrent que les garçons...

- a) ont des facultés mentales identiques à celles des filles.
- b) sont plus motivés par l'apprentissage des matières scientifiques.
- c) ont un avantage physiologique lié à leur développement.

	Vrai	Faux
3. En fin de scolarité, les garçons ont de meilleurs résultats aux exercices faisant appel à la réflexion.		
Justification:		

4. Quel paradoxe y a-t-il concernant la position des filles par rapport aux mathématiques?

.....

5. Quel phénomène explique en partie que peu de filles choisissent des études scientifiques?

.....

6. Selon l'auteur, pourquoi les mathématiques ont-elles une «image» masculine?

- a) La discipline est encore considérée comme réservée aux hommes.
- b) Le raisonnement mathématique est plus proche de la logique masculine.
- c) La communauté scientifique apprécie peu la présence de femmes.

7. Vrai ou faux ? Cochez la bonne réponse et recopiez la phrase ou la partie du texte qui justifie votre réponse.

		Vrai	Faux	Justification
a	Marie- Sophie Germain est à l'origine d'une théorie scientifique reconnue.			
b	D'après l'auteur, les mathématiciennes craignent de se mesurer aux hommes pour gagner un prix.			

8. Que révèlent les dernières observations sur le cerveau humain ?

.....

9. Que souhaite faire l'auteur?

- a) Dénoncer une discrimination collectivement acceptée.
- b) Corriger un préjugé sur les aptitudes intellectuelles des femmes.
- c) Encourager les femmes à s'impliquer en mathématiques.

Ollie, un sauveteur à quatre pattes

Dressé par Arnaud, son maître-chien, Ollie est capable de retrouver une victime ensevelie sous une avalanche. À 1 an, il est déjà un sauveteur professionnel. Son flair ne le trompe jamais ! 1jour1actu a assisté à son entraînement, dans la station de ski de L'Alpe-d'Huez.

« Cherche... Allez, cherche... Cherche ! » Arnaud Durand, le maître-chien, encourage Ollie. Sous leurs yeux, une avalanche vient de dévaler soudainement la montagne. A-t-elle emporté un skieur sur son passage ? Si oui, où est-il ?

En urgence, Arnaud et Ollie accourent... même s'il ne s'agit, cette fois, que d'un exercice. « Pendant l'hiver, je suis toujours en alerte, surtout les jours de grosses chutes de neige suivies de vent. Ce sont des conditions propices à former des avalanches, explique Arnaud. Prêt à intervenir, je ne m'éloigne jamais de mon chien. Alors, quand Ollie me voit sauter dans ma tenue de secouriste, bleu et orange, il est tout excité. Il comprend tout de suite qu'il va devoir chercher une victime. »

Cœur de sauveteur

Fils d'un pisteur-secouriste de L'Alpe-d'Huez (Isère), Arnaud a grandi en écoutant des récits de secours en montagne, d'avalanches et de victimes héliportées. « J'ai toujours eu envie de suivre la trace de mon père, raconte-t-il. Comme j'adorais les animaux, j'ai naturellement voulu faire du secours avec un chien. » À 2 mois, Ollie, un malinois, se retrouve dans ses bras. « Sur une portée de huit chiots, il a été le seul à venir vers moi. Alors, je l'ai choisi ! Cette race est idéale pour les recherches de victimes d'avalanche. Ces chiens sont très endurants, très adroits et adorent travailler pour les humains. » Le docile Ollie commence alors sa formation de chien d'avalanche. D'abord, il observe Arnaud donner des ordres à Side, son chien de compagnie. « Au pied... assis... couché... » De jour en jour, Ollie l'imité à merveille, obéit au doigt et à l'œil.

Un jouet caché sous la neige

Pendant un an, Ollie s'exerce à devenir un sauveteur. Mais il apprend tout en jouant : « Je lui apprends à chercher son jouet préféré en le cachant sous la neige avec une personne, explique Arnaud. À l'odeur, même si elle est loin et sous 2 mètres de neige, Ollie la retrouve rapidement. Après, pour le récompenser, je joue avec lui. »

Pour entraîner Ollie, un collègue d'Arnaud s'est caché sous la neige. En quelques minutes, Ollie l'a retrouvé ! Tous les jours, à L'Alpe d'Huez, ce chien d'avalanche s'entraîne, apprend à repérer une odeur humaine portée par le vent, puis à creuser là où la victime est ensevelie. « Dès qu'il la trouve, je sors son jouet de ma poche, puis je le récompense en jouant avec lui », précise son maître. Ollie apprend aussi à être transporté par hélicoptère sans avoir peur. À la maison, Ollie a une vie de chien presque normale. Sauf qu'il ne mange que le soir, pour que, pendant la journée, son flair ne soit pas perturbé par d'autres odeurs. Et seul son maître a le droit de le caresser : « J'évite qu'Ollie aille vers les autres pour chercher des caresses. Sinon, il serait moins concentré au moment d'aller travailler. Nous avons confiance l'un dans l'autre, et cette confiance grandit de jour en jour. »

À L'Alpe-d'Huez, Sophie Greuil

As-tu tout compris ? Vérifie-le grâce à ce quiz

- 1. Quelle race de chien est idéale pour le secours en montagne?**
 - a. Les malinois
 - b. Les chihuahuas
 - c. Les bouledogues
- 2. Comment Ollie retrouve-t-il les victimes?**
 - a. En flairant leur odeur
 - b. En écoutant leurs appels
 - c. En creusant des trous dans la neige
- 3. Pourquoi Ollie ne mange que le soir?**
 - a. Pour que la nourriture ne perturbe pas son flair
 - b. Pour gagner du temps pendant la journée
 - c. Parce qu'il est au régime

«On a planté une micro-forêt!»

Début mars, à Toulouse, des élèves de 6e ont planté la première micro-forêt de la ville. *Ijourlactu* était là pour assister à cette expérience ! Mais c'est quoi, une micro-forêt ? Et à quoi ça sert ? Diego, Eulalie et leurs copains t'expliquent tout !

Début mars, une trentaine de collégiens ont affronté la pluie, le vent et le froid pour accomplir leur mission : planter une micro-forêt à Toulouse, près du canal du Midi. Cette opération était organisée par le collectif Micro-forêt de Toulouse.

Mais c'est quoi, une micro-forêt?

Une micro-forêt est un ensemble d'arbres que l'on plante sur une toute petite surface. « Cette forêt est très dense, car on compte environ 3 arbres au mètre carré », explique Grégory Guédon, membre du collectif Micro-forêt. C'est comme si tu plantais 3 ou 4 arbres dans l'espace d'un petit placard ! L'avantage de cette méthode, c'est sa rapidité. En plantant les arbres serrés les uns contre les autres, on les incite à grandir très vite. Et la forêt atteint sa taille adulte en 20 ans seulement, au lieu de 200 ans dans la nature.

Quels arbres y trouve-t-on?

Une micro-forêt se compose uniquement d'espèces locales. Pourquoi ? Parce que ces arbres vont s'adapter beaucoup mieux au climat, au sol et à l'environnement de la ville où ils sont plantés. À Toulouse, par exemple, les élèves ont planté des pousses de chênes, de frênes ou encore de bouleaux. Ce sont des arbres que l'on trouve très souvent en France.

À quoi sert une micro-forêt?

Ce sont des forêts très riches en biodiversité. En ville, elles permettent d'attirer des animaux, de sauvegarder des espèces d'arbres locales, mais aussi d'absorber la pollution. Par exemple, la micro-forêt plantée par les collégiens se trouve à côté du périphérique toulousain. Une partie du CO₂ rejeté par les voitures pourra être capté par les arbres. Bonne nouvelle!

On a demandé à trois élèves ce qu'ils avaient pensé de la plantation de la micro-forêt.

Amazir, 10 ans : « Je trouve ça super de planter des arbres. Comme il y a une grande route à côté, cette micro-forêt pourra servir de mur naturel contre le bruit des voitures. Grâce aux arbres, le CO₂ va être absorbé, et ça va rejeter de l'oxygène. J'ai l'habitude de jardiner avec mon père. C'était vraiment bien de planter des arbres aujourd'hui et ça me donne envie de continuer ! »

Diego, 11 ans: « C'était une bonne expérience, ça m'a donné envie de me mettre au jardinage et de planter encore plein de micro-forêts. J'aime bien le contact avec la nature. Grâce à cette microforêt, il y aura plus d'animaux et on pourra passer devant pour voir à quelle vitesse vont pousser nos arbres. »

Eulalie, 11 ans: « C'est une super bonne idée de planter des micro-forêts en centre-ville! On sait que les arbres aspirent beaucoup de CO₂. Grâce à eux, on aura moins de pollution en ville et on pourra respirer un air plus frais».

Camélia Balistrou

As-tu tout compris? Vérifie-le grâce à ce quiz!

1. Pour faire une microforêt, il faut planter les arbres...

- a. Très serrés
- b. Très espacés
- c. Au rythme de un par an

2. Les micro-forêts se composent...

- a. D'espèces d'arbres locales
- b. D'espèces d'arbres exotiques
- c. D'un mélange d'espèces locales et exotiques

3. Combien de temps met une micro-forêt pour devenir adulte?

- a. 20 ans
- b. 5 ans

- c. 200 ans
- 4. À quoi sert une microforêt?**
 - a. À attirer des animaux
 - b. À absorber la pollution
 - c. Les deux

Royaume-Uni : le prince Harry et sa femme veulent leur liberté

Le prince Harry et sa femme Meghan font l'actu au Royaume-Uni : le 8 janvier, ils ont annoncé vouloir se mettre en retrait de la famille royale. Une nouvelle qui fait scandale chez les Britanniques !

Qui sont Harry et Meghan?

Le prince Harry est l'un des petits-fils de la reine d'Angleterre. En 2018, il a épousé Meghan Markle, une actrice américaine. Ensemble, ils ont un fils, Archie, né le 6 mai 2019. Harry et Meghan, comme tous les membres de la famille royale, sont observés de près par les Britanniques, qui suivent leur actualité dans les médias.

Que s'est-il passé?

Le 8 janvier, Harry et Meghan ont publié un texte sur leur site Internet. Ils annoncent vouloir renoncer à leur rôle auprès de la famille royale. Cela veut dire, par exemple, qu'ils ne participeront plus à toutes les cérémonies officielles, et qu'ils auront leurs propres activités. Ainsi, Harry et Meghan veulent créer une grande association de défense de l'environnement et des droits humains. Ils veulent aussi, désormais, partager leur temps entre le Royaume-Uni et l'Amérique du Nord, où est née Meghan.

Pourquoi cette nouvelle choque-t-elle les Britanniques?

Voir un prince prendre ses distances avec la reine, et envisager de ne pas vivre tout le temps au Royaume-Uni, c'est du jamais-vu ! Car la famille royale symbolise l'unité du pays. La population y est très attachée, comme si cette famille était un trésor national, qu'il ne fallait pas disperser. Pour de nombreux Britanniques, la décision de Harry ressemble donc à une trahison. Quant à Meghan, considérée comme une étrangère, elle est très critiquée, elle aussi. Cette affaire occupe tellement les médias qu'elle a presque éclipsé une autre nouvelle très importante pour le pays : le vote du Brexit, qui a (enfin) eu lieu, après 3 ans de discussions !

Émilie Leturcq

As-tu tout compris? Vérifie-le grâce à ce quiz!

- 1. Qui est Harry par rapport à la reine d'Angleterre?**
 - a. Son petit-fils
 - b. Son neveu
 - c. Son arrière-petit-fils
- 2. Que veulent Harry et Meghan?**
 - a. S'éloigner de la famille royale
 - b. Se rapprocher de la famille royale
 - c. Quitter la famille royale
- 3. D'où est originaire Meghan?**
 - a. Des États-Unis
 - b. D'Afrique du Sud
 - c. D'Irlande
- 4. Au Royaume-Uni, la famille royale symbolise...**
 - a. L'unité du pays
 - b. La richesse du pays
 - c. Le lien avec l'Europe
- 5. Quelle actu importante a été éclipsée par cette affaire?**

- a. Le vote du Brexit
- b. La naissance d'un bébé dans la famille royale
- c. L'élection de Boris Johnson

НІМЕЦЬКА МОВА

„Umwelthauptstadt“ Freiburg hat Spitzenwerte

Durch eine integrierte Stadt- und Verkehrsplanung hat es Freiburg geschafft, den Autoverkehr auf die Verkehrsmittel Öffentlicher Personennahverkehr (ÖPNV), Fahrrad- und Fußverkehr zu verlagern und den nicht verlagerbaren Autoverkehr so Umwelt- und stadtverträglich wie möglich abzuwickeln. Wichtige Bausteine dieser Verkehrspolitik sind der Ausbau des ÖPNV, die Komplettierung des Radverkehrsnetzes, die Bündelung des Autoverkehrs auf stadtverträgliche Trassen, die Verkehrsberuhigung der Wohngebiete und die Beschränkung des Parkraumangebots. Heute sind nur noch rund 32 Prozent der Freiburger Verkehrsteilnehmer im Auto unterwegs, 1982 waren es noch 38 Prozent. Hingegen fahren in Bussen und Bahnen 18 Prozent (1982: 11 Prozent) und mit dem Fahrrad gar 26 Prozent (1982: 15 Prozent). Das sind Werte, die Freiburg zum „leuchtenden Vorbild in Deutschland machen“, sagte Reinhold Baier, Verkehrsplaner aus Aachen, der Verkehrsentwicklungspläne für 40 Städte erarbeitet hat. Dass hier etwas Besonderes gelungen ist in einem Sektor, der sonst weltweit von einer ständigen Zunahme des umweltbelastenden Autoverkehrs gekennzeichnet ist, zeigen auch zunehmende Touristen- und Einwohnerzahlen.

1. Städte wie z.B. Freiburg tun etwas

- A für den Regenwald.
- B für den Umweltschutz.
- C für den Verkehr.

2. Die Freiburger Verkehrspolitik hat

- A endlich Radwege gebaut.
- B die Parkplätze in der Innenstadt komplett abgebaut.
- C die Verkehrsberuhigung der Wohngebiete vorangetrieben.

3. Die meisten Freiburger

- A fahren mit dem Bus.
- B nehmen auch heute noch das Auto.
- C fahren mit dem Rad.

4. Aber immerhin ist der Anteil der Verkehrsteilnehmer,

- A die mit dem Rad fahren, um rund 15 Prozent gestiegen.
- B die mit dem Bus fahren, um rund 18 Prozent gestiegen.
- C die mit dem Auto fahren, um rund 6 Prozent gefallen.

5. Das sind Werte, die

- A Freiburg für Bewohner und Touristen zunehmend attraktiv machen.
- B in Verkehrsentwicklungspläne für andere Städte aufgenommen werden.
- C Freiburg zur Umwelthauptstadt in Europa machen.

Online-Spiel als Lebensinhalt?

Langeweile in der freien Zeit? Kein Problem: Für viele junge Menschen sind Online-Computerspiele das Mittel der Wahl für die Freizeitgestaltung. Im Rahmen einer Studie über Videospiele gaben 60% der Befragten 13- bis 15-Jährigen an, mehr als 30 Stunden wöchentlich im Internet zu spielen. Doch dachte man bisher, dass es hauptsächlich Jugendliche sind, die Online-Spiele lieben, stellte sich nun heraus, dass auch immer mehr

über 30-Jährige stundenlang am PC sitzen und spielen. Über 30% dieser Gruppe verbringen sogar mehr als vier Stunden pro Tag damit, obwohl die meisten berufstätig sind.

Die Studie ergab zudem, dass auch die Anzahl weiblicher Dauerzockerinnen zunimmt. 80% der befragten Frauen spielen mehr als drei Stunden am Tag, 10% sogar über zehn Stunden täglich. Vier von fünf Befragten sind Mitglieder von Zusammenschlüssen wie Clans oder Gilden, die ihre Spielstrategien gemeinsam verfolgen. Und jede Dritte betreibt die Online-Spiele wettkampfmäßig, indem sie in die Liga gegen andere Spieler eintritt. Schon allein daraus und natürlich auch aus der hohen Anzahl von Spielern sowie dem ungeheuren Zeitaufwand sieht man, wie erheblich die Suchtgefahr ist, die solche Spiele mit sich bringen können.

Bei vielen Spielern, die in eine solche virtuelle Gemeinschaft eintreten, beherrscht diese nach und nach ihr ganzes Denken und Fühlen und die reale Welt verliert dadurch immer mehr an Bedeutung. Dies kann so weit gehen, dass sie ihren Tagesablauf total dem Spielen unterordnen. Besonders gefährlich wird es natürlich, wenn es sich dabei auch noch um aggressive oder gar gewalttätige Spiele handelt.

Deshalb werden von vielen Seiten Verbote solcher Spiele gefordert. Dem halten betroffene Eltern und Pädagogen jedoch entgegen, dass ein Verbot nichts bringe. Es sei wichtig, den Jugendlichen andere attraktive Freizeitangebote zu machen. Verbote würden die Sache nur umso interessanter machen, außerdem hätten Online-Spiele ja auch positive Effekte, indem sie z.B. wie bei den sogenannten Lan-Partys, bei denen sich Jugendliche mit ihren PCs vernetzen und Online-Spiele machen, den Gemeinschaftssinn stärken.

„Computerspiele sind in einer unglaublichen Art und Weise differenziert geworden, in einer Komplexität, dagegen ist jedes Schachspiel langweilig und dumm“, meinte Horx, Vater des Zukunftsinstituts in Kelkhem am Taunus in einem Gespräch in Frankfurt. Viele glaubten zu Unrecht, Lesen sei dem Spielen am Computer überlegen. „Da wird Kulturdünkel aufrechterhalten. Man möchte immer die alten Kulturtechniken behalten und deshalb definiert man alle neuen erstmal negativ.“ Das umstrittene Computerspiel „World of Warcraft“ zum Beispiel werde weltweit von sieben Millionen Menschen, darunter rund einer halben Million in Deutschland, gespielt. Dabei ließen sich „Kooperation, Kampf, Konkurrenz, strategisches und taktisches Denken“ lernen. So wie viele Menschen heute Computerspiele für gefährlich hielten, habe das Lesen von Romanen im 16. bis 18. Jahrhundert als dekadant gegolten. „Zu Beginn der Kinofilme hat man ebenfalls behauptet, die Menschen verschwänden in Scheinwelten und könnten danach mit der Wirklichkeit nicht umgehen.“ „Die Bedenkenträger sind vor allem die Medien. Und dann gibt es immer eine Menge von Leuten, die ihre alten Privilegien gegen die „Newcomer“ verteidigen wollen. Das ist eine unselige Tradition von der Kirche bis heute“, sagt Horx. „Die Kirche hat ebenfalls versucht, Kulturtechniken zu dominieren – die Leute sollten Latein lesen und die Bibel studieren, alles andere galt als abwegig. Dabei entwickeln sich neue Medien immer durch eine Art Verdauungsprozess. Es kommt eine neue Technologie auf, man experimentiert damit und dann lernen Menschen langsam, sinnvoll damit umzugehen.“

	R	F
1. Viele junge Menschen spielen in ihrer Freizeit Computerspiele.		
2. Es gab eine Untersuchung, an der 60% Jugendliche teilnahmen.		
3. Es gibt auch Frauen, die mehr als zehn Stunden pro Tag spielen.		

4. Viele Spieler leben in virtuellen Wohngemeinschaften.		
5. Sie verlieren auf Anhieb den Bezug zur Realität.		
6. Betroffene Eltern und Pädagogen halten nichts vom Verbot dieser Beschäftigung.		
7. Horx findet Schachspielen langweilig.		
8. Das Spielen am Computer ist in einer gewissen Weise vergleichbar mit dem Lesen von Romanen früher.		
9. Laut Horx melden besonders die Medien Bedenken an.		
10. Horx meint, es sei für alle Menschen sinnvoll, mit neuen Technologien umzugehen.		

Europäischer Freiwilligendienst. Soziales Engagement im Ausland.

„Das Abi rückte immer näher, aber ich wusste nicht, was ich nach der Schule machen sollte. Ich wollte etwas Sinnvolles tun – für mich und für andere, am liebsten im Ausland. Aber mir fehlte das Geld für einen Auslandsaufenthalt“, sagte die inzwischen 20-jährige Pädagogikstudentin Nina Wille. Sie wandte sich an den Europäischen Freiwilligen Dienst (EFD), der von der Europäischen Union gefördert wird. Der EFD unterstützt finanziell schwache oder körperlich beeinträchtigte Jugendliche, die anders nicht die Chance hätten, längere Zeit im Ausland zu leben. Er ermöglicht es jungen Leuten zwischen 16 bis 30 Jahren, zwischen 6 und 12 Monaten in einem anderen (europäischen oder außereuropäischen) Land zu arbeiten. Die Jugendlichen übernehmen gemeinnützige Tätigkeiten in den Bereichen Soziales, Jugend, Umwelt oder Kultur. Die Arbeit ist ehrenamtlich, dafür werden Verpflegung und Unterkunft gestellt und die Jugendlichen erhalten ein monatliches Taschengeld. Sie sollen so die Gelegenheit bekommen, Kompetenzen zu entwickeln, die eine aktive Beteiligung am gesellschaftlichen Leben und am Aufbau eines neuen Europas ermöglichen. Die Teilnahme an Seminaren (vor, während und nach dem Freiwilligendienst) und an einem Sprachkurs sowie die Betreuung durch einen Tutor sind allerdings Pflicht.

„Das passende Projekt fand ich dann in Polen. In Warschau sollte ich in einer Behinderteinrichtung arbeiten. Dabei wollte ich wegen der Sprache viel lieber nach England“, erklärt Nina. Aber sie war offen für Neues und hat sie sich dann doch für Polen entschieden. Nach einem guten Start im Gastland kam aber schnell die Ernüchterung. Das Leben im Ausland sei eben nicht mit dem Urlaub vergleichbar. Man müsse sich im Alltag zurechtfinden und auch Schwierigkeiten überwinden, weiß Nina heute. Auch sie hatte Probleme, nicht nur mit dem Pauken der Sprache, sondern auch bei der Arbeit mit den Behinderten, die sie stark belastete. Mehrfach dachte sie ans Aufgeben, doch sie hielt durch und ist heute froh darüber. Ihre Erfahrungen mit dem EFD möchte sie nicht missen. „Ich bin selbstständiger, innerlich stärker und offener geworden. Am Ende habe ich Warschau wirklich lieben gelernt!“, betont die 20-Jährige. Immer wenn sie von Polen mit seiner reichen Kultur und den herzlichen Menschen spricht, bekommt sie auch heute noch glänzende Augen.

1. Nina Wille wollte im Ausland

- A Geld verdienen.
- B ein Praktikum machen.
- C ehrenamtlich arbeiten.

2. Der EFD fördert

- A benachteiligte Jugendliche.
- B ausschließlich Behinderte.
- C Bürger, die im Ausland arbeiten wollen.

3. Die jungen Leute müssen

- A Abitur haben.
- B 12 Monate im Ausland studieren.
- C mindestens 16 Jahre alt sein.

4. Der EFD verlangt von den Jugendlichen

- A gute Sprachkenntnisse.
- B die Teilnahme an Vorbereitungskursen.
- C politisches Engagement.

5. Die Pädagogikstudentin

- A hat vorwiegend schlechte Erfahrungen in ihrem Gastland gemacht.
- B sich durch Ihren Aufenthalt in Polen persönlich weiterentwickelt.
- C vermisst ihre Zeit in Warschau sehr.

Wer ist schneller?

„Höher, schneller, weiter“ - was mit dem bescheideneren Grundsatz „Dabei sein ist alles“ um die Geltung als olympisches Motto konkurriert, kann der Mensch sicher nicht exklusiv beanspruchen. Auch im Tierreich gilt der Grundsatz der Rivalität der Individuen. Der Spruch war schon in der Antike verbreitet (auch wenn es hier nicht „weiter“ hieß, sondern „stärker“). Die Weisheit, die bloße Teilnahme wertzuschätzen, wird allgemein dem Begründer der olympischen Spiele der Neuzeit, Pierre de Coubertin, zugeschrieben, obwohl der sie so nie formuliert hat. Sein Hinweis, es komme auf die Teilnahme an, nicht aufs Gewinnen, sollte lediglich einen Streit schlichten, der bei den Spielen in London im Jahre 1908 zwischen Athleten um den unklaren Ausgang eines 400-Meter-Laufs ausgebrochen war.

Der Mensch jedenfalls, dessen Stärke eher im Allroundbereich liegt, könnte mit den „tierischen“ Meisterleistungen in bestimmten einzelnen Bereichen ohnehin kaum mithalten. Diesen grundsätzlichen Unterschied bemerkte auch bereits der deutsche Dichter Johann Gottfried Herder (1744-1803), der in seiner „Abhandlung über den Ursprung der Sprache“ festhielt, dass der Mensch „den Tieren an Stärke und Sicherheit des Instinkts weit nachstehe“. Solches gilt auch für sportliche Leistungen. In kaum einer Disziplin wäre der Mensch dem Tier gegenüber konkurrenzfähig, weil er nicht so einseitig spezialisiert ist.

Nehmen wir das Thema Schnelligkeit. Über die kürzeste Distanz, für die offizielle Weltrekorde registriert werden, über 100 Meter, stehen für Weltrekordhalter Usain Bolt 9,58 Sekunden zu Buche. Der Jamaikaner kam so auf 37,58 Stundenkilometer im Schnitt, sein Spitzenwert lag bei etwa 44 km/h. Er erreichte, gemessen an der Konkurrenz, sowohl höhere Durchschnittsgeschwindigkeiten über die 100-Meter-Strecke als auch über die 200-Meter-Distanz.

Für das schnellste Tier nicht ernst zu nehmende Werte. Ein Gepard bringt es auf 101 Stundenkilometer. In der freien Wildbahn wäre ein Sprinter ihm also hoffnungslos unterlegen. Für die Raubkatze vergeht die Zeit beim Laufen dabei sozusagen wie im Flug, denn sie beschreibt Flugbahnen, die in der Summe ein ebenso großes Zeitintervall umfassen wie die Phasen mit Bodenkontakt. Darum ist er dermaßen schnell. Die Krallen erhöhen dann noch die Bodenhaftung und machen das Tier noch ein bisschen schneller. Der Haken daran ist, dass der Körper des Tieres bei derartigen Höchstleistungen so stark überhitzt, dass es sich nach einem Sprint eine etwa zwanzigminütige Auszeit nehmen muss, um nicht in Lebensgefahr zu geraten. Mehr Stehvermögen hat da schon der Gabelbock: Durch eine stark

vermehrte Sauerstoffaufnahme kann er ein Tempo von über 50 Kilometern pro Stunde immerhin einige Kilometer lang durchhalten.

Auch Raubvögel, wie etwa die Wanderfalken, sind ziemlich ausdauernde Jäger. In der Luft sind freilich noch ganz andere Geschwindigkeiten möglich. Ein Wanderfalke im Sturzflug knackt die Marke von 200 km/h. Und in dieser Disziplin kann der Mensch mangels entsprechender Fähigkeiten bekanntlich nicht einmal antreten.

Das wäre dann immerhin noch im Wasser der Fall. Im nassen Element lässt der Fächerfisch trotz des größeren Strömungswiderstandes mit 109 km/h sogar noch den Geparden hinter sich. Dagegen sind die 20,91 Sekunden des Brasilianers Cesar Cielo über 50 m Freistil das, was man als einen netten Versuch bezeichnen könnte, der Abstand zur Konkurrenz fällt jedenfalls deutlicher aus als an Land.

Seine Stärke kann der Mensch erst ausspielen, wenn es darum geht, sich Hilfsmittel zu ersinnen und so über sich hinauszuwachsen. Bleibt er allein auf seinen Körper angewiesen, hat er mit „schneller, höher, weiter“ wenig Chancen. In einem potenziellen Wettkampf gegen die Tierwelt heißt es für den Menschen also eher: „Dabei sein ist alles!“

		richtig	falsch	Der Text sagt dazu nichts.
		A	B	C
1	Pierre de Coubertin machte den Grundsatz „Dabeisein ist alles“ zum Motto der olympischen Spiele der Neuzeit.			
2	Schon der Dichter Herder verglich menschliche und tierische Anlagen miteinander.			
3	Usain Bold erreichte über 100 m eine höhere durchschnittliche Geschwindigkeit als über 200 m.			
4	Der Gepard ist vor allem so schnell, weil er durch verbesserten Bodenkontakt die Phasen in der Luft verkürzt.			
5	Das schnellste Landtier kann beim Laufen keine besondere Ausdauerleistung vollbringen.			
6	Ein Wanderfalke kann hohe Geschwindigkeiten lange fliegen, da er viel Sauerstoff aufnimmt.			
7	Der Mensch ist beim Schwimmen dem schnellsten Tier noch stärker unterlegen als beim Laufen.			
8	Der Gabelbock ist viel schneller als ein Gepard.			
9	Die Raubvögel haben eine relativ große Ausdauer.			
10	Der Mensch hat sehr gute Chancen mit seinem Körper den potenziellen Wettkampf gegen die Tierwelt zu gewinnen.			

Die fantastische Musikwelt

Die Vorlieben sind, was sie betrifft, sehr verschieden, sodass bei Jugendlichen beispielsweise die Identität ganzer Gruppen davon geprägt wird. Ihrer Wirkung entziehen jedenfalls kann sich der Mensch nicht: Musik ist eine Sprache, die wohl jede und jeder versteht. Und ihre Pflege ist für Kultur und Erziehung bedeutsam.

Dies beginnt bereits während der Schwangerschaft. Denn das Ohr ist das erste fertig ausgebildete Sinnesorgan. Ab Mitte des vierten Monats nimmt das Kind die Außenwelt also primär akustisch wahr. Kaum verwunderlich, dass das Kind dabei auf ruhige, melodische klassische Musik eher mit Wohlgefallen, auf laute Rockmusik hingegen nervös reagiert. Dauernde Geräuschkulissen, denen sich das Kind ja nicht entziehen kann, stellen zudem einen belastenden Stressfaktor dar. Musikpädagoge Prof. Dr. Wilfried Waneger hat in Zusammenarbeit mit Medizinern solcherlei Zusammenhänge untersucht. Trotz der dabei festgestellten Vorteile der Klassik rät er Eltern allerdings, sich damit keinen Zwang anzutun, wenn man keine klassische Musik mag: „Macht die Musik den Eltern Freude, überträgt sich dieses Gefühl auch auf die Kinder.“ Man darf also wohl auch annehmen, dass für eigens komponierte „Schwangerschaftsmusik“, mit der die Musikindustrie wirbt, keine Notwendigkeit besteht. Der Wirkung der Musik auf das Kind sollte man sich aber schon bewusst sein.

Demgegenüber ist es alarmierend festzustellen, welche untergeordnete Rolle Musik offenbar in Kindergärten zu spielen droht. Entgegen den Ergebnissen vieler Studien, die ihren förderlichen Einfluss auf Kreativität, soziale und kulturelle Kompetenzen weit über rein musische Fähigkeiten hinaus belegen, dokumentieren Umfragen, dass der Mangel an Personal und entsprechender Ausbildung desselben vielerorts nicht nur einen Ausbau musikalischer Frühförderung verhindert, sondern gar zu einem Rückgang geführt hat. Auch wenn Kinder schon ganz von selbst die ihnen angeborne Musikalität zum Ausdruck zu bringen vermögen, bedürfen sie doch auch anregender Impulse von außen, also von Erwachsenen, um ihre musikalische Sprache entwickeln und differenzieren zu können. Klangexperimente, Rollenspiele mit Gesang oder selbst ausgedachte Lieder sind in dieser Entwicklungsphase von Bedeutung. Leitlinie muss es sein, Musik fest im Alltag zu integrieren und sie an bestimmten Punkten zu einem regelmäßig wiederkehrenden Bestandteil des Tagesablaufs der Kleinen werden zu lassen.

Im schulischen Bereich werden die musischen Anlagen weiter entfaltet. An einigen Schulen bestehen sogar besondere Angebote, wie etwa an Grundschulen mit musikalischem Schwerpunkt oder Musikgymnasien. An Letzteren werden für alle Klassen bereits von Anfang an Fächer wie Gehörbildung, Musiktheorie oder Komposition obligatorisch unterrichtet. Außerdem lernt jeder Schüler wenigstens zwei Instrumente, darunter Klavier. Manche dieser Gymnasien kooperieren mit Musikhochschulen. Auf diese Weise erhalten besonders begabte Schülerinnen und Schüler sogar Stunden bei Musikprofessoren.

Aber auch an Gymnasien herkömmlicher Prägung sollte Musik eine prägende Rolle im Unterricht und als Bereicherung des Schullebens spielen. Das hängt zum einen mit dem Status des Faches zusammen. In Bayern etwa war Musik bis vor Kurzem noch nicht für die Versetzung in eine höhere Jahrgangsstufe relevant. Dies brachte nicht selten eine gewisse Geringschätzung seitens der Schüler mit sich, der nun abgeholfen wurde. Damit konnte auch einer langjährigen Forderung des bayerischen Lehrerverbandes nach entsprechender Stärkung des Faches Musik endlich Rechnung getragen werden. Zum anderen sind Angebotsvielfalt und Attraktivität entscheidend, also etwa Instrumentalensembles wie Chöre und Bigbands sowie Chöre mit schuleigenen Aufführungen.

Solcherlei Förderung tut auch not, insbesondere hinsichtlich klassischer Musik. Denn gehörte der Besuch klassischer Konzerte in Philharmonien, Kirchen und Opernhäusern im

Bildungsbürgertum traditionell zum guten Ton, scheint die Klassik heutzutage ernstlich bedroht. Nicht zuletzt lebt dieser Zweig der Kultur mehr denn je von Subventionen aus öffentlichen Kassen. Umso wichtiger wäre die Vermittlungsfunktion der Schule. Nur jeder fünfte Grundschullehrer ist aber entsprechend ausgebildet, an Gymnasien fällt bis zu einem Drittel des Musikunterrichts aus. Wen wundert es da, wenn Klassik-Konzerte zu überaltern drohen? Einfallsreich sind allenfalls die Bemühungen der Musikindustrie, Jugendlichen über entsprechend altersgemäß zusammengestellte CD- und DVD-Angebote klassische Musik näherzubringen.

Man könnte argumentieren, Klassik erfordere eine andere Art Hörer als Popmusik, da man, um sie genießen zu können, Wissen und Erfahrung mitbringen müsse. Schließlich erschöpfen sich klassische Werke nicht in kurzen Stücken mit starker Prägung durch den Rhythmus wie Popmusik. Das Argument ist jedoch, so hebt auch Musikpädagoge Waneger hervor, spekulativ und in gewisser Weise sogar elitär. Von solcherlei Elitedenken werde die Klassik sich lösen müssen, wolle sie im Überlebenskampf bestehen. Zumal Jugendliche, gibt er zu bedenken, wenn sie solch ein Bild vom typischen Klassik-Hörer sähen und übernähmen, eher abgeschreckt als ermutigt würden, da es für sie musikalisch nach wie vor von entscheidender Bedeutung sei, wohin sich die Mehrheit der Altersgenossen und Freunde bewege.

Und so liegt die Branche voll im Trend, wenn sie zumal junge Künstlerinnen und Künstler wie Stars präsentiert. Stars der Klassik freilich, die keine Berührungspunkte dem Popgenre gegenüber haben, um Klassik näherzubringen, sind im Gegenteil oft genug als Grenzgänger unterwegs. Mithin verschwimmen die Grenzen der beiden Genres. Diese Künstler sollen auch andere Eigenschaften mitbringen, die durchaus marktträchtig sind, sei es in puncto Aussehen, Lebensführung oder Medientauglichkeit. Letzten Endes, mag sich auch manch Verfechter eines konservativen Klassikbildes abwenden, eine Strategie, die der Realität Rechnung zu tragen sucht. Ob sie aufgeht, ist selbstverständlich eine andere Frage. In jedem Fall aber dürfte unstrittig sein, dass Musikgenuss und musikalische Kompetenz Kinder und Jugendlicher gefördert werden sollten. Schließlich ist Musik eine Sprache, die alle verstehen - über die Generationen hinweg.

Jetzt kreuzen Sie die richtige Lösung an:

1. Wie der Musikpädagoge Wilfried Waneger ausführt,

- A stellen Geräusche nach einer Zeit eine Belastung für das Kind dar.
- B ist klassische Musik besonders gut für Ungeborene geeignet.
- C muss keine besondere „Schwangerschaftsmusik“ eingesetzt werden.

2. Die musikalische Frühförderung in Kindergärten

- A wird Umfragen zufolge nur wenig ausgebaut.
- B bedarf auch anregender Impulse von außen.
- C soll sich dem Rhythmus des Tages anpassen.

3. Schülerinnen und Schüler eines Musikgymnasiums

- A werden später von den Musikhochschulen unterstützt.
- B können auch Komposition oder Musiktheorie wählen.
- C lernen neben Klavier mindestens ein weiteres Instrument.

4. Klassische Musik sollte laut Verfasser

- A aus öffentlichen Kassen finanziell unterstützt werden.
- B von gut ausgebildeten Lehrern vermittelt werden.
- C auf für Jugendliche gestalteten CDs angeboten werden.

5. Musikpädagoge Waneger geht davon aus, dass

- A der Musikgeschmack junger Hörer von Gleichaltrigen abhängt.
- B Jugendliche von Klassik eher abgeschreckt als ermutigt werden.
- C Hörer klassischer Musik zum Genuss Wissen und Erfahrung brauchen.

Praktika für Studierende

Sie suchen für Ihre Mitstudierenden ein passendes Praktikum. Schreiben Sie den Buchstaben für das am ehesten passende Praktikum in das Kästchen rechts. Jedes Praktikum kann nur einmal gewählt werden. Es gibt nicht für jede Person ein geeignetes Praktikum. Gibt es für eine Person kein Praktikum, schreiben Sie **0**. Der Text aus dem Beispiel kann nicht mehr gewählt werden.

Sie suchen ein Praktikum für ...

(01) ... eine Studentin, die sich für Umfrage- und Interviewtechniken interessiert *Lösung A*
(02) ... einen Studenten, der in der Produktwerbung ein Praktikum machen möchte *Lösung 0*

- 1) einen Mitstudenten, der großes Talent im Organisieren hat.
- 2) einen Ökologiestudenten, der bei der Lösung von Umweltproblemen mitmachen will.
- 3) eine Studentin, die das Sozialverhalten von Jugendlichen erforschen will.
- 4) einen Studenten, der sich für die Akzeptanz öffentlicher Verkehrsmittel interessiert.
- 5) eine Jurastudentin, die sich für die Einhaltung von Umweltschutzgesetzen interessiert.
- 6) eine Studentin, die sich für die Verbreitung und Akzeptanz von Medien interessiert.
- 7) einen Studenten, der sich für die Geschichte des Bankwesens in Deutschland interessiert.
- 8) einen Jurastudenten, der sich für das Medienrecht in Europa interessiert.
- 9) einen Studenten der Wirtschaftswissenschaften, der Berufserfahrungen in einer Bank machen möchte.
- 10) eine Studentin, die Informationen über umweltschonende Transportsysteme zusammentragen möchte.

Praktika für Studierende

A

Das *Institut für Marketing und Produktforschung* sucht für den Bereich Marktforschung drei Praktikantinnen für mindestens zwei Monate. Die Aufgabe besteht darin, das Konsumverhalten in verschiedenen Altersgruppen durch gezielte Kundenbefragung zu erforschen. Das Praktikum umfasst auch die Auswertung der Ergebnisse. Freundliches Auftreten ist Voraussetzung.

B

Finanzdienstleistung hat Zukunft. Die *Praktikumsbörse „Marktplatz“* bringt Studierende und Unternehmen aus dem Bereich Finanzdienstleistung zusammen. Wer im Rahmen seines Wirtschaftsstudiums ein Praktikum machen muss und sich dabei auf Finanz- und Bankwesen spezialisieren möchte, sollte sich mit uns in Verbindung setzen. Wir beraten Sie kostenlos.

C

Das *Institut für Klima, Umwelt und Energie* sucht für drei Monate einen Praktikanten oder eine Praktikantin zur Unterstützung bei der Organisation einer internationalen Konferenz mit dem Thema „Freizeitverkehr und Freizeitverhalten - Tourismuskonzepte der Zukunft“. Die Bewerberin bzw. der Bewerber sollte kommunikativ sein und auch in Stresssituationen nicht die gute Laune verlieren.

D

Das *Institut für Klima, Umwelt und Energie* erarbeitet im Rahmen eines Forschungsprojekts umweltverträgliche Verkehrssysteme. Zur Unterstützung werden interessierte Studierende gesucht, die Literatur und Daten in diesem Bereich sammeln und auswerten.

E

Das *Institut Politik für Europa* sucht dringend Praktikantinnen aus den Bereichen Wirtschafts-, Politik- oder Umweltwissenschaften. Die Praktikantinnen arbeiten bei Forschungsprojekten mit, die Maßnahmen zur Beseitigung von Umweltschäden untersuchen. Ziel ist es, offizielle Institutionen wie z. B. Ministerien bei politischen Entscheidungen und bei der Gesetzgebung zu unterstützen. Gute Englisch- und Französischkenntnisse sind Voraussetzung.

F

Wie zufrieden sind die Fahrgäste mit Bus und Bahn? Dieser Frage geht das *Socialdata Institut für Verkehrs- und Infrastrukturforschung* nach. Zur Unterstützung bei der Befragung von Fahrgästen wird eine Praktikantin oder ein Praktikant für zwei Monate gesucht. Interessierte sollten das Grundstudium beendet haben und freundlich sowie kontaktfreudig sein.

G

Die *Gesellschaft für Marketing und Medienforschung* bietet Studierenden unterschiedlicher Fachrichtungen 3- bis 6-monatige Praktika. Die Aufgabe besteht darin, Daten zur Nutzung von Medien bei Jugendlichen zu erheben und auszuwerten. Im Zentrum steht hierbei die Frage, wie die Jugendlichen die Qualität unterschiedlicher Medien einschätzen.

H

Die *Europäische Information- und Verlagsgesellschaft* sucht Studierende der Rechtswissenschaften für ein sechsmonatiges Praktikum zur Mitarbeit bei einem Projekt. Ziel ist es zu dokumentieren, ob und wie genau die Chemieindustrie in Europa den europäischen Richtlinien zum Umweltschutz Folge leistet. Die Tätigkeit besteht vor allem in der Auswertung von Informationen. Voraussetzung: Englisch- und Französischkenntnisse.

Vogelzug

Wenn es im Winter kalt wird, machen manche Menschen gern Urlaub im warmen Süden. Ähnlich sieht es bei den Vögeln aus. Auch sie fliegen im Winter nach Süden, weil sie hier zu wenig Nahrung - wie zum Beispiel Insekten - finden, wenn es kalt wird. Wenn man denkt, dann könnten sie doch gleich da bleiben, irrt man sich: Im Süden ist für so viele Vögel nämlich auf Dauer zu wenig Platz. Weil es auf der Erde immer wärmer wird, gibt es mittlerweile aber auch Vogelarten, die gar nicht ziehen oder sogar nach Norden wandern. Dort finden sie in den großen Städten Nahrung.

Ist die Wärme auch eine ausreichende Hilfe für die Tiere, ihren Weg zu finden? Das würde nicht genügen. Manche Vögel haben im Auge ein Organ, mit dem sie das Magnetfeld der Erde erkennen können. Andere achten auf die Sterne oder die Sonne - oder sogar auf beleuchtete Städte oder Autobahnen. Die Reise ist für die Vögel sehr anstrengend. Die Tiere haben kaum eine Möglichkeit, genug Pausen zu machen, um Nahrung aufzunehmen. Sie nehmen daher viel Fett in ihrem Körper mit, um Energie zu haben. Auf ihrem Weg fliegen sie in Gruppen, sogenannten Schwärmen. Man kann die Vögel dabei mit dem Auge fast nicht beobachten. Denn sie fliegen meistens nachts - dann ist es zu dunkel - und außerdem in einer zu großen Höhe. Deshalb nutzt man Radar, um ihren Weg zu verfolgen.

Aufgaben		richtig	falsch
1	Vögel fliegen im Winter nach Süden, obwohl dort sehr viele Vögel sind.		
2	Einige Vögel fliegen im Winter genau in die andere Richtung.		
3	Die Vögel finden den Weg dadurch, dass es immer wärmer wird.		

4	Auf dem anstrengenden Flug machen die Tiere genug Pausen, um sich zu ernähren.		
5	Die Vögel fliegen meist zu hoch, sodass man sie nicht gut sehen kann.		

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про освіту» від 05.09. 2017 року № 2145-VIII.
2. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011р. №1392. Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. 2012. № 4-5. С. 3-56. URL: <https://cutt.ly/tyVMwcJ>
3. Концепція Нової української школи. URL: <https://cutt.ly/OyVMiS6>
4. Програма Українська література. 10-11 класи. Профільний рівень. URL: <https://cutt.ly/syVMbsn>
5. PISA 2018 Рамковий документ з грамотності читання/Doc.: CY7_NPM(1603)05a _ FRW_ReadingFramework_1.docx
6. Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018 / кол. авт.: М. Мазорчук (осн. автор), Т. Вакуленко, В. Терещенко, Г. Бичко, К. Шумова, С. Раков, В. Горох та ін.; Український центр оцінювання якості освіти. Київ: УЦОЯО, 2019. 439 с.
7. Анисимова Е. Е. Лингвистика текста и межкультурная коммуникация (на материале креолизованных текстов): учеб. пособие для студ. фак. иностр. яз. вузов. – Academia, 2003.
8. Богосвятська А.І. Методичні прийоми технології розвитку критичного мислення учнів через читання та письмо. А.І. Богосвятська. Зарубіжна література в школах України. 2013. – № 10. – С. 20-25.
9. Богосвятська А.І. Технології прилучення учнів до читання./А.І. Богосвятська. *Зарубіжна література в школах України*. 2014.– № 4.– С. 2-9.
10. Доманський В.А. Література і культура: культурологічний підхід до вивчення словесності в школі: Навчальний посібник. – Наука, 2002. – 368с.
11. Єсін А.Б. Принципи та прийоми аналізу літературного твору: навчальний посібник. – 6-е вид. – Наука, 2004. – 248с.
12. Ісаєва О.О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури. – Київ: Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова, 2003. – 379с.
13. Клименко Ж. В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи. – Київ: 2006. – 340 с.
14. Фасоля А.М. Читацька компетентність: Що формуємо, що і як перевіряємо. А.М.Фасоля. *Дивослово*. 2007. – № 12. – С. 5-11.
15. Шкловська О. Методичні засади формування читацької компетенції. О. Шкловська. Українська література в загальноосвітній школі. 2006.– №7. – С.10-14.
16. Яценко Т.О. Формування читацької компетентності учнів як головна проблема шкільного літературного навчання. Т.О. Яценко. *Наукові записки*. 2009. – №1.– С. 69-71.
17. URL: <https://cutt.ly/vyXXAi1>
18. URL: <http://monampanzu.over-blog.com/>
19. URL: <https://cutt.ly/6yXXSqj>
20. URL: <https://cutt.ly/byXXO3G>